

CĂLĂUZA
BIBLIOTECARULUI

2
1964

CĂLAUZA BIBLIOTECARULUI

PUBLIKAȚIE A COMITETULUI DE STAT PENTRU CULTURĂ ȘI ARTĂ

★		Pag.
S U M A R U L	<i>Al III-lea concurs bienal</i>	65
	D. RĂDUCANU : <i>Cartea românească peste hotare</i>	69
	IN LUNILE DE IARNĂ	
	Maria MITAN : <i>8 ore la ... bibliotecă</i>	71
	Dinu HARAMBIE : <i>Cursanți și lectori la masa rotundă</i>	72
	Corneliu DRAGAN : <i>La drum cu brigada științifică</i>	73
	R. IARAI : <i>Cercurile de citit din comuna Ileanda</i>	74
	IN INTREPRINDERI	
	A. MANEA : <i>Documentarea tehnică la uzina „Tehnofrig“-Cluj</i>	76
	Beatrice ARION : <i>Propaganda tehnică în sprijinul producției</i>	78
	A. M. : <i>Să cunoaștem cerințele cursanților de la învățământul ideologic</i>	80
	CONCURSUL NOSTRU	
	Iolanda CEANGÎRU : <i>File din activitatea unei biblioteci școlare</i>	82
	Emil OLARU : <i>Simpozion cu tema „Să cunoaștem tehnica nouă“</i>	84
	IN AJUTORUL BIBLIOTECARULUI	
	Liana MAXY : <i>Tovarășa noastră (seară literară)</i>	85
	Atanase LUPU și Elvira MORARU : <i>Fiecare gospodărie colectivă — o unitate puternică, înfloritoare. (Bibliografie de recomandare)</i>	87
	Alexandru DUTU : <i>Instrumente de lucru necesare valorificării moștenirii literare (I)</i>	92
	Emil MANU : <i>Necesitatea unui „Dicționar de pseudonime“</i>	94
	Alice BULAT : <i>Informarea bibliografică la Biblioteca Centrală de Stat</i>	95
	Nicolae OANCEA : <i>Verificarea fondurilor de publicații ale bibliotecilor</i>	98
	Arh. N. GABRIELLI, P. CARAVIA : <i>Amenajarea bibliotecilor</i>	102
	TRIBUNA BIBLIOTECARULUI	
	Mattes LEON : <i>Părerii despre minimum de tehnică de bibliotecă</i>	108
	Radu STOIAN : <i>Ce și cum simplificăm</i>	109
	V. CRUCEACHEVICI : <i>Simplificări și adăugiri</i>	111
	<i>Bibliotecarii întreabă ... redacția răspunde</i>	112
	T. I. SKRIPKINA : <i>150 de ani de existență a Bibliotecii publice „M. E. Saltikov-Șcedrin“</i>	113
	V. PROTICI : <i>Introducerea accesului liber la raft în bibliotecile din R. P. Bulgaria</i>	116
	★	
	Josephine LEIBOVICI : <i>Noi lucrări despre organizarea activității științifice în Japonia</i>	118
	★	
	Recenzii	119
	★	
	<i>Aniversări și comemorări</i>	126
	<i>Calendar (martie)</i>	128

ANUL XVII
nr. 2

FEBRUARIE
1964

41 000

● REDACȚIA : STR. Bis. AMZEI 5-7 ● — București

AL III-LEA CONCURS BIENAL

Bibliotecile din sistemul Așezămintelor culturale se află din nou în întrecere. Anul acesta se desfășoară cel de al III-lea concurs „Biblioteca în slujba construcției socialiste”.

Concursurile bienale anterioare au reprezentat etape importante în dezvoltarea activității bibliotecilor publice. Emulația pentru cîștigarea titlului de bibliotecă frunțasă a stimulat inițiativa miilor de bibliotecari, realizările și metodele unităților frunțase, au antrenat noi și noi detașamente dornice să urmeze exemplul frunțășilor pe linia propagării mereu mai activă a cărții, a antrenării de noi cititori și a grijii sporite pentru conținutul, pentru eficacitatea muncii cu cartea.

Titlul concursului a devenit deviza cea mai firească pentru bibliotecile noastre. „Biblioteca în slujba construcției socialiste” înseamnă contribuția activă a bibliotecilor la realizarea sarcinilor muncii politice și culturale de masă. Biblioteca — locul unde oamenii păstrează istoria experienței lor, căutările, descoperirile și progresele lor, tezaurul spiritual acumulat în cărți — slujind constructorilor socialismului — muncitori, țărani, intelectuali — în munca și viața lor, în perfecționarea conștiinței lor, iată tema concursului.

N-au existat niciodată condiții mai favorabile pentru a da activității bibliotecilor acest suflu viu. Astăzi, în etapa desăvirșirii construcției socialiste, cînd partidul desfășoară o vastă și multilaterală activitate ideologică pentru dezvoltarea conștiinței socialiste a oamenilor muncii, pentru răspîndirea largă a culturii și științei în mase, cînd fiecare uzină, șantier sau unitate socialistă din agricultură tinde să aplice cele mai noi cuceriri ale științei și tehnicii, în condițiile unei furtunoase dezvoltări a întregii economii naționale, nimeni nu se poate lipsi de serviciile bibliotecilor. Ca urmare, în indicii lor de activitate se reflectă nu numai munca și priceperea bibliotecarilor, dar, mai ales, setea de cultură a populației, stimulată de traiul socialist însuși, care impune tuttora dobîndirea unor cunoștințe noi. În afară de învățămîntul de toate gradele, felurite forme de învățămînt politic, universitățile populare, cursurile de perfecționare tehnică, cursurile agrotehnice de masă cuprind milioane de oameni care studiază, învață, au nevoie de cărți, de ajutorul și îndrumarea bibliotecarului.

Deviza concursului mobilizează bibliotecarii să se integreze în acest avînt cultural general, să știe folosi cu pricepere tezaurul de cunoștințe ce le-a fost încredințat pentru a satisface și a stimula prin forme de propagandă variată, atractive noile cerințe de carte, să cîștige cititori noi, studiînd gusturile, preferințele lor, și, în același timp să servească pe cei vechi în așa fel, încît aceștia să rămînă prieteni atașați ai bibliotecii. S-a cerut bibliotecarilor să orienteze propaganda cărții potrivit cerințelor colectivității în care muncesc, a sarcinilor politice și economice actuale, să-și însușească indicațiile și directivele partidului, deoarece conținutul muncii cu cartea înseamnă, în esență, o contribuție la propagarea cuvîntului partidului.

Bibliotecarii care și-au însușit indicațiile date pentru organizarea concursului (nu numai formal, dar și în esență) au știut să slujească astfel pe constructorii socialismului, făuritorii bunurilor materiale și spirituale. Sute de mii de oameni au trăit cu ajutorul lor bucuria lecturii, emoția artistică ce izvorăște din literatură. Oamenii s-au deprins să citească pentru a se informa, a cunoaște, a înțelege, a se cultiva în sens socialist, și roadele lecturii lor se traduc în fapte, în atitudini noi, se materializează pe toate fronturile construcției socialiste. Conștiința că, prin munca noastră, am contribuit la formarea profilului oamenilor noi că o pîrticică din realizările lor își are obîrșia în cărțile oferite de noi, dă un ecou și mai profund bucuriei și mîndriei de a dobîndi titlul de bibliotecă evidențiată.

Au existat și cazuri cînd obiectivele concursului au fost urmărite formal. Diferite sarcini (poate prea amănunțit stabilite în cifre, date, proporții, în regulamentele anterioare), au fost uneori aplicate cu prea multă rigiditate, transpuse și amplificate în felurite planuri de muncă, fără o studiere temeinică a condițiilor și metodelor indicate în vederea realizării lor. Sporirea numărului de cititori, lărgirea sferei de cuprindere a bibliotecilor n-au fost pretutindeni însoțite de o muncă sistematică pentru o temeinică completare și organizare a fondurilor de cărți, pentru organizarea cataloagelor și a altor mijloace de informare. La unii bibliotecari, preocuparea exagerată pentru cifre a umbrît grija pentru studierea cerințelor cititorilor, pentru o recomandare competentă a lecturii. Așa se explică faptul că o parte dintre noii cititori atrași spre multe din biblioteci n-au devenit permanenți, că alături

de grupe statornice de cititori care se formaseră, și cresc continuu, au apărut în fiecare an și oaspeți vremelnici ai bibliotecilor, care nefiind satisfăcuți de serviciile lor, le-au abandonat după câteva vizite.

Uneori, activitatea bibliotecilor a fost apreciată după numărul manifestărilor de masă, fără să se fi urmărit roadele acestora în rîndul cititorilor, asupra preferințelor lor de lectură sau a atragerii de noi cititori la lectură. Prea ades s-a omis că rostul oricărei acțiuni de masă a bibliotecii este să determine citirea cărților, că misiunea bibliotecii o constituie educația prin lectură și nu prin alte forme pe care conferențiarul, echipa artistică etc. o realizează mai competent în domeniul lor.

S-a manifestat la unele biblioteci și chiar la unele comitete de cultură și artă un interes excesiv pentru statistici, pentru date cifrice, în dauna urmăririi conținutului activității, a calității muncii educative desfășurate. Desigur, compararea indicilor de activitate a bibliotecilor oglindește anumite aspecte importante, nivelul activității lor față de trecut, față de alte unități. Studiarea aspectului cantitativ al fenomenelor în orice domeniu de activitate trebuie însă imbinată cu analiza laturii lor calitative. Dacă statistica bibliotecară devine un scop în sine, dacă bibliotecarul acordă mai mare importanță cifrelor decît serviciilor pe care trebuie să le ofere cititorilor săi, va ajunge în situația ca statistica lui să rămînă fără obiect.

Este necesar să fie amintite aceste lipsuri la începutul noii etape a concursului. Tocmai pentru a evita o nouă apariție a lor, instrucțiunile Consiliului așezămintelor culturale privind organizarea celui de al III-lea Concurs bienal insistă mai ales asupra celor mai importante probleme de conținut ale activității cu cartea, fără a intra în detalii cifrice sau organizatorice, oferind astfel un larg program de perspectivă, în cadrul căruia fiecare comitet de cultură și artă, fiecare bibliotecă poate să-și elaboreze planul de muncă pentru anul 1964, pe baza analizei temeinice a condițiilor realizărilor obținute și a posibilităților de dezvoltare în viitor. S-au înlăturat astfel unele neajunsuri ale regulamentelor anterioare, care limitau inițiativa organelor locale, a instituțiilor, încurajînd uneori bibliotecile să-și ia angajamente care fie că depășeau posibilitățile lor în concurs fie că erau chiar sub posibilitățile lor.

Obiectivul principal al activității bibliotecilor este, în mod firesc, identic cu sarcina centrală a întregii activități culturale-educative: educația comunistă a oamenilor muncii. Întreaga propagandă a cărții, variatele forme ale îndrumării lecturii vor fi orientate spre contribuția la formarea și dezvoltarea noilor trăsături caracteristice omului societății socialiste, multilateral dezvoltat. O importanță deosebită trebuie acordată literaturii care ajută pe cititori să-și însușească politica partidului, să-și îmbogățească cultura, să-și ridice nivelul de cunoștințe profesionale, tehnice și agrotehnice.

Referindu-se la propagarea literaturii de răspîndire a cunoștințelor, instrucțiunile Consiliului așezămintelor culturale indică sprijinirea permanentă a cititorilor care frecventează diferite forme de învățămînt, organizarea unei colaborări strinse a bibliotecilor cu colectivele respectivelor forme de învățămînt, cu activitatea instructiv-educativă în general. Acest ajutor nu se rezumă la asigurarea bibliografiei indicate în programele de studiu. Bibliotecarii vor elabora, cu ajutorul propagandiștilor, al lectorilor, liste de recomandare indicînd lucrările care se integrează în tematica cursurilor, cercurilor, vor iniția acțiuni pentru popularizarea cărților legate de temă și vor cere ajutorul propagandiștilor, lectorilor pentru recomandarea literaturii din domeniul respectiv.

Un obiectiv important al concursului îl constituie îmbunătățirea activității bibliografice în ajutorul cadrelor tehnice din industrie, agricultură, a cadrelor didactice și a altor specialiști. Unele realizări în acest domeniu — limitate deocamdată la bibliotecile regionale și la puține din bibliotecile raionale — trebuie să fie extinse și orientate pe baze mai științifice. Trebuie asigurate și organizate în primul rînd instrumentele de muncă (lucrări de informare, diferite fișiere etc.), create legături cu marile biblioteci de specialitate și centrele de documentare pentru a se putea rezolva cu promptitudine și competență diferite cereri care depășesc posibilitățile bibliotecii respective. Organizarea activității de informare bibliografică ridică sarcini de mare răspundere în fața colectivelor metodice-bibliografice ale bibliotecilor regionale și reclamă un ajutor sporit din partea Bibliotecii Centrale de Stat, pentru o mai bună coordonare a activității bibliografice, asigurarea unor instrumente de muncă și instruirea cadrelor de bibliotecari în munca de informare bibliografică.

Instrucțiunile Consiliului așezămintelor culturale acordă o importanță deosebită problemei permanentizării cititorilor, desfășurării unei activități susținute pentru deprinderea cu o lectură sistematică. Ridicarea indicelui de lectură, încă destul de scăzut în bibliotecile sătești și comunale și în unele biblioteci raionale, este condiționată de existența unui public mai statornic de cititori, de folosirea mai intensă a fondurilor de cărți. Alături de realizarea unor indici generali de cuprindere a populației la lectură, bibliotecarii trebuie să studieze preferințele de carte ale fiecărui cititor, să se intereseze de cauzele pentru care unele persoane au renunțat la frecventarea bibliotecii. Formarea unui larg cerc de cititori statornici, prieteni atașați ai bibliotecii, se va obține cu condiția ca fiecare cititor nou sau vechi să constituie o preocupare pentru bibliotecari. Aceștia trebuie să aibă mereu în vedere că, în condițiile socialismului, nu există oameni lipsiți de interes pentru bibliotecă, dacă, bineînțeles, această bibliotecă va fi adaptată nevoilor lor culturale.

Urmărind atragerea la lectură și permanentizarea cititorilor din rîndul celor angajați direct în producție, bibliotecile trebuie să acorde o importanță sporită organizării și îndrumării lecturii tineretului și copiilor. Trebuie întărită în această direcție colaborarea bibliotecilor cu școala, cu organizația de tineret și de pionieri. Comitetele de cultură și artă vor studia mai atent condițiile de servire a copiilor și tineretului în bibliotecile de la sate. Este necesar ca secțiile pentru copii să fie mai bine organizate în toate bibliotecile raionale, iar serviciile metodice ale bibliotecilor regionale să aibă în vedere că le revine atît munca de îndrumare metodică cit și asigurarea materialelor de propagandă a cărții pentru această categorie de cititori, precum și colaborarea cu pedagogi competenți din localitate în elaborarea lor.

Se cere o preocupare stăruitoare pentru întărirea activității bibliotecilor sătești și filialelor bibliotecilor comunale. Colectiviștilor din aceste localități le este necesară o servire tot atît de calificată cu cartea, o literatură tot atît de variată ca și locuitorilor din centrele de comună. Stabilizarea și stimularea bibliotecarilor cu muncă obștească, îndrumarea lor planificată și susținută, reinnoirea permanentă a fondurilor de cărți constituie măsuri care nu pot lipsi din planurile comitetelor de cultură și artă, ale bibliotecilor regionale și raionale în vederea unei bune organizări și desfășurări a concursului. Directorii căminelor culturale trebuie să manifeste pentru activitatea și condițiile materiale bibliotecilor sătești și pentru propaganda cărții aceeași grijă ca și pentru alte forme de activitate culturală din comune.

Localurile bibliotecilor regionale și al multor biblioteci raionale au devenit neîncăpătoare pentru cuprinderea populației orașelor. Organizarea bibliotecilor de casă nu soluționează decît parțial această problemă. Sporirea numărului lor duce la fărâmițarea excesivă a fondurilor de cărți, îngreunează îndrumarea și controlul activității lor și scade competența în îndrumarea lecturii — ceea ce constituie tot atîtea surse de fluctuație a cititorilor și de indici de frecvență scăzuți în aceste biblioteci mici. Sfaturile populare, interesate atît sub aspectul material cit și cultural în buna servire a populației în cartierele noi și în cvartale de blocuri, au rezervat spații cuprinzătoare la parterul blocurilor nou construite din unele orașe pentru organizarea de biblioteci filiale (un frumos exemplu în această privință îl reprezintă filiala din cartierul Țiglina a Bibliotecii regionale Galați). Este de dorit ca asemenea pilde să fie urmate și în alte orașe. În general, asigurarea condițiilor materiale, a spațiului corespunzător, amenajarea și utilizarea localurilor de bibliotecă potrivit cerințelor moderne, crearea unui mediu plăcut și potrivit pentru lectură este o condiție de mare importanță. Comitetele executive ale sfaturilor populare s-au întrecut și în etapele anterioare în crearea unor asemenea condiții pentru bibliotecile lor, asigurînd astfel — prin îmbinarea grijei pentru condițiile materiale cu o îndrumare permanentă — succesul unităților conduse de ei. În această nouă etapă a concursului, se cere o grijă sporită pentru asigurarea și lărgirea spațiilor, acordarea de localuri pentru filiale în orașe și buna lor amenajare.

Instrucțiunile Consiliului așezămintelor culturale subliniază necesitatea îmbunătățirii calității manifestărilor de masă cu cartea. Trebuie părăsită rutina și șablonul care s-au înrădăcinat în unele locuri de a se repeta la nesfîrșit unele teme și de a se propaga unele titluri cunoscute de toată lumea. Obiectul manifestărilor de masă trebuie să-l formeze cărțile beletristice de înaltă valoare educativă, literatura social-politică și științifică de largă accesibilitate și literatura agrotehnică (sau tehnică) legată de producția locală. O manifestare pe teme prea generale avînd pretenția de a interesa pe toată lumea riscă uneori să nu intereseze pe nimeni. Ea

trebuie să fie adaptată în funcție de preocupările și de cerințele diferitelor categorii de cititori. Numai astfel va reuși să mobilizeze și să capteze atenția unui public larg. În organizarea manifestărilor cu cartea, bibliotecile trebuie să recurgă în largă măsură la concursul specialiștilor, la diferitele echipe de amatori din căminele culturale.

Grija pentru conținutul activității trebuie îmbinată cu o muncă permanentă pentru îmbunătățirea completării fondurilor, pentru organizarea colecțiilor de publicații, a cataloagelor. Fără respectarea normelor tehnice, fără o organizare tehnică rațională, biblioteca nu-și poate îndeplini nici una din funcțiile sale, ea nu poate nici stimula nici satisface cererile cititorilor. De aceea, comitetele de cultură și artă trebuie să vegheze în egală măsură la realizarea acestor condiții ca și la ansamblul activității bibliotecilor.

Trebuie promovată cu mai mare curaj editarea de către bibliotecile regionale a cataloagelor selective, care vor facilita informarea unui larg public asupra colecțiilor și vor ușura împrumutul interbibliotecar, editarea bibliografiilor de recomandare, a planurilor de lectură pe cele mai variate teme și a altor materiale de propagandă a cărții ce se adresează diferitelor categorii de cititori.

Bibliotecile regionale și raionale vor intensifica munca de îndrumare metodică și bibliografică a bibliotecilor publice de stat și ale sindicatelor din raza lor de activitate, prin generalizarea experienței unităților fruntașe. Aceste biblioteci trebuie sprijinite pentru a forma, într-adevăr, exemple demne de urmat. Consfătuirile metodice și schimburile de experiență, teme în pregătite, ajutorul metodic direct acordat bibliotecilor trebuie să urmărească ridicarea unităților mai slabe la nivelul celor evidențiate.

Buletinele editate de bibliotecile regionale reprezintă un mijloc operativ pentru generalizarea unor experiențe înaintate și publicarea textelor destinate manifestărilor de masă. Eficacitatea lor va fi mult sporită, dacă, pe lângă realizări, ele vor oglindi și aprecieri critice asupra lipsurilor, de asemenea dacă în conținutul lor se va asigura o legătură strinsă a materialelor de propagandă a cărții cu problemele concrete ale construcției socialiste din regiune.

Materialele metodice, studiile despre diferite aspecte ale muncii cu cartea trebuie să depășească stadiul recomandărilor generale, al descrierilor stereotipe la care se limitează încă materialele elaborate de unele biblioteci regionale și raionale. Etapa actuală de dezvoltare a muncii cu cartea o reclamă — iar nivelul de pregătire al multor bibliotecari permite — depășirea empirismului, a stadiului cind gindirea teoretică în domeniul biblioteconomiei se țira în urma practicii noastre. A venit timpul ca metodiștii să întreprindă studii și analize mai aprofundate și științifice privind sistemul de completare a colecțiilor, circulația publicațiilor din diferite domenii, frecventarea bibliotecilor de către anumite categorii ale populației, metodele propagandei cărții și servirii cititorilor, înriurirea lecturii în rândurile populației etc. Studiile întreprinse în astfel de probleme de bibliotecile regionale Iași, Bacău, București etc. reprezintă un început promițător și oferă bibliotecarilor, organelor care conduc bibliotecile concluzii edificatoare asupra aspectelor diverse ale activității cu cartea, precum și mijloace pentru o mai bună orientare a muncii, pentru înlăturarea lipsurilor, pentru obținerea de noi realizări.

Cel de al III-lea Concurs „Biblioteca în slujba construcției socialiste“ se desfășoară în anul celei de a XX-a aniversări a Eliberării României noastre. Întreg poporul sărbătorește acest eveniment de importanță istorică, cu noi realizări pe toate țărimurile construcției economice și culturale, cu noi înfăptuiri și izbinzi pe calea desăvârșirii construcției socialismului în patria noastră. Pentru oamenii muncii s-au acumulat, lor li se oferă generos statul milioanele de volume din biblioteci. Cei cărora li s-a încredințat organizarea, propagarea acestor valori culturale se angajează să-i ajute cu toate forțele și pricepera în realizarea sarcinilor lor, în îmbogățirea cunoștințelor lor, valorificând din plin tezaurul bibliotecilor.

CARTEA ROMÎNEASCĂ PESTE HOTARE

Cartea romînească își cucerește an de an noi prieteni. Prestigiul dobîndit este demonstrat nu numai de tirajele crescînde care vin să răspundă cerințelor și interesului manifestat de cititorii din țară, ci și de prezența ei peste hotare. Părăsind anonimatul pe care trecutul regim îl destina tuturor valorilor culturale autentice ale poporului nostru, cartea romînească afirmă cu putere ori unde se află, geniul poporului, creația și aportul original al oamenilor de litere, artiștilor și savanților din România.

Transformările innoitoare care schimbă chipul țării și conștiința oamenilor, toate înfăptuirile noastre transpuse pe plan artistic găsesc o tot mai largă audiență pe diferite meridiane ale globului. Varșovia, Leipzig, Sofia, Frankfurt pe Main, New-York, Washington, Tokio, Roma — sînt orașele care, găzduind în anul trecut expoziții mai importante și tîrguri de carte, au ținut să ofere numeroșilor vizitatori o imagine sintetică a producției editoriale din Republica Populară Romîină.

Tîrgul internațional de la Varșovia a prilejuit publicului polonez o cunoaștere mai îndeaproape a cărților prezentate de Editura Academiei R.P.R. și de cele existente în standurile „Cartimex”. Au trezit un deosebit interes lucrările de istorie a artei, arhitectură, lingvistică, matematică precum și ghidurile turistice.

În cadrul Tîrgului internațional de la Leipzig s-a relevat îmbunătățirea considerabilă a prezentării grafice. De aprecieri deosebite s-au bucurat *Dicționarul tehnic poliglot*, *Lexiconul tehnic*, *Dicționarul enciclopedic romîn* și numeroase cărți de medicină.

Standul românesc de la Frankfurt pe Main a polarizat atenția unui numeros public, dat fiind sumarele informații pe care acesta le-a avut în trecut despre cartea romînească. Volumele au prezentat un progres și în ce privește acurateța tiparului, nivelul prezentării grafice, reușind să se impună și să convingă. Într-o notă semnată de Adam Bromberg se spune: „Romînia a reușit să ne facă o mare surpriză... Am remarcat excelentul volum *Carpații*... splendidul album despre monumentele de artă romînești, îngrijitele ediții ale operelor lui Caragiale, Sadoveanu, traducerea lui Alpatov”. Au trezit de asemenea un viu interes diferite albume de artă și dicționare. Toate exponatele au fost achiziționate de firma vest-germană „Sagner”.

În îndepărtata Japonie, a V-a Expoziție internațională a cărții de la Tokio a însemnat încă o etapă în afirmarea cărții romînești, prezentată, prin 250 de lucrări de toate genurile.

Cu aprecieri favorabile a fost întîmpinată cartea romînească și în cadrul celei de-a VIII-a expoziția a cărții de la Washington și New York, deschisă cu prilejul congresului anual al Asociației librarilor americani. Este semnificativă declarația lui A. P. Wales, directorul expoziției de la Washington care, evidențind calitatea volumelor de artă, a arătat că volumul *Voroneț* este una din cele mai bune cărți de acest gen pe care le cunoaște. El a subliniat, de asemenea, impresia deosebită creată vizitatorilor de aspectul grafic al *Dicționarului tehnic poliglot*.

În cadrul schimburilor culturale, științifice și tehnice dintre Italia și R. P. Romîină s-a deschis în palatul Antici Mattei din Roma expoziția cărții romînești. După cum a relatat acad. Mihai Beniuc, expoziția a impresionat prin bogăția și varietatea, nivelul tehnic și bunul gust care au caracterizat edițiile prezentate.

În cursul anului trecut, pe bază de reciprocitate s-a deschis la Sofia, cu prilejul celei de-a 19-a aniversări a eliberării Romîniei, o expoziție de peste 1 000 de volume care a cunoscut timp de 10 zile, cît a fost deschisă, o mare afluență de public.

Ar fi desigur o imagine parțială dacă am limita prezența cărții romînești peste hotare la expozițiile internaționale de carte. Numeroase traduceri, a căror enumerare ne-ar solicita un spațiu mai întins fac cunoscute cititorilor din străinătate creațiile culturale ale poporului nostru.

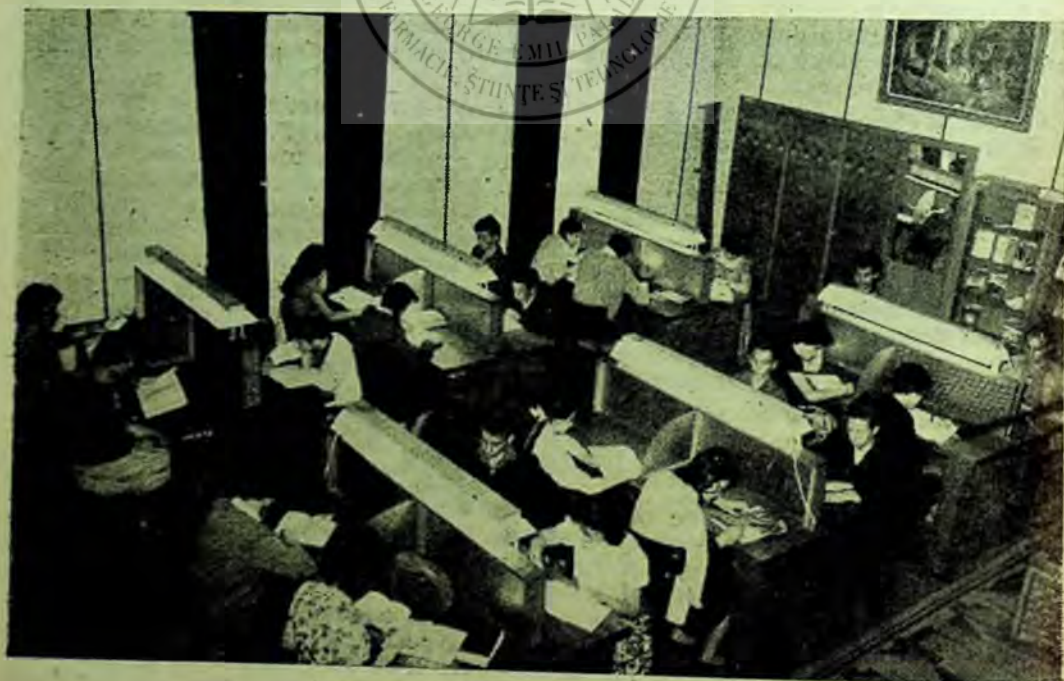
Ne vom limita să arătăm, ca exemplificare, că opera lui I. L. Caragiale a fost tălmăcită în peste 50 de limbi, că s-au efectuat peste 120 de traduceri, în diferite puncte de pe glob, din lucrările lui M. Sadoveanu, au fost editate în 21 limbi ale popoarelor sovietice cărți ale unor scriitori romîni, într-un tiraj total de 13.000.000 exemplare.

Spicuind din știrile parvenite în ultimele luni ale anului trecut ne dăm seama că, *O scrisoare pierdută* se citește azi și la Rio de Janeiro, poeziile lui Eminescu la Buenos Aires, poeziile lui Macedonski la Budapesta, romanul *Ultima noapte de dragoste, întâia noapte de război* de Camil Petrescu la Varșovia, *Jocul cu moartea* de Zaharia Stancu, în R. D. Germană. Cititorul francez poate gusta acum farmecul poemelor lui Tudor Arghezi traduse de Luc Andre Marcel pentru colecția „Poètes d'aujourd'hui”. În traducerea lui Salvatore Quasimodo un volum al maestrului Arghezi va apare în Italia; poeziile ale lui M. Beniuc, Maria Banuș, Eugen Jebeleanu vor fi traduse de Mario de Micheli. *Europolis* de Jean Bart va fi tradus în spaniolă. Miguel Asturias pregătește pentru 1964 traducerea romanului *Străinul* de Titus Popovici.

Printr-o serie de coeditări și traduceri, cartea tehnico-științifică, ce concentrează în filele ei aportul savanților și tehnicienilor români pătrunde de asemenea în diferite țări. Lucrările *Chimia organică* de C. D. Nenițescu, *Nevroza astenică* de A. Kreindler, *Tumorile bronho-pulmonare* de M. Nasta precum și numeroase cărți tehnice, au fost traduse în limba rusă. În coeditare cu Ed. Eyrolles din Paris, Editura Academiei R.P.R. a tipărit lucrarea *Application des equations aux differences finies au calcul des coques*, lucrare ce se va edita și în limba engleză în colaborare cu Pergamon Press-Londra. În Elveția a apărut traducerea lucrării *Limbaș și context* de Tatiana Slama Cazaou.

Exemplele ar pute continua. Ele dovedesc pătrunderea, tot mai largă în lume prin mijlocirea cărții, a creației literare și științifice românești.

D. Răducanu

Biblioteca regională Bacău — sala de lectură

8 Ore la... Bibliotecă

8 ORE LA... BIBLIOTECĂ

O zi ca oricare alta sau poate deosebită: era printre primele ale acestui an. La biblioteca din Blejoi, comună situată nu departe de Ploiești, domnea animație. Un du-te-vino ce făcea ca ușa de la intrare să se tot deschidă și închidă fără răgaz. „Reinscrierea cititorilor” veni explicația laconică a bibliotecarei Elena Stoica.

În fața mesei de servire așteptau vreo patru colectiviști în timp ce alți cinci aruncau priviri cercetătoare prin rafturile din jur. Se auzeau frânturi de discuții: pe semne schimburi de păreri asupra cărților citite.

Mai cu o glumă, mai cu un sfat Elena Stoica se ocupă de fiecare în parte. O dată fișele completate și cărțile împrumutate, proaspeții cititori ai lui '64 mai schimbau o vorbă cu cei din jur și unul cite unul părăseau biblioteca. Locul lor era luat de noii sosiți; printre ei și citiva copii. „Ce căutați aici? Aveți bibliotecă la școală — îi interogă un om mai în vîrstă pe doi puști. Mai bine citim din două locuri, decît de loc” — îi răspunde înfipt cel mai răsărit dintre ei. „Nu-mi necăji colaboratorii, tovarășe Gherman — interveni bibliotecara. Parcă d-ta n-ai cărți acasă și cu toate astea toată ziua ești la bibliotecă”. Cel vizat n-ar fi rămas dator c-un răspuns dar pusese mîna pe o carte și uită pentru cităva vreme de cei din jur.

Orele se scurgeau. Afară se întunecase. Cititorii începură să se rărească. „Obosită”? Drept răspuns îmi arătă ultima fișă și-mi spuse: „E a 50-a pe ziua de azi. Citiva din ei nici n-au fost anul trecut cititori. În cele 4 zile cit a fost deschisă biblioteca de la începutul anului ritmul de reinscriere a fost ca cel de azi. Ceea ce mă bucură mai mult e faptul că oamenilor le-a devenit necesară biblioteca. Altfel nu s-ar fi grăbit cu reinscrierea”.

Aș fi vrut s-o întreb ce planuri are pentru săptămîna în curs, ce obiective și-a propus să urmărească în timpul care a mai rămas pînă la începerea lucrărilor de primăvară cînd ușa se deschise din nou. Nu era un cititor. Una din colaboratoarele biblio-

tecii — Virginia Enache, profesoară de limba romînă, avea de lămurit ceva în legătură cu ședința cercului pe care-l conducea. Dar nu trecuse numai pentru asta. Ca de obicei miercuri, înainte de începerea filmului, se prezenta o carte. Pentru astă seară era prevăzut romanul lui L. Lăncrănjan, Cordovanii. Virginia Enache se oferise să citească recenzia.

Tot conform tradiției, miercuri după-amiază ar fi trebuit să se strîngă la bibliotecă școlarii din a VI-a. Elena Stoica amînase obișnuita după-amiază de ghicitori; bănuia că-n aceste prime zile ale lui 1964 va trebui să se ocupe în special de reinscrierea celor care un an întreg au venit la bibliotecă. „Îi compensez eu pe micii mei cititori — și arătîndu-mi un teanc de cărți bibliotecara continuă. Am primit niște cărți pentru copii și m-am grăbit să le prelucrez așa că miine pot să le împrumute”.

Între timp, orînduite în ordine alfabetică fișele noilor înscriși își luară locul lîngă cele ale cititorilor cu „vechime” — unii se reinscriseseră din prima zi de lucru a noului an. În acest trimestru, urmează să se reinscrie 2/3 din cititorii anului 1963, ceea ce înseamnă cam 700 de locuitori ai comunei.

Ce mai cuprindea agenda zilei de 8 ianuarie? O întîlnire cu inginerul gospodăriei pentru pregătirea consfătuirii cu colectiviștii de la sectorul zootehnic. Tema: Hrănirea animalelor în perioada de iarnă. O problemă care va stîrni discuții interesante mai ales că îngrijitorii de animale, principalii participanți sînt în temă. „Elevi” sîr-guincioși la cercul de creșterea animalelor și cititori constanți ai literaturii de specialitate au acumulat de-acum cunoștințe temeinice.

În așteptarea inginerului, Maria Stoica consulta tematica cercurilor de învățămînt agricol pentru procurarea bibliografiei viitoarelor lecții.

8 ore la bibliotecă. O zi de iarnă. Dar cite nu se pot face într-o astfel de zi...

Maria Mitan

CURSANȚI ȘI LECTORI LA MASA ROTUNDĂ

În cazul nostru, „masa rotundă“ este un birou voluminos la care lucrează tovarăsa Sanda Ghica, bibliotecara comunei Dridu din regiunea București. Tema este una singură: cartea în ajutorul propagandei agricole și al învățămîntului agricol de masă.

Prof. Constantin MATEI: „Colectiviștii de la cercul de agrotehnică pe care îl conduc pregătesc lecțiile după manual. Totdeauna însă le indic și materiale de bibliotecă (broșuri, ziare, reviste). Ele au darul de a întregi tematica, de a detalia mai pe înțeles o seamă de probleme, de a oferi exemple din G.A.C. fruntașe în legătură cu aplicarea diferențiată a complexului agrotehnic. Manualul explică frumos problemele, însă o anumită notă generală, proprie oricărui manual, îl caracterizează. Prin urmare, bibliografia suplimentară își motivează rostul. Mai intervine apoi un alt element: posibilitatea practică a colectivităților de a asimila materialul recomandat. În comuna Dridu, mulți dintre ei au un nivel ridicat de cunoștințe agricole și, în general, de cunoștințe cultural-științifice. Aceasta își găsește ecou și în dezbaterile noastre de la cerc. Mulți tineri și chiar bătrîni îau notițe rapid și cursiv. Aș putea spune (*sîntem doar între cărți*) că poezia Mariei Banuș *Despre pămînt* — unde minile noduroase ale țăranilor strîng condeiul și notează „încet“ în carnete — au rămas acum în urma realității. Învățămîntul agricol organizat pe scara întregii țări, dar, mai ales, introducerea cuceririlor științei și tehnicii în agricultura socialistă au desrădăcinat mentalitatea tradițională a țăranului, după care „Nu trebuie să ai calificare ca să dai cu sapa“. Probă este însuși numărul mare al fruntașilor în pregătirea la învățămîntul agricol, care nu se pot dezlipi de carte. Spre pildă, legumicultorului Ion Samoilă, nu i-a scăpat nici o broșură din profilul muncii sale, iar Nicolae Vișa, crescător de viței și-a alcătuit un caiet ordonat unde își notează tot ce află la cercul zootehnic și în bibliografia indicată“.

Tehnician agricol Sevastița ENESCU: „Conduc un cerc alcătuit din tineri între 16 și 22 de ani. Tovarășul Matei cunoaște nivelul pregătirii foștilor săi elevi. Pentru dinșii învățămîntul agricol, contactul mai organizat cu cartea agricolă, adăugate la experiența coti-

diană de producție tind să egaleze o veritabilă școală. Așa îmi explic eu, printre altele, afluența lor la învățămîntul agricol. Cursanții mei simt ajutorul cărții prin mai multe forme: popularizarea bibliotecii și a cărților la cercul agrotehnic, expoziții în sala unde au loc seminariile, liste bibliografice de recomandare pe profilul cercului, îndrumarea individuală a lecturii și în funcție de tematica lecțiilor, acțiuni de masă cu cartea, unele dintre ele pe brigăzi. Trebuie apoi relevată preocuparea bibliotecii pentru orientarea propagandei cărții agricole în spre cerințele propagandei agricole desfășurate în comuna noastră. Aș propune, totuși, bibliotecii să urmărească mai aproape lectura tuturor tinerilor, fiindcă unii dintre ei continuă să se limiteze la cunoștințele asimilate la cerc“.

Colectivistul Aurică D. MAREȘ: „Mi-a plăcut ideea tovarăsei bibliotecare de a strînge într-un raft separat cărțile agricole cerute mai des în lunile de iarnă, cînd noi avem învățămînt. Pe mine mă interesează în special cărțile despre albinărit, sector în care lucrez. Și aici munca îți ridică o serie de probleme. Tocmai de aceea am rugat-o pe tovarăsa bibliotecară să facă rost de cît mai multe cărți despre albinărit (pînă în prezent nu mi-a oferit prea multe). Acasă am o bibliotecă bunicică. Pînă acum am dat peste 3 000 de lei pe cărți. Totuși fără bibliotecă comunală nu se poate. În privința învățămîntului agricol aș propune tovarăsei Ghica să asiste pe rînd la seminarii, pentru a cunoaște mai bine oamenii, pregătirea lor, nevoile de carte. I-ar putea ajuta mai bine, fiindcă acesta-i scopul bibliotecii. N-ar strica nici organizarea raftului cu cărți agricole de care s-a vorbit aici pe cercuri și pe ani de studiu“.

Colectivistul Gheorghe R. BIȚNEANU: „Aș fi și eu de părere că popularizarea cărților de agricultură poate fi mai vie. Nici un prilej și nici o formă nu trebuie lăsate afară. Cercurile de citit sînt un mijloc nimerit pentru scopul acesta. O propagandă bună a cărții agricole potrivit cu necesitățile brigăzilor și cercurilor de învățămînt agricol trebuie să fie întovărășite de o propagandă tot atît de bună la fiecare lecție. În rest, noi sîntem mulțumiți de munca bibliotecii noastre“.

Biblioteca Sanda GHICA: „Din experiența mea la bibliotecă și din legăturile cu cititorii, mi-am dat seama că propaganda cărții agricole cere multă operativitate. Nu numai din motivul că se lucrează pe sezoane și diferențiat. Agricultură, în continuă evoluție și perfecționare, obligă mereu pe cei care o practică să apeleze și la carte. Lectura publicațiilor agricole are însă și o valoare educativă. Ridicarea nivelului de cunoștințe agro-zootehnice ale colectivităților nu numai că influențează asupra producției G.A.C., dar ajută și la formarea unei atitudini noi față de muncă în rândurile colectivităților. Iată de ce am considerat ca o obligație fundamentală a mea să acord o mare atenție popularizării cărților din acest domeniu. Astăzi avem în comună 1 200 de cititori colectiviști, care, în domeniul agrozootehnic au citit 2 600 de volume. Rezultatul se datorește și sprijinului pe care l-am primit din partea organizației de partid din G.A.C., a tovarășului secretar Ion Răduță, cât și din partea lectorilor Florica Samoilă, Alex. Chițulescu, Ștefan Ene și Mihai Maria. În comuna noastră există un mare număr de colectiviști fruntași în pregătirea la învățămîntul agricol și în citit: Marin Stoișteanu (cultura mare), Vasile Zamfir (legumicultură), Nicolae Stăvăr (orezării), Alexandru Mentu și Pavel

Savu (conducători la atelaje), Gheorghe Răduță, un „puști“ de 16 ani, care dă răspunsuri foarte bune la cerc și alții. Amintesc apoi responsabili cercurilor de citit, care au difuzat în comună cărți agricole. Și fiindcă veni vorba de tineri, mă gândesc să organizez separat pentru ei manifestări cu cartea agricolă în cadrul serilor cultural-distractive ale U.T.M. În pregătirea manifestărilor voi solicita concursul celor care au arătat o bună pregătire la seminarii. De altfel, ei sînt și buni cititori. În general, pentru asigurarea reușitei manifestărilor cu cartea agricolă, voi mai recurge la sprijinul colectivităților fruntași în muncă, astfel ca popularizarea cărților să ocazionașe și dezbateri ale problemelor agricole care privesc comuna noastră. În sfîrșit, voi alcătui liste nominale ale colectivităților pe brigăzi și pe cercuri de învățămînt agricol (în biblioteca noastră nu se folosește fișierul pe brigăzi), pentru a putea îndruma cît mai diferențiat lectura fiecărui cititor“.

Astfel de consfătuiri mici, operative pot fi organizate în fiecare bibliotecă comunală. Ele oferă multe concluzii și învățăminte pentru legarea cit mai strîns a propagandei cărții agricole de cerințele învățămîntului agricol de masă.

Dinu Haralambie

LA DRUM CU BRIGADA ȘTIINȚIFICĂ

Cu ani în urmă, și pe meleagurile argeșene, de la Pitești pînă sub dealurile Drăgășanilor, domnea nestingherit întunericul: întunericul nesfîrșit și dur al nopților de iarnă, sterijelat abia de lumina pîlpîitoare a opaițelor, întunericul neștiinței, întunericul mizeriei și al nemiloasei exploatați boierești...

Scurta mea viziune retrospectivă s-a destrămat însă curînd, cînd microbul nostru a oprit în fața Căminului cultural din comuna Oarja, raionul Pitești. Pe ulița principală a satului domnește freamătul caracteristic zilelor de sîrbătoare, iar în sala de spectacole a căminului cultural ne așteaptă zeci de oameni, dornici să afle răspuns la toate întrebările pe care le adresează brigăzii științifice a Școlii medii nr. 2 din orașul Pitești.

În holul căminului cultural, biblioteca Ene Veronica amenajase o frumoasă și cuprinzătoare expoziție de cărți „Să cunoaștem tainele naturii“. „Alături de cărți — ne explica tovarășa Ene — am expus și fișele celor mai buni cititori ai literaturii științifice. Pentru ei va fi, fără îndoială, un prilej de mîndrie, iar pentru ceilalți, un îndemn“.

Expoziția „Să cunoaștem tainele naturii“ nu este o acțiune ocazională, ea se încadrează într-o suită de manifestări care precede fiecare deplasare a brigăzii științifice. Astfel, au fost prezentate sau citite în grup, la bibliotecă sau la cercurile de citit, broșuri care dezvăluie caracterul reacționar și antiștiințific al religiei (Sergiu Tamaș — *Imperialismul și religia*, Petre Beraru — *„Modernizarea“ religiei și Antiumanism*

mul moralei religioase) sau explică fenomenele naturale și sociale prin prisma concepțiilor materialist-științifice: *De ce dormim, de ce visăm* de Al. Pescaru, I. Strungaru — *Ce este ființa vie, Viața și moartea* de conf. univ. Octav Munteanu etc.

Activitatea bibliotecii nu se limitează numai la pregătirea întâlnirii cititorilor cu membrii brigăzii științifice, fiecare deplasare, la nivelul comunei, a acestui colectiv de specialiști fiind, în general, un bun prilej de propagandă a cărții cu conținut științific. Dacă fiecare răspuns este însoțit de o indicație bibliografică, de recomandarea unei publicații aflate în fondurile bibliotecii, cititorului i se deschide o cale nouă spre înțelegerea fenomenului care constituie obiectul frământărilor sale. Pe drumul lecturii, el poate și trebuie să se întâlnească și cu alte lucrări de popularizare a științei înrudite din punct de vedere tematic, care să-l conducă treptat spre formarea unui cîm mai larg orizont științific. De asemenea, prin multitudinea problemelor pe care le abordează, fiecare acțiune a brigăzii depășește cadrul propagandei științifice propriu-zise, constituind, pentru bibliotecă, o modalitate de difuzare a presei și a publicațiilor cu caracter social-politic, a literaturii beletristice etc. Astfel, Biblioteca comu-

nală din Oarja a completat răspunsul privind vizita în Iugoslavia a delegației de stat a R.P.R., condusă de tovarășul Gheorghe Gheorghiu-Dej, printr-un montaj din articolele apărute în presa noastră cu acest prilej, iar întrebările referitoare la originea vieții pe pămînt, cum s-a format pămîntul, ce sînt vulcanii, au fost bogat ilustrate în secțiunile expoziției „Să cunoaștem tainele naturii“.

„Pentru a da un răspuns și mai complet la întrebarea „Cînd și de ce a apărut religia“? — precizează tovarășa Ene — noi ne-am inclus în plan și o seară literară cu o tematică asemănătoare. Folosind lucrarea *Împotriva misticismului și obscurantismului* apărută în colecția „Biblioteca activistului cultural“ vom prezenta în lectură artistică unele fragmente literare cu caracter antireligios“.

După ce brigada științifică a elucidat toate problemele puse în discuție, iar Căminul cultural din Oarja a organizat — în completare — un ciclu de experiențe științifice, echipa de teatru a Școlii medii nr. 2 a prezentat piesa „Academicianul“ de Vintilă Orbaru.

Aveam convingerea că am asistat la o manifestare complexă, plină de conținut, cu un ecou amplu în conștiința sutelor de participanți...

Corneliu Drăgan

CERCURILE DE CITIT DIN COMUNA ILEANDA

Iarna trecută, în comuna Ileanda și în satele aparținătoare, au funcționat 19 cercuri de citit frecventate de 400 de oameni, ceea ce înseamnă aproape a opta parte a întregii populații (comuna are cca. 3500 de locuitori). Dacă biblioteca a reușit să înregistreze un număr însemnat de cititori, acest lucru se datorește, în bună măsură, și activității rodnice a cercurilor de citit.

Pregătirile în vederea redeschiderii cercurilor de citit în 1963 s-au făcut pe cînd colectivității din Ileanda mai strîngeau roadele de pe ogoare. La începutul lunii octombrie, în casele colectivitelor Maria Bodea, Ana Uța, Eleonora Gliga și în alte case au început să se adune iarăși oameni, veniți să asculte lectura unui fragment de roman, sau a unui capitol mai intere-

sant dintr-o carte agricolă sau de popularizare a științei.

Să ne oprim asupra a trei planuri de lectură întocmite pentru perioada octombrie-decembrie. Ce ne arată ele? Din punct de vedere al orientării, al cuprinderii unui domeniu mai larg de probleme este semnificativ planul de lectură al cercului de citit nr. 1. Pe perioada celor 3 luni, pentru cele 12 ședințe de lectură au fost prevăzute prezentări de cărți agricole și zootehnice, completate cu citirea unor capitole din lucrările respective, 3 prezentări de lucrări de popularizare a științei, 2 pe teme gospodărești și 12 recenzii și prezentări de cărți beletristice, însoțite de citirea unor fragmente din romanele sau nuvelele lui Mihail Sadoveanu, L. Rebreanu, Zaharia Stancu, Șerban Nedelcu.

În planul de lectură al cercului de citit nr. 2 au fost prevăzute 5 prezentări de cărți agricole și zootehnice, 6 de popularizare a științei și combaterea misticismului, 1 de educație sanitară și 9 prezentări, recenzii sau lecturi a unor lucrări beletristice de V. Alecsandri, M. Eminescu, G. Coșbuc, G. Topîrceanu, L. Rebreanu, Ion Agîrbiceanu și N. Țic.

La cercul nr. 3 situația este asemănătoare, în ceea ce privește varietatea tematicii. Aici se ridică însă o problemă legată de repartizarea și eșalonarea în timp a citirii unor fragmente din același roman sau din navelistica aceluiasi scriitor. Credem că din punct de vedere al programării lecturii e bine ca fragmentele dintr-o carte sau nuvelele dintr-un volum să urmeze consecutiv.

Planurile de lectură prezintă și unele insuficiențe. Așa, bunăoară, figurează în ele în mică măsură prezentări sau citiri din cărți de literatură beletristică cu tematică actuală, recent apărute, iar printre poeți ale căror versuri au fost programate a fi citite sau recitate nu figurează niciunul dintre poezii noastre contemporane. În planurile de lectură figurează destul de frecvent cărți bune, deosebit de valoroase, dar care au apărut cu ani în urmă. Este greu de conceput că aceste cărți valoroase, de altfel, să stîrnească interesul tuturor participanților, pe simplul motiv că ele probabil au fost citite de mulți membri ai cercurilor de citit.

În ultima vreme au apărut destule cărți valoroase — romane, volume de nuvele și de schițe — care ar fi deosebit de nimerite pentru a fi citite în cercuri. Amintim doar cîteva din ele: Cordovani de I. Lăncrănjan, Casa de V. Rebreanu, Umbrela de soare de D. R. Popescu, Pădurea neună de Z. Stancu, Ideile nu mor nici în sicriu de Ion Popescu-Puțuri etc. De asemenea, lipsesc din plan unele probleme legate de educația și îngrijirea copiilor, care interesează foarte mult femeile. Pentru lecturile din cadrul cercurilor de citit s-ar putea, de asemenea, folosi și revistele literare Viața romînească, Gazeta literară, Luceafărul etc., în doloanele cărora apar multe schițe, nuvele și povestiri inspirate din viața satului colectivizat.

Ar spori mult eficiența cercurilor de citit, dacă s-ar programa mai des, în cadrul ședințelor, lectura unei singure nuvele cu tematică contemporană, pe marginea căreia să se poarte

apoi discuții. De asemenea pe baza înțelegerii cu membrii cercului s-ar putea alege un roman inspirat din viața de azi a satului, care s-ar citi în întregime în cadrul mai multor ședințe de lectură.

Desigur planurile de lectură prezentate mai sus, ca și celelalte planuri ale cercurilor de citit din comuna Ileanda nu rămîn neschimbate. Pe parcurs, pe baza analizelor efectuate, a noilor cărți sosite în bibliotecă ele se completează cu lucrări noi atît din domeniul literaturii beletristice cit și din alte domenii. În comuna Ileanda se țin deseori ședințe de analiză a felului cum se desfășoară activitatea în cercuri, ședințe în care se dezbat problemele cele mai importante și se iau măsurile necesare în vederea unei permanente îmbunătățiri a acestei activități.

Cum se desfășoară o ședință de lectură, care este metoda ei ?

Fiecare ședință a cercurilor de citit începe cu o scurtă informare politică în care responsabilul cercului trece în revistă, pe baza articolelor apărute în presă, principalele evenimente interne și internaționale. Desfășurarea unei ședințe durează de obicei între o oră și jumătate pînă la două ore. Timpul afectat unei ședințe se repartizează însă fără rigiditate cam în felul următor: 10 minute informarea politică, 30 de minute pentru lectura unui fragment literar, 20 de minute prezentării unei cărți sau broșuri agricole sau de popularizare a științei, cu citirea capitolului ales, iar restul timpului este afectat discuțiilor și scurtelor manifestări artistice, audiții de muzică, recitări, snoave, ghicitori etc. Încă din toamna trecută directorul căminului cultural Leon Vecceanu și bibliotecara Ștefania Pascu erau preocupati de îmbogățirea programului cercurilor de citit și cu alte acțiuni atractive și instructive. Se prevăzuse încă atunci ca la anumite intervale, în cadrul ședințelor cercului de citit să se transmită „reportaje din Ileanda” imprimate pe bandă de magnetofon, în care colectivității fruntași din diferite sectoare ale gospodăriei să vorbească de metodele lor de muncă, iar cititorii fruntași să arate ce au învățat din cărțile agricole și cum le aplică în muncă. În felul acesta ședințele cercurilor de citit își vor spori caracterul instructiv, vor deveni și mai atractive. Iar colectivității nu vor avea decît de cîștigat.

R. Iarai

ÎN ÎNȚREPRINDERI

DOCUMENTAREA TEHNICĂ LA UZINA „TEHNOFRIG” - CLUJ

Întreprinderea industrială de stat „Tehnofrig” are ca obiectiv proiectarea, producția și repararea de aparate și mașini frigotehnice destinate industriei alimentare. De la înființarea uzinei (1949), producția a crescut aici de peste 13 ori în tonaj și de peste 30 de ori în valoare. Înzestrată cu mașini și utilaje noi, uzina aplică numeroase procedee tehnologice înaintate. La aceasta și-a adus contribuția și activitatea unității de documentare din uzină. Organizată încă din 1961, unitatea de documentare este încadrată cu un inginer documentalist, trei traducători, un bibliotecar principal și 2 bibliotecari. Au mai fost constituite și colective de ingineri care consultă organizat publicațiile periodice, sesizează în scris asupra măsurilor de tehnică nouă prezentate în literatura de specialitate și care pot fi aplicate în producție.

Biblioteca tehnică a unității este înzestrată cu circa 14.000 de titluri de cărți, colecții de reviste și un mare număr de alte materiale documentare (standarde, norme, cataloage, microfilme, prospecte etc.). Din anul 1963, biblioteca primește 182 de publicații periodice.

Sarcina principală în asigurarea documentării tehnice revine colectivului de ingineri și tehnicieni încadrați la unitatea de documentare. Ținând seama de importanța informării tehnice ca mijloc esențial pentru cunoașterea celor mai noi realizări ale tehnicii moderne și pentru îmbunătățirea caracteristicilor tehnice ale utilajelor fabricate, conducerea uzinei s-a preocupat în permanență de dezvoltarea acesteia. Principalele activități desfășurate la unitatea de documentare pot fi grupate astfel: *prelucrarea materialelor documentare; consultarea organizată a publicațiilor periodice; cercetarea documentară; informarea curentă; propaganda cărții tehnice.*

Prelucrarea materialelor documentare. În scopul informării colectivului uzinei asupra celor mai noi realizări ale tehnicii, inginerul documentalist organizează consultarea tuturor publicațiilor tehnice sosite și, ținând seama de temele din planul de documentare, semnalează indicațiile corespunzătoare din literatura de specialitate. Pentru fiecare indicație în parte, el întocmește referințe pe câte o fișă documentară, îndeosebi pentru materiale care cuprind indicații utile perfecționării sau proiectării utilajelor prevăzute în planul de producție al uzinei. Se întocmesc lunar circa 400—500 de astfel de fișe. Unele reviste sînt prelucrate integral, altele selectiv. Ingerul documentalist consultă și revistele de referate *Buletinul de Documentare Tehnică IDT, Referativniie Jurnal, Technisches Zentralblatt* etc., urmărind totodată indicațiile din materiale documentare privind problemele de perspectivă ale întreprinderii. Ne referim la tipuri noi de utilaje frigotehnice, la procese tehnologice înaintate, la cercetări în legătură cu probleme de proiectare și tehnologie specifice uzinei. Toate fișele (de documentare) sînt clasificate conform sistemului de clasificare zecimală și sînt folosite la întocmirea cercetărilor documentare, precum și la informarea curentă.

Întocmirea cercetărilor documentare. Pentru anul 1963, unitatea de documentare și-a întocmit un plan de documentare care cuprinde 24 de teme selecționate din planul tehnic, din planul MTO și din planul tematic de inovații. Pentru toate aceste teme, cît și pentru unele probleme indicate de inginerii din uzină au fost întocmite cercetări documentare. În fiecare cercetare, sînt înscrise titlurile lucrărilor documentare depistate, pe tema respectivă. La cercetare, se atașează un plic în care sînt păstrate fișele cu referințe întocmite de inginerul documentalist și selec-

ționate pentru tema respectivă, precum și fișele IDT. După ce materialele au fost astfel selecționate, ele sînt puse la dispoziția cercetătorilor prin grija bibliotecii tehnice.

Pentru cunoașterea la zi a realizărilor obținute ca urmare a folosirii indicațiilor luate din literatură de specialitate și din alte materiale documentare, la sfîrșitul fiecărui semestru se întocmește o evidență pentru fiecare temă în parte.

Informarea curentă — asigură difuzarea și consultarea publicațiilor periodice în toate serviciile de concepții și de producție. Aceste publicații sînt achiziționate pe baza studierii necesarului fiecărui serviciu, iar consultarea lor este urmărită pe o foaie de evidență. În rubricile acestei foi, cititorul menționează dacă are nevoie de traducerea articolului respectiv sau semnalează un material documentar pentru microfilmare. La restituirea publicației, inginerul documentalist ia cunoștință de cererile cititorilor și, după o analiză temeinică, hotărăște dacă e cazul sau nu să le dea curs.

Traducerile se execută în uzină, în mai multe exemplare, din care unul este înregistrat la biblioteca tehnică. În ultimul an au fost traduse 3.756 pagini (peste 250 de articole).

Pentru microfilmele primite, se execută fotocopii în laboratorul uzinei. Aceste fotocopii sînt lipite pe cartoane, înregistrate și puse la dispoziția celor interesați. La nevoie, textul poate fi și tradus.

Standardele sînt înregistrate într-un registru de inventar rezervat special acestui scop, după care sînt difuzate pentru consultare.

Noi metode de propagandă tehnică. În baza sarcinilor de plan, uzina și-a luat angajamentul de a experimenta, în colaborare cu I.D.T., noi metode de propagandă tehnică (metodologia organizării expozițiilor de materiale documentare, consultarea literaturii tehnice de nivel mediu în brigăzile de producție etc.).

Expoziții de material documentar. Scopul urmărit prin organizarea expozițiilor este informarea lucrătorilor asupra celor mai noi materiale documentare tehnice (cărți, broșuri, reviste etc.), intrate la biblioteca tehnică. Au fost organizate expoziții în diferite sectoare de producție ale uzinei. Încă la pregătirea lor, inginerul documentarist a întocmit o evidență în care au fost notate toate datele mai importante, pentru a se putea aprecia utilitatea unor asemenea manifestări de propagandă tehnică.

Au fost selecționate și expuse numai materiale documentare specifice tehnologiei și meseriilor din atelierul respectiv (cărți, broșuri, reviste). În timpul expoziției, la standuri, au fost prezenți în permanență doi bibliotecari. Cu sprijinul organelor sindicale, lucrătorii din ateliere au fost invitați să consulte și să împrumute materialele documentare expuse.

În cadrul expozițiilor de cărți au fost prezentate 173 de materiale documentare pentru profesiile respective. Cu ajutorul lor, au fost atrași noi cititori ai cărții tehnice. În prezent, circa 50% din lucrătorii uzinei sînt cititori activi și permanenți ai bibliotecii tehnice. Ținînd seama de această experiență, conducerea întreprinderii a indicat ca asemenea expoziții să fie organizate și în celelalte ateliere ale uzinei de două ori pe lună.

Consultarea lucrărilor documentare de nivel mediu în brigăzile de producție. Întrucît în materialele documentare ce se primesc la bibliotecă sînt descrise metode noi de muncă, perfecționări tehnice, procedee tehnologice noi etc., este de mare interes ca lucrătorii să fie informați asupra conținutului acestor materiale. Pentru a se asigura o informare cît mai largă cu privire la metodele descrise în materialele documentare, Institutul de documentare tehnică, în colaborare cu Uzina, și-au propus să organizeze prelucrarea materialelor documentare de nivel mediu în brigăzile de producție, folosind inițiativa brigăzii conduse de strungarul Alexandru Chiru din regiunea Argeș. Șeful brigăzii (maistru sau lucrător de înaltă calificare) informează lucrătorii din brigadă despre metodele de muncă descrise și despre posibilitatea aplicării lor în atelierul respectiv. Data prelucrării se hotărăște de către colectivul brigăzii. Scopul ei este de a prilejui discuții profesionale și de a se lua măsuri pentru aplicarea în producție a metodelor sau perfecționărilor indicate în literatura tehnică de specialitate. În brigada de lăcătușerie, spre pildă, s-a discutat: caietul de nivel mediu *În ajutorul muncitorilor și maștrilor lăcătuși, Executarea lucrărilor de montaj pe faze de operații*, (Experiența brigăzii Gheorghe Bîdea de la Uzinele de pompe și mașini agricole BUCUREȘTI), Caietul de inovații nr. 73 și Caietul de inovații *Industria metalurgică* nr. 29. Brigada nr. 7 de strungari a prelucrat caietele de nivel mediu *În ajutorul muncitorilor și maștrilor strungari, lucrarea Strunjirea excentrică* (Experiența strun-

garilor fruntași de la fabrica „Rulmentul”-Brașov) apărută în colecția *Din experiența fruntașilor în producție*. Prin discuțiile purtate cu ocazia prezentării materialelor documentare, lucrătorii au luat cunoștință de noi metode de muncă aplicate în țară sau peste hotare. În unele cazuri, în mod deosebit, în cazul construcției unor dispozitive sau scule de o geometrie nouă, lucrătorii au făcut propuneri pentru folosirea acestor dispozitive sau scule în atelierele respective.

Eficiența folosirii materialelor documentare. Numeroase procedee tehnologice aplicate au fost elaborate pe baza indicațiilor luate din literatura de specialitate. Astfel, în scopul creșterii durabilității lagărelor de alunecare de la compresoare, serviciul tehnologic a studiat mai multe metode. Pe baza indicațiilor din materialele documentare, s-a trecut la aplicarea metodei durcizării lagărelor de alunecare, obținându-se creșterea gradului de trasare a compoziției și la ridicarea cu aproape 50% a durabilității lagărelor respective.

În scopul micșorării greutateii compresoarelor fabricate în uzină, s-a experimentat înlocuirea pistoanelor din fontă cu pistoanele de aluminiu. Cu ajutorul indicațiilor dintr-o serie de lucrări, au fost proiectate cochiliile necesare și a fost elaborată tehnologia turnării pistoanelor. Ca urmare a aplicării acestei tehnologii, în prezent se folosesc la construcția compresoarelor numai pistoane de aluminiu. Prin aceasta, s-a micșorat consumul de materiale, greutatea pistoanelor și a însuși compresorului, obținându-se, totodată, îmbunătățirea caracteristicilor tehnice ale acestui utilaj.

De asemenea, prin folosirea indicațiilor din literatura tehnică de specialitate, unitatea de documentare a adus o contribuție importantă la proiectarea inductoarelor mașinilor de tocat carne, la construcția separatoarelor de lapte, la proiectarea compresorului de 420.000 Kcal/h; la proiectarea indicatoarelor pentru instalația de călire prin curenți de înaltă frecvență etc.

Experiența de la „Tehnofrig” arată că acolo unde conducerea uzinei se preocupă de activitatea de documentare, sprijină și creează condiții pentru buna ei desfășurare, există toate condițiile necesare cunoașterii realizărilor tehnice moderne și aplicării lor în producție.

A. Manea

PROPAGANDA TEHNICĂ ÎN SPRIJINUL PRODUCȚIEI

Crearea regimului nostru, Uzina de mașini electrice-București și-a câștigat, prin produsele sale, un binemeritat prestigiu atât în țară cât și peste hotare. Marca uzinei este o garanție sigură a calității și trăiniciei motoarelor pentru tramvaie, troleibuze sau nave, motoarelor pentru industria petrolieră și pentru minele de cărbuni, grupurilor electrogene sau grupurilor de sudură, demarorilor auto și altor produse ale sale.

Creșterea continuă a producției și productivității muncii, reducerea prețului de cost și îmbunătățirea calității produselor, astfel încât acestea să fie la nivelul tehnicii mondiale, sînt obiective permanente ale colectivului de muncă al uzinei. Antrenați în întrecerea socialistă, muncitorii, tehnicienii și inginerii, în frunte cu comunistii, dau zi cu zi în ateliere, în secții, la planșetele de proiectări, bătălia pentru plan, pentru calitate.

Legată organic de aceasta este preocuparea întregului colectiv al uzinei pentru ridicarea continuă a calificării profesionale, pentru cunoașterea amănunțită, operativă, a noutăților tehnice. Pe drept cuvînt, Uzinei de mașini electrice i se spune — uzina-școală.

Pentru ridicarea calificării muncitorilor, în uzină se organizează anual cursuri sub îndrumarea directă a Comisiei de ingineri și tehnicieni. În anul 1963, au fost organizate 13 asemenea cursuri, care au fost absolvite de 600 de muncitori.

În scopul obținerii unor rezultate cât mai bune, aceste cursuri pentru ridicarea calificării sînt temeinic pregătite. Comisiile metodice organizate pe meserii, elaborează din vreme programa de învățămînt, folosind în acest scop materialele de specialitate existente la biblioteca tehnică și la cea sindicală. Trebuie subliniat faptul că, pentru o mai deplină înțelegere de către cursanți a materialului predat, comisiile metodice colaborează cu cele două biblioteci în întocmirea de bibliografii, deosebit de utile muncitorilor.

Dată fiind importanța care se acordă calității produselor, în uzină se organizează periodic și cursuri de specializare pentru controlori.

O formă eficientă de răspîndire a cunoștințelor tehnice în rîndul muncitorilor, tehnicienilor și inginerilor o constituie organizarea de conferințe, referate tehnice, recenzii sau prezentări ale unor lucrări de specialitate, simpozioane etc. Îndrumate de comitetul de partid și de comitetul sindical al uzinei, aceste acțiuni se pregătesc la club, la biblioteca tehnică, la biblioteca sindicală.

În cursul anului 1963, la clubul uzinei s-au organizat 39 de acțiuni în sprijinul producției, cu aproape 6 600 participanți, 13 conferințe tehnico-organizatorice, cu peste 2 300 de participanți, 5 expoziții pe teme tehnice etc.

Au fost apreciate de muncitori referatele tehnice pe temele: *Nichelarea mată și nichelarea lucioasă* (care a avut loc la secția nichelaj), *Cum să calculăm și să montăm singuri motoare electrice*, *Lipirea și aliajele de lipit* etc. Deosebit de utile s-au dovedit și așa-numitele „jurnale ale noutăților tehnice” în cadrul cărora se prezintă, pe profesii, publicațiile tehnice primite de bibliotecă. La stabilirea tematicii prezentărilor, conlucrează reprezentanți ai comitetelor U.T.M. și sindicale din secții, ingineri și maiștri. În cadrul jurnalelor de noutăți tehnice, sînt des prezentate lucrările *În ajutorul muncitorilor și maiștrilor* editate de I.D.T., care sînt întotdeauna mult solicitate. Discuțiile asupra unor teme ca *Executarea prin împușcare a miezurilor din amestecuri întărite chimic, cu dezbateri ușoară* (pentru turnători), sau *Îndreptarea deformării rombice la forjarea semifabricatelor cu secțiune patrată* (pentru forjori) și altele, s-au transformat în adevărate schimburi de experiență. Referindu-se și la alte lucrări care tratează problemele în discuție, participanții au dezbătut viu diferitele procedee de lucru, s-au oprit asupra celor mai bune, au studiat posibilitățile de aplicare a acestora în munca lor.

Colectivul de ingineri al uzinei, este în primele rînduri în acțiunea de ridicare continuă a specializării. Inginerii Mihai Dogaru, Pion Marinescu, Gheorghe Stoica, Traian Baicu, Marcel Rogoza și alții colaborează cu bibliotecile sau clubul în pregătirea de conferințe, recenzii sau prezentări ale unor cărți tehnice. În acțiunea de cunoaștere a noutăților tehnice, au avut o deosebită importanță și cele 3 schimburi de experiență organizate în cursul anului trecut, cu ingineri de la alte întreprinderi din țară.

Realizările tehnicii mondiale sînt cunoscute prin intermediul publicațiilor periodice, al cărților, sau direct de către specialiștii uzinei trimiși în străinătate. La înapoiere ei întocmesc ample comunicări asupra problemelor studiate, pe care le prezintă apoi întregului colectiv.

O expresie a nivelului înalt la care se tratează în Uzina de mașini electrice problemele de specialitate, este sesiunea tehnico-științifică din noiembrie 1963, la care au participat reprezentanți ai întreprinderilor din ramura de mașini și aparate electrice. Comunicările prezentate, printre care *Mașini electrice cu creștătura complet închisă* de ing. Victor Bunea, *Mecanizări în uzina de mașini electrice-București* de ing. Alexandru Nistor, *Experimentarea unui nou sistem de ventilație la seria unitară de motoare asincrone* de ing. Eugen Nicolescu și altele, au demonstrat pregătirea superioară a autorilor, preocuparea acestora pentru perfecționarea continuă a procesului de producție, pentru introducerea tehnicii noi.

Mișcarea inovatorilor capătă de la an la an, o tot mai mare răspîndire în uzină. În 1962 au fost înregistrate 393 inovații, iar în 1963, 403. Multe dintre acestea au și fost aplicate în producție și au adus însemnate economii. Astfel, inovația ing. Nicolae Gavrilu referitoare la *Modificări constructive ale seriilor de rezistențe de pornire și reglaj la motoarele macara*, aduce economii de 240 437 lei, iar aceea a muncitorului Nicolae Crețu cu privire la *Matrițe de decuparea manșetei izolante la demarori*, de 48 575 lei.

Studierea literaturii de specialitate este un element important în pregătirea permanentă a muncitorilor, tehnicienilor și inginerilor. Biblioteca tehnică și bibliotecă sindicală oferă un fond de cărți și publicații periodice bogat și variat. Cele peste 13 000 de cărți și 130 de publicații periodice existente la biblioteca tehnică sînt un material serios de studiu pentru cei care se preocupă de lămurirea unor probleme de specialitate sau de cunoașterea celor mai noi realizări tehnice pe plan mondial. Biblioteca tehnică posedă lucrări atît pentru nivel mediu cît și pentru nivel superior. Cărți tehnice de nivel mediu există și la biblioteca sindicală, în număr mic însă.

În munca de propagandă a cărții tehnice, biblioteca tehnică și biblioteca sindicală organizează acțiuni comune. De două ori pe lună, cele două bibliotecare, Ioana Hula și Galina Grosu, merg în ateliere unde în pauze, prezintă muncitorilor

noile apariții, schimbă cărțile împrumutate, ascultă propunerile cu privire la lucrările care ar mai trebui achiziționate.

Pentru popularizarea cărții tehnice, biblioteca tehnică întocmește liste de cărți noi care se afișează în secții. Scurte prezentări ale cărților noi intrate în bibliotecă apar în ziarul de uzină sau sînt citite la stația de radioamplificare. Bune rezultate dau și „scrisorile către fruntași” trimise de către biblioteca tehnică muncitorilor, sub formă de invitații prin care le anunță sosirea unor lucrări de specialitate.

Fondul de cărți tehnice al bibliotecii sindicale este în formare. Biblioteca are numai 450 lucrări tehnice, de nivel mediu îndeosebi. Munca de răspîndire a cărții de specialitate se desfășoară, în Uzina de mașini electrice-București, mai ales la biblioteca tehnică. O explicație a acestei stări de lucruri este faptul că biblioteca tehnică are un fond de cărți de specialitate bogat și totodată, datorită colaborării permanente cu cabinetul tehnic, dispune de cadre competente care să îndrume lectura cititorilor.

Totuși, și biblioteca sindicală ar trebui să acorde o atenție mai mare muncii cu cartea tehnică. Avînd în continuare ca bază a activității propaganda lucrărilor social-politice, științifice și beletristice, biblioteca sindicală trebuie să conlucreze mai mult cu biblioteca tehnică în munca de popularizare a lucrărilor de specialitate.

Este necesar să se îmbogățească fondul de cărți tehnice al bibliotecii sindicale. O serie de cititori pasionați ai literaturii tehnice ca bobinatorii Constantin Fluierici, Nicolae Macovei, Nicolae Cînsca, frezorul Dumitru Machedon, rectificatorul Lucian Pițigoi și alții, ar frecventa și mai des biblioteca sindicală, dacă aceasta le-ar oferi mai multe cărți în specialitatea lor.

În anul trecut, biblioteca sindicală a organizat unele acțiuni cu cartea tehnică: recenzia la *Cartea lăcătușului*, prezentarea lucrărilor *Mărirea productivității muncii la operațiile de strungărie*, *Tehnica securității muncii la sudarea, tăierea și lipirea materialelor*. În planul de activitate al bibliotecii sindicale pe anul 1964 se prevede ca numărul acțiunilor în sprijinul producției să se ridice substanțial. În organizarea acestora este necesar ca biblioteca sindicală să colaboreze mai strîns cu biblioteca tehnică, cu cabinetul tehnic și cu comisia inginerilor și tehnicienilor.

Beatrice Arion

SĂ CUNOAȘTEM CERINȚELE CURSANȚILOR DE LA ÎNVĂȚĂMÎNTUL IDEOLOGIC

Disponînd de un fond de aproape 4 000 de lucrări social-politice, Biblioteca clubului Uzinelor „1 Mai”-Ploiești oferă cursanților de la diferite forme de învățămînt posibilitatea să consulte bibliografia recomandată. Interesul pentru literatura social-politică și dorința de a studia sistematic lucrările din acest domeniu, explică sporirea simțitoare a titlurilor împrumutate de cititori în ultimele luni. La bibliotecile mobile numărul lucrărilor social-politice împrumutate s-a dublat o dată cu deschiderea cursurilor învățămîntului politic. De altfel, biblioteca clubului prevăzînd această creștere a cererii de carte social-politică a asigurat fiecărei biblioteci imobile un număr satisfăcător de lucrări. Cele mai solicitate titluri sînt acelea privitoare la politica partidului nostru, operele clasicilor marxism-leninismului care tratează probleme de economie politică și lucrările de economie industrială.

Biblioteca a organizat și citeva acțiuni cu cartea social-politică, în majoritate prezentări. Am reținut prezentările: *Operele marelui Lenin — tezaur al cunoștințelor noastre* și *Publicarea operelor lui V. I. Lenin în limba romînă*.

Colectivul bibliotecii clubului ar putea trece la organizarea și a altor forme de manifestări cu cartea social-politică. Simpoziioanele, consfăturile cu cititorii prezintă interes nu numai pentru cursanții cercurilor de învățămînt ideologic, dar și pentru restul salariaților uzinei.

De două ori pe lună, miercurea, cînd la punctul agitatoric are loc pregătirea propagandiștilor, biblioteca organizează o expoziție cu lucrări social-politice, ce se pot împrumuta pe loc. „Este un mijloc simplu dar cît se poate de binevenit pentru cei care studiază — ne spune bibliotecara Maria Bublic. Le economisește timpul. Mie

îmi revine sarcina de a fi la curent cu bibliografia necesară pentru a selecta lucrările de care au nevoie“.

Cunoașterea din timp a bibliografiei permite colectivului bibliotecii și procurarea când e cazul, a titlurilor care lipsesc sau nu există într-un număr suficient de exemplare.

Din discuțiile purtate cu câțiva cursanți am căpătat confirmarea că strădanile celor două bibliotecare sînt prețuite de cei cărora li se adresează.

Printre altele, muncitorul Călin Filip ne-a relatat : „Biblioteca noastră și-a însușit deviza «Să cunoaștem cerințele cursanților». Și noi apreciem această strădanie“.

★

Pentru cursanții celor 90 de cercuri de învățămînt ideologic din cadrul Întreprinderilor de pielărie și încălțăminte-Cluj, biblioteca sindicatului reprezintă unul din locurile de unde își pot procura lucrările necesare pregătirii lor. Bibliotecarei Teodora Cristescu i-a scăpat din vedere însă un lucru, și anume, necesitatea cunoașterii bibliografiei. Urmare : nu cunoaște ce lucrări au nevoie cursanții, în ce măsură un anumit titlu va putea satisface cererile cititorilor, în concluzie, cum poate să-i ajute mai bine pe cei care studiază. O parte din cursanți citesc la bibliotecă, — dar care din ei, la ce forme de învățămînt sînt înscriși — aceasta este greu de aflat. Pe fișele lor asemenea date nu sînt specificate.

Cele cîteva luni care au mai rămas pînă la încheierea cursurilor învățămîntului ideologic vor da posibilitate bibliotecarei să valorifice din plin condițiile oferite de fondul de cărți și să solicite ajutorul celor care sînt în măsură să i-l dea și anume, propagandiștilor. Cursanții nu vor avea decît de cîștigat.

★

În imediata apropiere a Întreprinderilor de pielărie și încălțăminte se află Întreprinderea „Unirea“. Biblioteca sindicatului este deservită de bibliotecara Elisabeta Prisăcaru.

De proporții mai reduse față de biblioteca vecină (și întreprinderea este mai mică) și-a înscris totuși în activitate o serie de acțiuni interesante. Cît privește sprijinul acordat cursanților la învățămîntul ideologic, situația este asemănătoare. Se citește literatură social-politică fără ca bibliotecara să cunoască problemele care se discută la cercurile de învățămînt ideologic. În ultima vreme a organizat două acțiuni interesante : prezentarea lucrării *Presă P.C.R. și a organizațiilor sale de masă* și concursul *Ce a dat puterea populară tineretului*, organizat cu ajutorul organizației de bază din întreprindere și a organizației U.T.M. Ambele acțiuni au reunit un număr însemnat de participanți. De unde se poate trage concluzia că prin asemenea acțiuni se asigură propaganda eficientă a literaturii social-politice.

Conștienți de necesitatea cunoașterii problemelor de bază ale marxism-leninismului, a politicii partidului nostru, a problemelor politice contemporane, oamenii muncii din diferite sectoare de activitate studiază cu seriozitate în cercurile de învățămînt ideologic. Prezența bibliotecilor trebuie să se facă simțită din ce în ce mai mult. Numai prin menținerea unei colaborări permanente cu propagandiștii cercurilor și cunoașterea problemelor care-i frămîntă pe cursanți, bibliotecarii vor putea să-i ajute în mod eficient.

A. M.

IN AJUTORUL BIBLIOTECILOR DE LA SATE

În această perioadă, baza propagandei cărții agrozootehnice în bibliotecile din satele regiunii Crișana o constituie sprijinirea învățămîntului agrozootehnic de masă. Pe lângă asigurarea bibliografiei și atragerea la bibliotecă a tuturor colectivităților, mai cu seamă a cursanților, bibliotecarii de pe cele trei Crișuri acordă o deosebită grijă și îndrumării lecturii cititorilor.

Pentru înlăturarea muncii bibliotecilor de la sate în această direcție, Biblioteca regională Crișana a întreprins o serie de acțiuni. Încă de la începutul acestui an de învățămînt agrozootehnic, bibliotecile din comunele regiunii au primit planuri de lectură (bibliografii de recomandare) pentru cursanți și pentru lecturi. Aceste materiale sînt întocmite pe profilul fiecărui oerc (Cultura plantelor de cîmp, Zootehnie, Legumicultură, Viticultură, Pomicultură etc.) și pe ani de studiu (anii I și II). Un element foarte util îl constituie gruparea materialului pe lecții. În recomandarea publicațiilor, s-a ținut seama și de existența acestora în bibliotecile din regiune. Primite din timp, bibliografiile constituie un real sprijin dat bibliotecilor din mediul rural în organizarea propagandei cărții, în sprijinul învățămîntului agrozootehnic de masă.

Colectivul metodic al Bibliotecii regionale Crișana elaborează acum materiale care cuprind publicații legate de tematica lecțiilor din ultima parte a cursurilor agrozootehnice.

V. St. Măriu

CONCURSUL

NOSTRU ...

FILE DIN ACTIVITATEA UNEI BIBLIOTECI ȘCOLARE

În realizarea sarcinilor trasate de Congresul al III-lea al P.M.R. privind ridicarea pe o treaptă mai înaltă a învățămîntului de cultură generală, un rol însemnat au și bibliotecile școlare. Lărgirea orizontului cultural-științific al elevilor este și o consecință a contactului cu cartea. Dragostea pentru lectură, formarea deprinderii de a lucra în bibliotecă, trezirea interesului de a avea o bibliotecă personală, participarea la manifestările cultural-artistice cu cartea sînt laturi educative pe care le dezvoltă biblioteca școlară.

În cei aproape 8 ani de activitate la Biblioteca Școlii medii „Unirea” din Turnu Măgurele, m-am străduit să corespund cerințelor muncii de bibliotecă. Experiența dobîndită în procesul activității, cît și strădania de a înlătura lipsurile ivite mi-au întărit convingerea că numai printr-o strînsă colaborare cu tovarășii profesori și cu biroul organizației U.T.M. voi putea obține rezultate bune.

Cercetînd programa de învățămînt, mi-am întocmit, de la începutul anului școlar un plan de muncă adecvat scopului instructiv-educativ al școlii. Am alcătuit programul de frecventare a bibliotecii de către elevi, pe zile și clase, și planul manifestărilor cultural-artistice în cadrul bibliotecii. Regulile de frecventare a bibliotecii au fost popularizate prin anunțuri și panouri la ambele localuri ale școlii. Au fost afișate listele de cărți pentru lectura particulară la limba și literatura romînă. Într-un panou sînt expuse numerele curente ale ziarelor și revistelor la care este abonată biblioteca școlii. Aici se află de asemenea calendarul evenimentelor mai importante din luna respectivă și materialul bibliografic corespunzător aflat în bibliotecă.

Publicațiile nou intrate în bibliotecă sînt expuse în vitrina cu noutăți. Au fost popularizate prin expoziții și titlurile mai puțin cerute pentru a trezi interesul cititorilor.

În scopul cunoașterii literaturii recomandate la Concursul „Iubiți cartea”, s-a întocmit o listă bibliografică și s-a organizat o vitrină cu cărțile respective.

În toate acțiunile, am acordat un loc important colaborării cu diriginții și cu ceilalți profesori de specialitate. Pentru a se urmări mai bine situația atragerii la lectură, am alcătuit un grafic al cititorilor pe clase, pe care l-am adus la cunoștința tovarășilor diriginți. Pînă la 1 decembrie 1963, biblioteca a înregistrat 1030 de

cititori, dintre care 40 sînt cadre didactice. Frecvența zilnică variază între 50 și 70 de persoane. Numărul claselor cu mulți cititori este mereu în creștere. Mai slabă este situația în clasele a XI-a, în special la clasele umanistice a XI-a B și F. Dacă în perioada pregătirii tezelor frecvența scade, elevii frunțași ai diferitelor clase vin în mod regulat la bibliotecă pentru a consulta cărți și reviste. În consfătuirea cu tovarășii diriginți, am arătat că ar fi bine ca și elevii mai slabi să fie îndrumați spre bibliotecă pentru lectura suplimentară sau pentru întocmirea referatelor la orele educative. În felul acesta, ei vor fi ajutați să-și dezvolte dragostea pentru lectură.

În bibliotecă, am organizat și lecturi în grup, atunci cînd n-am avut suficiente exemplare pentru a satisface cererile. Așa, de pildă, lucrarea lui Fr. Engels *Rolul muncii în transformarea maimuței în om* a fost citită de elevi în grup. Materialele pentru orele educative sînt consultate de asemenea în colectiv.

În conținutul manifestărilor din cadrul bibliotecii, am urmărit țelurile educației comuniste a elevilor, realizarea unei concordanțe a acestor manifestări cu conținutul lecțiilor predate, cu evenimentele și comemorările mai importante. Dintre manifestările organizate, menționăm:

3 octombrie: recenzia romanului *Povestea unui om adevărat* de B. Polevoi.

9 octombrie: audție muzicală consacrată *Lunii prieteniei romîno-sovietice*;

17 octombrie: seară literară Mihai Eminescu;

24 octombrie: seară literară-științifică *Drumul spre Cosmos*;

1 noiembrie: seară literară închinată marelui povestitor Ion Creangă;

4 noiembrie: simpozionul *Știința învinge* (în scopul popularizării literaturii ateiste);

7 noiembrie: seară literară *Poezii cîntă 7 Noiembrie*, închinată Marii Revoluții Socialiste din Octombrie;

14 noiembrie: Oameni de seamă (Edison, Gorki, Luchian, Enescu);

21 noiembrie: recenzia cărții *Bătrînul și marea* de Hemingway;

28 noiembrie: o călătorie imaginară pe hartă cu tema *Înflorește patria noastră socialistă*.

Manifestările au fost organizate întotdeauna cu ajutorul diriginților. Elevii care au susținut aceste manifestări s-au pregătit temeinic și au asigurat nivelul artistic al interpretării. Ca urmare a manifestărilor de masă prezentate, în cursul primului trimestru al acestui an școlar s-a constatat o îmbunătățire și în privința lecturii cărților științifice.

Biblioteca a ținut seama și de nevoile cadrelor didactice, asigurîndu-le materialul bibliografic pentru pregătirea la învățămîntul politic-ideologic, ca și pentru pregătirea profesională. Cadrele didactice cercetează revistele, ziarele și, în mod deosebit, materialele de specialitate. Revolvăm pe profesorii Anastasie Bogdan, Anasta-

CINECLUBUL ELEVILOR ȘCOLII TEHNICE DE ACTIVIȘTI CULTURALI

Folosirea mijloacelor audio-vizuale (filmul, diafilmul, magnetofonul etc.) în propaganda cărții este o cucerire relativ recentă a biblioteconomiei, procesul de introducere a acestor noi elemente în practica bibliotecară fiind în plină desfășurare și în țara noastră.

Un început bun pe linia cunoașterii și folosirii mijloacelor audio-vizuale și, totodată, pentru continua ridicare a nivelului profesional și cultural al viitorilor bibliotecari îl constituie înființarea unui cineclub cu activitate permanentă, în cadrul Școlii tehnice de activiști culturali. Pînă în prezent, membrii cineclubului s-au întrunit în patru ședințe. Astfel, în cadrul temei Dragostea, oglindită în cinematografia mondială a vorbit criticul de artă D. I. Suchianu, iar pentru exemplificare a fost prezentat filmul *Romeo și Julieta*. Medalionul R. Clair a fost susținut de criticul Al. Racoviceanu, iar filmul *Cele 400 de lovituri*, creație a regizorului Fr. Truffaut, a fost amplu discutat în cadrul cineclubului nostru. Totodată, s-au prezentat și o serie de scurtmetraje: *Castelul Lancut*, *Luchian*, *Brueghel*. Una din următoarele seri de filme va fi consacrată creației marelui cineast sovietic S. Eisenstein. Nu va lipsi nici prezentarea începuturilor cinematografiei românești, precum și creația noastră contemporană.

Tot în programul de perspectivă avem intenția să proiectăm și filme cu caracter didactic. Astfel, pe lângă filmele legate de activitatea bibliotecilor pe care le posedă A.N.F., vom proiecta cîteva filme realizate de U.N.E.S.C.O. pe aceeași temă.

În ceea ce privește filmele de specialitate există un început prin prezentarea filmului documentar *Biblioteca lui Voltaire*. Gustav Kühnel

ÎNȚILNIRI CU PRILEJUL „LUNII CĂRȚII LA SATE“

În cadrul manifestărilor organizate cu prilejul Lunii cărții la sate, în peste 150 de comune din regiunea Crișana au avut loc seri literare cu sprijinul unor brigăzi alcătuite din conferențieri și elevi ai școlii de artă din Oradea. Aceste manifestări s-au bucurat de un deosebit succes în rândul colectivităților.

★

La căminele culturale din comunele Insurăței — raionul Brăila și Rușețu — raionul Făurei au avut loc întâlniri între cititori cu redactori ai Editurii politice. Peste 600 de colectiviști au participat la discuțiile purtate pe marginea lucrărilor ce au apărut în anul 1963 în această editură. Cu acest prilej, colectiviștii au propus printre altele, ca editura să tipărească mai multe lucrări despre întrecerea socialistă în G.A.C., despre munca femeilor și a tineretului în brigăzile de producție, mai multe broșuri din ramura zootehniei etc.

★

Întâlniri cu scriitorii au avut loc și în comunele Jitvei, Lunca Bradului și Band din regiunea Mureș Autonomă Maghiară. Scriitorii Constantin Chiriță, Ștefan Luca, Ion Horea, Ion Petrache și Naghy Pál au discutat cu participanții pe marginea creației lor literare, împărtășindu-le totodată din proiectele lor.

De la standurile de cărți organizate cu acest prilej, numeroși participanți au cumpărat cărțile scriitorilor prezenți la întâlnire.

siu Mugur, Florian Crețeanu, Elena Eftimie și Alexandru Enache.

În domeniul muncii de bibliotecă, menționez ținerea la zi a registrului de evidență a activității, a registrului de mișcare a fondului și a registrului inventar. Sînt în urmă cu completarea catalogului alfabetic și a catalogului sistematic.

Mă preocupă continuu grija pentru îndeplinirea sarcinilor care îmi revin, pentru găsirea unor noi forme în munca cu cartea. Ajutorul tuturor cadrelor didactice îmi este deosebit de necesar. Ar fi util ca tovarășii profesori să propună liste cu titluri de cărți noi necesare elevilor, în vederea achiziționării și popularizării lor, să îndrepte continuu privirile cititorilor spre bibliotecă și să ajute continuu munca cu cartea în școala noastră.

Iolanda Ceangiru

SIMPOZION CU TEMA „SĂ CUNOAȘTEM TEHNICA NOUĂ“

Acțiunile cu cartea în sprijinul problemelor de producție sînt mult apreciate de muncitorii, tehnicienii și inginerii din întreprinderile orașului Iași. Din ciclul unor asemenea manifestări, simpozionul *Să cunoaștem tehnica nouă*, organizat recent de Biblioteca regională Iași și Consiliul regional al sindicatelor, a întrunit peste 500 de lucrători din întreprinderile orașului. (Atelierele de reparat material rulant, Întreprinderea de transport, de electricitate, construcții montaj, Centrul mecanic, Trustul regional de construcții ș.a.).

Subliniind importanța cunoașterii și extinderii unor metode valoroase folosite în tehnica modernă, cadre de specialitate de la Institutul Politehnic din Iași (profesorii universitari Anatolie Mihu, Nicolaie Boțan și conferențiarul universitar Gheorghe Ailincăi) au făcut prezentări bibliografice din colecția „Tehnica nouă“, referindu-se la probleme ca : betonul de ciment cu polimeri, cofraje glisante, turnarea în forme întărite cu bioxid de carbon, prelucrarea de precizie prin deformarea plastică a alejazelor cilindrice ș.a. Prezentarea documentarelor cinematografice: *Ritm și construcții, Știință și tehnică, Aici lucrează automații*, a contribuit, de asemenea, la o bună înțelegere a problemelor expuse, la transmiterea experienței înaintate în tehnică.

Emil Olaru

În ajutorul Bibliotecarului

TOVARĂȘA NOASTRĂ

(Seară literară)

CONFERENȚIARUL : (intră grăbit și pune pe măsua din avanscenă un dosar) : Dragi tovarăși și tovarăse, am venit azi aici, în fața dumneavoastră, să vorbim despre faptul că peste puțină vreme, la 8 Martie, vom sărbători ziua internațională a femeii. O întâmplare petrecută de curînd se cere relatată la începutul întîlnirii noastre de acum. O femeie cu tîmplele de mult ninse, și care a deslușit buchiile cărții abia prin 1948—49, mi se plîngea deunăzi că e foarte îngrijorată. „De ce ?” am întreat-o eu, sincer surprins. Și răspunsul a fost, pentru mine, revelator : „Smaranda, fata mea cea mică, își dă aspirantura. O să treacă oare ?” Mi-am închipuit-o pe interlocoutoarea mea, cu douăzeci și ceva de ani în urmă, acolo în satul ei de sub munte, în căsuța ei luminată de opaiț și încălzită cu vrascuri, așteptînd îngrijorată toba percepturului, banul pentru fărîma de plîne, soarele care să încălzească spinarea bolnavă a fiului cel mare. Tot îngrijorare, tot teamă era și aceea. La capătul ei nu putea fi decît foamea, mizeria, moartea. La capătul celei de azi însă e fericirea, e demnitatea, e mîndria vieții libere.

Și dacă teama de atunci se numea spaimă, cea de azi nu e decît o firească emoție de mamă.

Cît drum străbătut ! Cîte lupte, cîte jertfe și cîte victorii !

Atunci cu douăzeci de ani în urmă muncitoarele lucrau în condiții de mizerie cîte 12—14 ore pe zi și primeau pentru aceeași muncă o jumătate din salariul unui bărbat; țărancele se astoveau pe cîmp sub soarele dogoritor și nășteau copii acolo, pe ogor, iar intelectualele (cîte erau) nu aveau drepturi politice, nu puteau exercita o seamă de profesii, nu erau folosite în aparatul de stat. În schimb astăzi, lichidîndu-se pentru totdeauna rădăcinile inegalității, femeia are nelimitate posibilități de a-și afirma și dezvolta capacitățile ei creatoare.

Avem astăzi în țară (cifrele sînt totdeauna grăitoare) 76 de femei deputate în Marea Adunare Națională și 39 800

deputate în sfaturile populare. În economia națională a țării noastre aproape 30% din totalul salariaților sînt femei. Ele reprezintă 46% din totalul cadrelor cu studii medii și 32% din totalul cadrelor cu studii superioare care activează în economia țării noastre.

În domeniile științei, culturii, artei, femeile sînt tot mai numeroase și stau cu cinste alături de bărbați. 7 000 de femei sînt medici, 90 000 de femei lucrează în învățămînt. Ele și-au cîștigat locuri în guvern, în cadrele Academiei R.P.R., au titluri, ordine și medalii, sînt fruntașe în muncă și contribuie cu avînt la desăvîrșirea construirii socialismului în patria noastră. Pe băncile facultăților, alături de studenți, în școlile profesionale ori la diferite cursuri tehnice, agrotehnice, sanitare alături de bărbați se află femeile de azi ale țării. Și dacă pe vremuri personalitatea femeii nu avea alt rost decît de a dubla, de a susține, de a evidenția personalitatea bărbatului ori a fiului, astăzi ea înfloreste liber în țara noastră liberă. Dragi tovarăși, despre toate acestea ar fi multe, foarte multe de spus. Prefer să nu o fac cu cuvintele mele; cred că e mai bine să apelăm la tovarăși încercați în acest domeniu. Și vi i-am adus aici (arată dosarul), între coperțile acestea, pe bunii dumneavoastră prieteni : scriitorii. Hai să stăm de vorbă cu ei. (În momentul acesta intră și se așază pe scaunele din fundul scenei, cîțiva recitatori și cititori artistici).

CONFERENȚIARUL (căt-re prima fată) : Pe cine căutați ? Aici se desfășoară un program. . .

RECITATORUL : Știu. În cinstea lui 8 Martie. Și tocmai de aceea am venit. Noi vom fi glasul scriitorilor dintre coperțile acelea (arată dosarul). Sîntem recitatori și cititori artistici.

CONFERENȚIARUL : Foarte bine. (Îi întinde o filă). Începem atunci cu una dintre cele mai optimiste poezii ale veșnicului tînăr Tudor Arghezi.

RECITATORUL : „Secera“. (Va recita poezia apărută în volumul: *Arghezi, Tudor. CÎNTARE OMULUI*. Buc., E.S.P.L.A., 1956. 219 p.).

CONFERENȚIARUL : Volumul de poezii DIN LIRICA FEMININĂ are un cuvînt înainte al Veronicăi Porumbacu. Ea spune :

Legendele vorbeau adeseori
De spuma albă-a mărilor Egee,
Ce te-au născut zeiță, nu femeie,
Dar roabă-ai fost prin veac de două ori.
Și chipul tău atoațe-ndurător
Abia acuma zîmbetul cunoaște.
Ești liberă cînd liber e-un popor
Și înc-o dată timpul meu te naște !

Libertatea femeii de a-și alege singură drumul, de a munci, de a fi mamă, de a trăi din plin viața. Cît de sugestiv vorbește despre timpul acesta al libertății scriitorul clujean D. R. Popescu în schița FATA LUI DUMNEZEU. (Popescu D. R. *Fuga*. Buc., E.S.P.L.A., 1958. 256 p.).

UN CITITOR ARTISTIC : Pe Măria asta aș prezenta-o eu ascultătorilor. (Conferențiarul îi dă filele și el citește schița apărută în volumul FUGA de D. R. Popescu, la pag. 210).

CONFERENȚIARUL : Măria asta, dragii mei tovarăși, a cunoscut o viață nouă, pe care femeile dinaintea ei n-au apucat-o. Și tocmai fiindcă se compară cu ele, învinge. Dar nu numai ea poate face acest lucru. „Mai cîntă-mi, bună, cîntul prin fluierale stîinii, să înțeleg mai bine lumina de acum“, îi spunea cu zece ani în urmă, regretatul poet Nicolae Labiș, bunicii lui. Prin povestea de trudă și de amar a vieții ei, poetul reușea să compare și să cuprindă prezentul.

UN RECITATOR : Poezia e intitulată simplu *Bunica*. (Labiș, Nicolae. *PRIMELE IUBIRI*. — Buc., E.P.L., 1962 — 440 p.).

CONFERENȚIARUL : Dar viață de trudă și de amar mai au și azi femeile de pe alte meridiane. Undeva departe, în Brazilia, o mamă cu trei copii locuiește într-unul din cele mai mizere cartiere ale lumii, denumit „favela“. E mulțră, e săracă, e lipsită de cultură. Dar ca un cronicar obiectiv și lucid ea consemnează în jurnalul ei — descoperit și publicat de un gazetar sudamerican Quarto de Despejo — tot ceea ce observă în preajma ei. Ea are judecata sănătoasă a omului simplu care acuză nedreptatea, discriminarea rasială, mascarada electorală burgheză, abuzurile

administrative, exploatarea. Ca să trăiască, adună din gunoaie hîrtii, tînichele, lîină veche. Și după ce le vinde, rămîne singură în fața caietului ei și scrie acolo tot ce simte. În ziua de 26 august 1959 n-a scris decît atît : „Cel mai rău lucru pe lume e foamea. Sau altădată : „Viața e ca o carte. Numai după ce o citești știi ce cuprinde. Și cînd ajungem la capătul vieții abia atunci știm cum s-a scurs ea. A mea, pînă-acum, a fost neagră“. Dar optimismul, dragostea de viață, de soare, de oameni nu o părădesc. Să ascultăm un fragment din emoționantul jurnal al Carolinei Maria de Jesus, intitulat SAO PAULO, STRADA A, NR. 9. (de Jesus, Maria. *Sao Paulo, strada A, nr. 9*. Buc., E.P.L.U., 1962. 273 p.).

O CITITOARE ARTISTICĂ (citește capitolul 1 de la pag. 13 pînă la pag. 14).

CONFERENȚIARUL : După ce am făcut cunoștință cu această patetică mărturisire, o vom înțelege și mai bine pe poeta noastră Nina Cassian, care spune în versurile... (îi întinde unei recitatoare o filă).

O RECITATOARE : „La preluarea puterii de către popor“ (recită poezia apărută în volumul: *Cassian, Nina SĂRBĂTORILE ZILNICE*. Buc., Editura tineretului, 1961. 129 p.).

UN RECITATOR : Fiindcă femeile au altă soartă astăzi la noi, a putut poeta Violeta Zamfirescu să scrie poemul CERCETĂTOAREA AURULUI NEGRU. (Recită poemul apărut în volumul: *Din lirica feminină* Buc., E.S.P.L.A., 1960. 455 p.).

CONFERENȚIARUL : Și acum să ascultăm ce spune una dintre cunoscutele poete sovietice Zulfia, despre calea cea lungă pe care a străbătut-o femeia pînă la eliberarea ei.

UN RECITATOR recită DRUMUL TĂU (apărut în volumul DIN LIRICA FEMININĂ la pag. 262).

CONFERENȚIARUL : Drumul acesta l-a străbătut femeia pretutindeni. Și tocmai pentru că a cunoscut din plin suferința umilinței, mizeriei, neștiinței, ea își aduce contribuția cu eforturi înmiite la făurirea omului nou. Femeia intelectuală, în țara noastră luminată de soarele socialismului, este surprinsă de scriitorul Marin Preda, în plin elan creator, în romanul său RISIPITORII (*Preda, Marin. RISIPITORII*. Buc., E.P.L., 1962. 499 p.).

UN CITITOR ARTISTIC : - Despre profesoara Constanța Munteanu mi-ar place să citesc. (*Citește capitolul XVI de la pag. 88 la pag. 95* — apărut în Editura pentru literatură, 1962).

CONFERENȚIARUL : Pentru că sintem spre încheierea conferinței mele (a fost oare conferință ?!) să dăm cuvîntul și poetei Maria Banuș. (*Către o recita-toare, întinzîndu-i dosarul*). Ce vă alegeți de aici ?

RECITATOAREA : Dragi tovarăși — de data aceasta mă adresez numai bărbaților — ce părere aveți despre „Tovarășa noastră“ ? (*Pe scenă apar doi tineri*

purtînd un panou cu numele său foto-grafiile frunțașilor din localitatea sau întreprinderea respectivă). Iat-o. E aici în fotografiile acestea. Și ne vorbește despre fericire, despre demnitate, despre conștiință. Este mama, șoția, fiica, sora noastră. Voi cei care o cunoașteți și o respectați, și voi cei care n-ați înțeles-o încă pe deplin, priviți-o și gîndiți-vă la tot ce reprezintă ea în viața poporului nostru. Gîndiți-vă la ea, prietenă de viață, de muncă, de bucurii, de nădejdi. Gîndiți-vă și spuneți-mi, nu-i așa că cel mai potrivit nume pe care i-l putem da este „Tovarășa noastră“ ?

Liana Maxy

FIECARE GOSPODĂRIE AGRICOLĂ COLECTIVĂ — O UNITATE PUTERNICĂ, ÎNFLORITOARE

(BIBLIOGRAFIE DE RECOMANDARE)

Aplicarea unor metode științifice în cultura plantelor și în creșterea animalelor și folosirea celor mai noi mijloace tehnice de mare randament în producția agricolă sînt indisolubil legate de ansamblul problemelor economice ale agriculturii noastre socialiste. De aceea, popularizarea lucrărilor de agrotehnică și zootehnie trebuie să se contopească — la nivelul fiecărei biblioteci comunale sau satești — cu propaganda publicațiilor de economie agrară, care prezintă — de cele mai multe ori — experiența unor gospodării agricole colective sau gospodării agricole de stat frunțașe în organizarea și planificarea muncii, în reducerea prețului de cost al produselor agricole etc.

Lista bibliografică de recomandare care urmează își propune să prezinte bibliotecilor de la sate principalele lucrări de economie agrară apărute în ultimii ani.

Studiind această bibliografie adnotată bibliotecarii vor acumula noi date privind tematica, nivelul de prezentare și destinația celor mai recente lucrări de economie agrară, avînd astfel posibilitatea să le recomande cititorilor, să selecteze texte pentru cercurile de citit, să popularizeze unele broșuri prin expoziții, vitrine, panouri, rafturi tematice, concursuri etc. Lista bibliografică poate fi folosită și ca un ghid în completarea colecțiilor de publicații cu lucrări de economie agrară.

I. VICTORIA SOCIALISMULUI ÎN AGRICULTURĂ

GHEORGHIU-DEJ, GH. *Raportul C.C. al P.M.R. cu privire la activitatea partidului în perioada dintre Congresul al II-lea și Congresul al III-lea al partidului, cu privire la planul de dezvoltare a economiei naționale pe anii 1960—1965 și la schița planului economic de perspectivă pe 15 ani*. 20 iunie 1960. Buc., Editura politică, 1960, p. 47—56.

GHEORGHIU-DEJ, GH. *A XV-a aniversare a Republicii Populare Romîne*. Expunere făcută la ședința solemnă a Marii Adunări Naționale. 29 decembrie 1962. Buc., Editura politică, 1962, 32 p.

GHEORGHIU-DEJ, GH. *Raport cu privire la încheierea colectivizării și reorganizării conducerii agriculturii prezentat la Sesiunea extraordinară a Marii Adunări Naționale*. 27 aprilie 1962. Buc., Editura politică, 1962, 63 p.

Victoria socialismului în agricultură. Lucrările Sesiunii extraordinare a Marii Adunări Naționale. 27 aprilie 1962. Buc., Editura politică, 1962, 687 p. cu ilustr. și portr.

* * *

BRATESCU, S. *Organizația de partid și campaniile agricole*. (Din experiența unor organizații de partid din raionul Slobozia, Regiunea București în conducerea și organizarea activității politico-organizatorice în timpul campaniilor agricole). Buc., Editura politică, 1963. 96 p. (Construcția de partid și de stat).

COJOCARU, S. și BUDURU, V. *Organizația de bază — conducătorul politic al colectivităților*. (Din experiența organizațiilor de bază din gospodăriile agricole colective „11 Iunie 1948” din Pechea și „Grivița Roșie” din Însurăței, Regiunea Galați). Buc., Editura politică, 1963. 152 p. (Construcția de partid și de stat).

DOBROVICI, S. și MARIAN, T. *Activul fără de partid de la sate*. (Din experiența organizațiilor de bază de la gospodăriile agricole colective „Drumul lui Lenin” din comuna Ianca și „Congresul al II-lea al partidului” din comuna Jirlău, raionul Făurei, Regiunea Galați). Buc., Editura politică, 1963. 56 p. (Construcția de partid și de stat).

SPĂLĂTELU, ION. *În miezul activității economice a gospodăriei colective*. (Din experiența comitetului de partid și a organizațiilor de bază din brigăzile gospodăriei agricole colective „Unirea” din comuna Gottlob, raionul Simnicolaul-Mare Regiunea Banat). Buc., Editura politică, 1963. 56 p. cu ilustr. (Construcția de partid și de stat).

II. ORGANIZAREA ȘI PLANIFICAREA MUNCII ÎN G.A.C.

Lucrări generale.

Statutul model al gospodăriei agricole colective. Votat de Congresul fruntașilor din gospodăriile agricole colective din Republica Populară Română la 25 mai 1953. Aprobă de Comitetul Central al Partidului Muncitoresc Român și Consiliul de Miniștri al Republicii Populare Române la 27 mai 1953. Ed. a 8-a. Buc., Editura agro-silvică, 1962. 44 p.

CHIRCULESCU, I. *În interesul fiecărui colectivist*. Întărirea economică-organizatorică a gospodăriilor agricole colective. Buc., Editura științifică, 1962. (Consiliul pentru răspîndirea cunoștințelor cultural-științifice. Colecția „Cunoștințe folositoare”).

În această broșură sînt tratate pe înțelesul tuturor principalele probleme legate de întărirea economică-organizatorică a G.A.C.

Despre întărirea economică-organizatorică a gospodăriilor colective. Întrebări și răspunsuri. Buc., Editura politică, 1962. 63 p.

Lucrarea poate constitui — pentru cititori — un prim contact cu problemele de bază ale întăririi economică-organizatorice a gospodăriilor agricole colective.

GHELMEZ, PETRE. *Fiecare gospodărie colectivă — o unitate puternică, înfloritoare*. (Din experiența G.A.C. „Tudor Vladimirescu” din comuna Hărman, Regiunea Brașov). Buc., Editura politică, 1962. 56 p.

GOGIOIU, M. și BRĂTESCU, S. *Consolidarea gospodăriilor colective — temelia producțiilor mari și a bunăstării colectivităților*. Buc., Editura politică, 1962, 56 p.

LUNGU, MIHAI V. *Organizarea și planificarea activității în gospodăriile agricole colective*. Buc., Editura agro-silvică, 1962. 288 p.

Un manual destinat școlilor de calificare a cadrelor din gospodăriile agricole colective. Se adresează președinților, contabililor și brigadierilor de cîmp. Lucrarea este completată cu un bogat material ajutător: grafice, tabele comparative, schițe și planuri, modelul unui buget de venituri și cheltuieli etc.

MARIAN, T. *Condiții asemănătoare — rezultate diferite*. Buc., Editura politică, 1962. 40 p.

Dezvoltarea gospodăriei colective, creșterea producției vegetale și animale și, ca urmare, a veniturilor colectivităților, depind de buna organizare și planificare a muncii, de aplicarea metodelor științifice în practica agricolă, de chituzința cu care sînt folosite veniturile gospodăriei etc. Aceste adevăruri ies clar în evidență în broșura de față, care analizează prin comparație, rezultatele diferite obținute pe linia întăririi lor economice, de două gospodării agricole colective, care au condiții și posibilități asemănătoare: gospodăriile colective din comunele vecine Jegărla și Gildău din Raionul Fetești.

PAVELESCU, ION. *Din experiența eroilor muncii socialiste din agricultură*. Buc., Editura politică, 1963. 96 p. cu portr.

POZNAN, MILAN. *Din experiența colectivităților din Ciorăști, în întărirea economică-organizatorică a gospodăriei colective*. Buc., Editura agro-silvică, 1962, 104 p.

Autorul face o analiză economică a gospodăriei agricole colective din comuna Ciorăști, Regiunea Ploiești, plecînd de la condițiile economice și naturale în care se dezvoltă gospodăria, modul cum se realizează sarcinile prevăzute în planul de producție și financiar și măsurile luate în scopul ridicării con-

cinse a producției și productivității muncii. Lucrarea poate fi recomandată cadrelor din conducerea gospodăriilor agricole colective, brigadierilor și colectivștilor familiarizați cu noțiunile elementare de economie agrară și analiza economică a unităților socialiste din agricultură.

Probleme de economie agrară. Culegere de lecții în ajutorul celor care studiază în seminarile de economie agrară. Buc., Editura politică, 1963. 312 p.

ȘANDRU, D. *Se schimbă fața satului.* Buc., Editura politică, 1962. 56 p. cu ilustr.

Autorul urmărește transformările petrecute în viața tărănilor din comuna Plopu, Regiunea Galați. Drumul acestor transformări trece prin gospodăria agricolă colectivă, care dezvoltându-se multilateral, obține an de an rezultate tot mai bune în cultura cerealelor și în creșterea vitelor. Sub conducerea organizației de partid, colectivștii și-au organizat tot mai bine munca, învață și pun în practică realizările agrotehnicii și zootehnicii, participă la muncă, conștienți că aceasta este singura cale spre belșug și bunăstare. Lucrarea este accesibilă tuturor cititorilor.

III. PROBLEME ECONOMICE

Întărirea gospodăriilor colective — sarcină principală. Culegere de articole. Buc., Editura politică, 1961. 144 p. (Construcția de partid și de stat).

Sint trecute în revistă realizările colectivștilor din Călărașii Vechi, Regiunea București, în dezvoltarea continuă a averii obștești, în special a fondului de bază. Lucrarea poate fi recomandată tuturor cititorilor colectivștii.

MAGHIAR, TEODOR. *Proprietatea obștească, izvorul succeselor noastre în dezvoltarea gospodăriei colective.* În culegerea: *Pentru întărirea economico-organizatorică a gospodăriilor colective.* Buc., Editura agro-silvică, 1962, p. 3—24.

Președintele gospodăriei agricole colective „Steaua Roșie” din comuna Mădăraș, Regiunea Crișana, Erou al Muncii Socialiste, analizează pe baza situației concrete din această gospodărie frunțasă pe țară cum a crescut proprietatea obștească și cum a influențat această creștere dezvoltarea generală a colectivei.

MÎRZAC, GH. *Fondul de bază (indivizibil)-temelia dezvoltării gospodăriilor agricole colective.* Buc., 1961. 70 p. (Societatea pentru răspîndirea științei și culturii. Cunoștințe economice).

După o succintă prezentare a importanței proprietății obștești pentru întărirea economico-organizatorică a G.A.C., lucrarea arată locul și rolul pe care-l are fondul de bază în continua dezvoltare a proprietății obștești, modul în care se formează și se folosește fondul de bază.

NIȚĂ, VASILE. *Dezvoltînd proprietatea obștească — întărim gospodăria colectivă.* Buc., Editura politică, 1963. 64 p. cu ilustr.

Cei care sînt la curent cu literatura agrotehnică, care urmăresc presa, știu multe despre puternica gospodărie colectivă din Sîntana, Regiunea Crișana, decorată cu „Ordinul Muncii” cl. I. Care sînt factorii care au făcut din aceasta o unitate înfloritoare, bogată, puternică? La această întrebare răspunde autorul broșurii de față, arătînd că la baza creșterii puterii economice a gospodăriei din Sîntana stă dezvoltarea proprietății obștești.

PANA, T. *Să dezvoltăm și să apărăm avutul obștesc.* Buc., Editura politică, 1963. 48 p.

Autorul, drumețînd prin mai multe gospodării agricole colective din întreaga țară, a reușit să ilustreze convingător grija sporită pe care o manifestă zi de zi colectivștii pentru apărarea și dezvoltarea avutului obștesc.

VELICU, N. *Fondurile obștești în gospodăriile agricole colective.* Buc., Editura agro-silvică, 1963. 128 p. cu graf.

O lucrare de economie agrară utilă cadrelor de conducere din gospodăriile agricole colective.

Dezvoltarea multilaterală a producției în G.A.C.

GÎLCA, FL. și IONIȚĂ, M. *Îmbinarea rațională a ramurilor de producție în G.A.C.* Buc., Editura agro-silvică, 1963. 124 p. cu fig.

Lucrarea cuprinde unele probleme ale dezvoltării intensive și multilaterale a producției gospodăriilor agricole colective. Se adresează specialiștilor din gospodăriile agricole colective.

GIRCEAG, ION. *Avantajele îmbinării armonioase a ramurilor de producție în gospodăria noastră.* În culegerea: *Pentru întărirea economico-organizatorică a gospodăriilor colective.* Buc., Editura agro-silvică, 1962, p. 1 /27—18/44/.

Din experiența gospodăriei agricole colective din comuna Hărman, Regiunea Brașov în problema dezvoltării multilaterale a producției agricole, vegetale și animale, a modului de îmbinare rațională și armonioasă a diferitelor ramuri de producție, ținînd seama de rentabilitatea fiecăreia și raportul dintre ele, de condițiile naturale și economice concrete. Lucrarea poate fi recomandată tuturor colectivștilor.

MUNTEANU, I. *G.A.C. din Gighera se dezvoltă multilateral.* Buc., Editura politică, 1961. 43 p.

Intr-un reportaj scris cu multă vioiciune, autorul evidențiază ideea că dezvoltarea multilaterală a gospodăriei colective din Gighera, Regiunea Oltenia este izvorul întăririi sale economice.

PARPALĂ, O. Dezvoltarea intensivă și multilaterală a producției în G.A.C. Buc., Editura politică, 1963. 399 p.

Autorul face o analiză amănunțită a dezvoltării intensive și multilaterale a producției agricole în gospodăriile colective. Lucrarea se adresează inginerilor și economiștilor din agricultură, activiștilor de partid și de stat în acest domeniu, președinților de G.A.C.

Ramuri de producție de mare rentabilitate

MARCAROV, TH. Creșterea animalelor în atenția colectivităților. Din experiența G.A.C. din comuna Gheorghe Lazăr, regiunea București. Buc., Editura politică, 1963. 56 p. cu ilustr.

Intr-o formă accesibilă celor mai largi mase de cititori, broșura prezintă experiența în domeniul creșterii animalelor dintr-o gospodărie fruntașă pe țară. Sporirea an de an a efectivelor de animale, proprietate obștească, ridicarea continuă a productivității acestora au făcut ca gospodăria să realizeze însemnate venituri din acest sector. În 1962, 27% din venitul total bănesc a fost realizat prin contribuția sectorului zootehnic.

DEFOUR, D. Construcții economice în gospodăriile agricole colective. Ed. a 2-a. Buc., Editura agro-silvică, 1961, 71 p. cu ilustr. (Ministerul Agriculturii).

Broșura cuprinde indicații privind construcția de adăposturi pentru animale (grajduri, îngrășătorii etc.), precum și pentru unele construcții anexe (silozuri), care au format obiectul discuțiilor consfățuirii pe țară a constructorilor din sectorul construcțiilor agrozootehnice.

OROS, V. Din experiența G.A.C. „Timpuri noi” în obținerea producțiilor mari de legume. Buc., Editura agro-silvică, 1963. 39 p. (Consiliul Superior al Agriculturii).

Urmind o linie justă în dezvoltarea sa, potrivit indicațiilor date de partid, G.A.C. Dudești—Cioplea din București a atins un ritm deosebit de ridicat în consolidarea situației sale economice. Principalele ramuri care se dezvoltă în această gospodărie sînt: legumicultura și creșterea animalelor. Producția legumicolă a adus gospodăriei venituri pînă la 66% din totalul veniturilor anuale, deși suprafața cultivată cu legume a crescut foarte puțin.

OPREA, T. Să valorificăm prin contractări cît mai multe produse agricole. Buc., Editura politică, 1962. 56 p. cu ilustr.

Autorul expune, pe înțelesul tuturor, care sînt foloasele contractării de cereale și floarea-soarelui, de plante tehnice, medicinale și aromatice, de legume și fructe, de animale și produse animale. Sînt prezentate de asemenea avantajele suplimentare pe care le creează gospodăriile agricole colective, contractările pe termen lung.

IV. PROBLEME ORGANIZATORICE

CHIRCULESCU, I. Multe depind de buna organizare a muncii. Editura științifică, 1963. (Consiliul pentru răspîndirea cunoștințelor cultural-științifice. Colecția „Cunoștințe folositoare”).

Brigada de producție — baza organizării muncii în gospodăria colectivă — este tema generală a lucrării și titlul primului capitol. În următoarele, autorul răspunde la întrebările: de ce brigăzile trebuie să fie permanente?, cît de mare poate fi brigada de producție?, care este rolul echipelor în întărirea organizării muncii?, cum colaborează brigada permanentă cu brigada de tractoare? cum se planifică și se normează munca?

DINCA, TR. Schița de organizare a teritoriului în G.A.C. Buc., Editura agro-silvică, 1963, 63 p. cu fig. și plan. (Consiliul Superior al Agriculturii).

Lucrarea cuprinde indicații despre conținutul și modul de întocmire a schițelor de organizare a teritoriului. Lucrarea se adresează cadrelor de conducere din gospodăriile agricole colective.

ENACHE, N. Avantajele marii gospodării agricole colective. Buc., Editura politică, 1962, 32 p.

Pe baza unei analize concrete privind rezultatele obținute de trei gospodării agricole colective din comuna Ion Roată, Regiunea București, înainte și după unificarea lor, autorul evidențiază avantajele marii gospodării colective, care creează posibilitatea folosirii depline a mijloacelor de producție, a brațelor de muncă, a dezvoltării multilaterale, a reducerii prețului de cost etc.

VLAD, GH. Redăm agriculturii terenurile erodate. (Din experiența G.A.C. „Flamura Roșie” din Tîrzii, regiunea Iași). Buc., Editura politică, 1961. 32 p. cu ilustr.

Lucrarea prezintă, sub forma unor povestiri, experiența colectivităților din comuna Tîrzii, Regiunea Iași în valorificarea superioară a terenurilor în pantă, slab productive și erodate. Este redată sub forma unor scurte povestiri.

Organizarea muncii în G.A.C.

CURATU, GH. și MIRZAC, GH. Organizarea și retribuirea muncii în gospodăriile agricole colective. Buc., Editura agro-silvică, 1962. 96 p. + 1 f. schemă.

Sistematică, concisă și clară, lucrarea dă îndrumări privind organizarea brigăzilor permanente, conducerea acestora, organizarea muncii în diferitele ramuri de producție vegetală, animală, în ateliere și întreprinderi anexe, în construcții etc.

MIHAILĂ, N. *Din experiența organizării muncii în G.A.C.* (Însemnări de la G.A.C. din comuna Roma, raionul Botoșani). Buc., Editura politică, 1963. 43 p.

Organizarea și evidența muncii în ramura creșterii animalelor. În culegerea : *Pentru întărirea economico-organizatorică a gospodăriilor colective.* Buc., Editura agro-silvică, 1962. p. 1 /73/—18/90/.

TOMA, ION. *Organizarea și evidența muncii în brigăzile de cîmp.* În culegerea : *Pentru întărirea economico-organizatorică a gospodăriilor colective.* Buc., Editura agro-silvică, 1962. p. 1/47/—19/70/.

Retribuirea muncii în G.A.C.

DAN, NICOLAIE. *Experiența dobîndită în retribuirea muncii colectivștilor.* În culegerea : *Întărirea gospodăriilor colective — sarcină principală.* Buc., Editura politică, 1961. p. 112—121.

Sub forma unui reportaj, ușor de parcurs, autorul arată cum s-a aplicat retribuiția suplimentară a brigăzilor, echipelor și colectivștilor din gospodăria colectivă din comuna Ștefan Vodă, Regiunea București, care au realizat însemnate sporuri de recoltă în cultura porumbului. Cointeresarea materială a colectivștilor, arit prin retribuiția pe baza zilelor-muncă efectuate, cit și în raport cu producția obținută, aduce mari sporuri de recoltă și contribuie din plin la dezvoltarea gospodăriei agricole colective.

NEAGU, MIRCEA. *Folosim cu chibzuință ziua-muncă.* Buc., Editura politică, 1963. 48 p. cu ilustr.

Cum trebuie analizate și stabilite normele de lucru și prețuirea lor în zile-muncă? Care sînt metodele care să ducă la economisirea zilelor-muncă și deci la creșterea valorii lor? Cum se realizează pe această cale stimularea și cointeresarea colectivștilor? La aceste probleme răspunde troșura inginerului Mircea Neagu, președintele G.A.C. „Drum nou” din comuna Becicherecu-Mic, regiunea Banat. Referindu-se concret la situația din această gospodărie autorul arată pe înțelesul tuturor cum au fost stabilite normele de muncă în sectorul producției vegetale, în creșterea vitelor, întreprinderile anexă, pe campanii și procese de muncă, plecînd de la o analiză temeinică a condițiilor specifice locale.

Intocmită de Atanase Lupu și Elvira Moraru

Afiș pentru biblioteci

INSTRUMENTE DE LUCRU NECESARE VALORIFICĂRII MOȘTENIRII LITERARE (I)

Sedința lărgită a Consiliului editurilor din luna octombrie 1963, dedicată discutării planului de perspectivă privitor la editarea literaturii noastre clasice, a pus în lumină succesele realizate în acest domeniu în anii regimului de democrație populară. Referatul care a stat la baza ședinței, cit și discuțiile au subliniat că valorificarea moștenirii clasicele noastre întreprinsă după 23 August, atât prin tirajul care trece de impresionanta cifră de 25 milioane de exemplare, cit și prin spiritul științific în care au fost realizate variatele serii de ediții, a făcut ca operele acestora să se bucure de o largă răspindire.

Multiplele probleme care stau în fața editării textelor literare valoroase din trecut, în privința alcătuirii sumarului, a elaborării studiilor introductive și a aparatului critic au adus, firește, în discuție chestiunea instrumentelor de lucru indispensabile pentru cercetători, „cum sînt volumele de scrisori, colecțiile de documente literare, bibliografii, fără de care nu se poate realiza un studiu științific al istoriei literare“¹⁾. Instrumentele acestea de lucru au fost adeseori menționate în decursul discuțiilor, pornindu-se de la considerentul că ele ar putea fi utile tuturor serilor de opere, dar mai ales celui „corpus al literaturii clasice romîne“ care a început să fie editat în anii din urmă, cînd au apărut volumele de „Opere“ ale lui I. L. Caragiale, Grigore Alexandrescu și Miron Costin. Argumentelor aduse de editori privitoare la necesitatea unei evidențe precise a scrierilor unui autor din momentul proiectării ediției li s-au adăugat o serie de alte considerente care țin direct de domeniul valorificării, respectiv evaluarea pe baze precise a operelor literare din punct de vedere ideologic și artistic. Această evaluare rămîne subordonată unor criterii subiective atîta timp cît nu există o documentație clară asupra volumului de ansamblu de publicații ale unui anumit scriitor, asupra difuzării acestor publicații în presa timpului și posterior, asupra ecoului pe care opera respectivului scriitor l-a înregistrat printre contemporanii săi și după aceea. La aceste argumente, bibliotecarii pot adăuga cu justificată grijă necesitatea conservării fondului național de periodice, pus în pericol de repetata lui folosire în vederea descoperirii aceluiași articole; argument care, din punct de vedere al cercetătorilor, se măsoară în timpul irosit de mai mulți cititori pentru a depista un lucru identic.

Evident că tot ceea ce a rămas de la un scriitor dispărut devine document: de la chitanțele mărunte la procesele verbale întocmite, de la cărțile din biblioteca sa la schițele de planuri de creație pînă la corespondența lui. Tot ceea ce a trecut prin existența scriitorului și i-a supraviețuit devine mărturie capabilă să lumineze biografia și opera sa. Dar iarăși este evident că toate aceste mărturii nu pot fi prinse de la început, fie pentru că apar treptat din colecțiile particulare, fie pentru că se înglobează mai greu în repertorii și cataloage. Totalitatea documentelor rămîn să fie conexe de specialist, care va ajunge la fiecare dintre ele pornind pe făgașul anevoios dar plin de satisfacții al reconstruirii literare. Ediția de „Opere“ Eminescu, realizată de Academia R.P.R. sub îngrijirea acad. Panaitescu-Perpessicus, este în această privință un exemplu grăitor și un model de scrupulozitate științifică. În schimb, cercetătorul este îndreptățit să solicite de la bun început unele instrumente care să-i orienteze și să-i ușureze munca; el trebuie să știe din momentul în care și-a propus să studieze un autor ce manuscrise se află în bibliotecile publice, ce articole a publicat acesta în reviste, ce cronici literare sau recenzii i-au consacrat criticii, ce ediții a cunoscut opera sa în trecut, ce surse iconografice există. Cu alte cuvinte, cercetătorul trebuie să aibă de la început la îndemînă o bibliografie a literaturii care să-i poată răspunde la aceste întrebări. Lipsit de instrumente de lucru, cercetătorul va fi silit să se angajeze la un conside-

¹⁾ Valeriu Ripceanu. Moștenirea literară clasică — un bun al maselor largi. *Scinteia*, 1963, oct. 31, p. 2, 4.

rabil volum de muncă, cu atât mai mult cu cât, în publicistica noastră din trecut, au existat numeroase periodice cu apariție neregulată sau efemeră, numeroase ediții au fost nedatate sau nu au pătruns în marile biblioteci deoarece tipografiile nu au respectat cu strictețe legea depozitului legal, iar manuscrisele și corespondența sînt, adeseori, risipite în cele mai îndepărtate colțuri.

Instrumente de lucru prețioase au fost întocmite atît în trecut, cît și în anii din urmă, dar ele nu pot satisface toate cerințele ridicate de opera de valorificare a scrierilor literare din trecut. În afara operei lui Ion Bianu-Nerva Hodoș completată de Dan Simionescu, „Bibliografia rominească veche“, mai poate fi înregistrată contribuția lui Gh. Adamescu, care fiind numai rezultatul efortului personal, nu depășește valoarea unui ghid. Indicații prețioase se mai găsesc și în alte lucrări, ca „Bibliografia literară romînă“ a lui N. Georgescu-Tistu, în numeroase bibliografii personale sau „bibliografii ascunse“. Se adaugă o serie de lucrări utile realizate în anii din urmă¹⁾. În bibliotecile noastre, se întocmesc, de asemenea, instrumente prețioase de lucru. Bibliografia Republicii Populare Romîne, editată de Biblioteca Centrală de Stat cu cele două serii ale sale consacrate cărților și periodicelor, oferă indicații utile asupra reeditărilor, a culegerilor de articole din periodicele curente, asupra documentelor și scrierilor inedite ce au văzut recent lumina tiparului. Dar dacă ținem seama de faptul că acest buletin apare numai de 11 ani și că este o bibliografie curentă, vom ajunge la concluzia că este un instrument care indică opera de valorificare întreprinsă în prezent și nu este un instrument destinat valorificării propriu zise, care ar trebui să înglobeze perioada din trecut. Desigur că, în privința scrierilor inedite, sau articolelor de critică literară publicate în periodice, și care fiind risipite în numeroasele noastre publicații ar impune eforturi considerabile peste cîteva decenii din partea celui care s-ar vedea silit să le adune singur (dacă acest buletin nu ar fi existat) valoarea sa este inestimabilă. Se adaugă, însă, faptul că buletinul continuă să fie selectiv, neînregistrînd toate recenziile și însemnările bibliografice, că este lipsit de un indice general al autorilor care să ușureze consultarea și că, în prezent, apare cu o mare întîrziere. La Biblioteca Academiei R.P.R. se lucrează „Bibliografia națională a cărților“, în care vor fi cuprinse și toate edițiile literare. Dar volumul mare de muncă în vederea înglobării tuturor datelor care țin de activitatea tipografică din țara noastră nu permite Bibliotecii de a da prea curînd la iveală repertoriul care va cuprinde cărțile apărute între anii 1830 și 1952. „Bibliografia națională a periodicelor“, elaborată în aceeași bibliotecă, înaintează, de asemenea, într-un ritm corespunzător volumului de muncă. De altfel, această bibliografie va indica titlurile ce trebuie să fie lucrate, dar munca bibliografică în vederea despuierii materialului literar va începe, evident de-abia de aici înainte. În alte biblioteci din țară, se lucrează bibliografii analitice de periodice și la Iași, de exemplu, s-a încheiat un indice, deosebit de util, al vechii serii a revistei „Viața rominească“. În unele biblioteci mari din țară, se întocmește bibliografia altor reviste literare importante.

Pentru ca activitatea bibliografică să sprijine efectiv opera de valorificare a moștenirii literare, — operă care, prin milioanele de volume pe care le realizează și prin milioanele de cititori pe care îi pune în contact cu creațiile marilor făurari de frumusețe, are o însemnătate culturală considerabilă — este clar că eforturile depuse pînă în prezent trebuie coordonate și organizate. Elaborarea unui plan de acțiune destinat să înglobeze toate domeniile în care este interesată cercetarea literară și toate forțele capabile să întocmească instrumentele necesare trebuie să revină unui for central. Acest for ar putea aduna într-un singur loc instrumentele lucrate, astfel ca cercetarea și editarea să fie strîns legate. Pe de altă parte, este necesar ca inițiativele luate de biblioteci și de bibliotecari să fie aduse pe un făgaș comun, pentru motivul că instrumentele nu pot fi realizate decît printr-o largă cooperare, care să evite paralelismele. Bibliografia cuprinsă în „Tratatul de istorie a literaturii romîne“ va sluji ca îndreptar pentru studiu, dar nu va putea răspunde la toate întrebările pe care și le pune munca de editare. Nici „Bibliografia literaturii romîne“ elaborată de Biblioteca Academiei R.P.R. nu și-a propus acest scop.

Instrumentele de lucru necesare valorificării moștenirii literare trebuie să furnizeze toate amănunțele pe care le cuprinde presa și arhivele din țară. Aceste instrumente implică o analiză mai amplă a periodicelor și a arhivelor decît o face de regulă o bibliografie a literaturii naționale. Ele implică, pe de altă parte, o însumare a bibliografiilor analitice de periodice, la care, însă, trebuie să se adauge

1) Vezi în această privință articolul nostru „Probleme ale bibliografiei literaturii naționale“, publicat în *Studii și cercetări de bibliologie*, vol. V, 1963.

bibliografia cărților, a manuscriselor, a surselor iconografice. În același timp, ele impun o mai amplă înfățișare a fenomenului literar decît o poate indica adunarea la un loc a tuturor bibliografiilor personale de scriitori. Menționînd numai aceste argumente, devine evident faptul că problema creării instrumentelor de lucru trebuie atacată pe un front larg și cu eforturi coordonate.

Dintre instrumentele de prim ordin care ar trebui elaborate, considerăm că se impun atenției Bibliografia literară analitică a periodicelor, Cataloge de manuscrise și documente, Repertoriile iconografice și Cataloge vechilor biblioteci publice și ale scriitorilor, Ne propunem să revenim asupra lor.

Alexandru Dușu

NECESITATEA UNUI „DICȚIONAR DE PSEUDONIME”

Pseudonimul a pus probleme dificile cercetătorilor, atît în domeniul istoriei literare, cît mai ales al bibliografiei. O fișă bibliografică bine întocmită trebuie să cuprindă și numele și pseudonimul autorului, cu excepția cazurilor în care pseudonimul e o transformare organică a numelui.

Cine ar întocmi o bibliografie completă pe autori a periodicelor românești va trebui să cunoască bine pseudonimele scriitorilor. În revista „Contemporanul” (1881—1891), de exemplu, colaboratorii au semnat cu pseudonime diverse, chiar lucrări importante: Ion Nădejde, redactorul revistei semnează *Andax*, *Andetot*, *I. Circoavă*, *E. Reticu*, *Mordax*, *Simbad*, *Un amic al școlii*, *Un filantrop*, *Un student în retragere*, *Vede tot*, *Verax*, *Veritas*, *Vindex* etc.; Ion Pop Reteganu semnează *Someșeanu*, *Detunățescu*; Dr. Russel semnează *Dr. Richard*; C. Mille semnează *Emil* etc. Fișarea materialului bibliografic este imposibilă fără întocmirea unui dicționar de pseudonime.

Șerban Cioculescu a semnalat un pseudonim necunoscut al lui Tudor Arghezi (și acesta un pseudonim) și anume *J. Gabriel*, cu care semnează în perioada debutului.

Lucrurile sînt cu atît mai utile cu cît pseudonimul aceluiași autor diferă de la volum la volum. Neînformat, bibliograful redactează fișe diverse care în fond se referă la opera aceluiași autor.

Recent, au intrat în colecțiile Bibliotecii Academiei R.P.R. 12 broșuri din opera lui M. Kogălniceanu oferite de fiul acestuia Vasile M. Kogălniceanu, cu autograf, profesorului Anghel Demetriescu, alături de două broșuri personale. Autografele sînt formale și stereotipe, încît nu interesează din acest punct de vedere. Interesează însă faptul că printre aceste broșuri figurează și titlul *Ce este un rege constituțional*,

studii extrase din „*Alegătorul liber*”, organul coalițiunii de la Mazar-Pașa, Buc., 1883, 63 p. (Tipografia Alexandra A. Grecescu, Piața Palatului) semnată M. C. Arbure. Vasile M. Kogălniceanu taie numele autorului, atît pe coperta interioară cît și pe cea exterioară, și adaugă în cerneală: *Mihail Kogălniceanu-Arbure*.

Din această consemnare autografă reținem două lucruri esențiale:

1. Un nou pseudonim al lui M. Kogălniceanu, contribuție utilă istoriografiei și istoriografiei literare.

2. O însumare a acestei lucrări în registrul bibliografic al operei lui M. Kogălniceanu.

Rămîne ca istoricii să-și spună cuvîntul în legătură cu această lucrare, eventual căutînd și alte opere semnate cu același pseudonim. Noi o semnalăm numai din punct de vedere bibliografic.

Cercetînd fișele marilor biblioteci din țară am constatat că lucrarea este înregistrată la M. C. Arbure, autor care nu mai are alte lucrări. Și acest fapt pledează în favoarea integrării titlului în lista bibliografică a operei lui Kogălniceanu. Ca o verificare a faptelor este cunoscută colaborarea lui M. Kogălniceanu la „*Alegătorul liber*” în perioada amintită. Articolele din broșură au caracter politic, cu patină polemică, fapt care a determinat pe istoric să recurgă la pseudonim.

Romanistul Mario Roque remarcă într-un studiu despre Poezia românească, prin 1937, că literatura romînă are cele mai multe pseudonime. Acest fapt ne determină să reclamăm întocmirea unui dicționar științific de pseudonime, lucrare care va fi un ajutor prețios în munca bibliografului și documentaristului.

Emil Manu

INFORMAREA BIBLIOGRAFICĂ LA BIBLIOTECA CENTRALĂ DE STAT

Biblioteca Centrală de Stat, în calitate de bibliotecă națională, are, printre alte funcții, și aceea de a comunica informări bibliografice și de a crea instrumente de informare bibliografică. Aici se redactează și se publică bibliografia națională curentă, cataloagele colective ale cărților străine nou intrate în bibliotecile din R.P.R., buletinele de informare bibliografică, bibliografiile speciale pe diferite teme. Toate aceste instrumente sînt rodul activității separate, dar coordonate a mai multor servicii, care colaborează permanent și se sprijină reciproc.

În rîndurile de față, ne vom ocupa numai de unul dintre aspectele problemei și anume de informarea bibliografică la Serviciul de informare științifică al acestei biblioteci.

Prin informare bibliografică se înțelege comunicarea orală sau scrisă a unor surse (cărți, articole din periodice, enciclopedii) în care cercetătorul să găsească date privitoare la o temă. Un exemplu va pune în lumină sfera de aplicabilitate a acestei noțiuni, cu alte cuvinte va arăta unde începe și unde sfîrșește munca de informare bibliografică. S-a prezentat, la serviciul nostru, un cititor al bibliotecii (un om de teatru din București), care ne solicita date despre viața lui Apolodor din Damasc, printre altele și despre felul cum renumitul arhitect își purta barba. Dacă, din întîmplare, am fi cunoscut în amănunt viața și fizionomia acestui învățat și am fi comunicat datele cerute, se numește că am fi făcut informare, însă nu informare bibliografică și că, procedînd astfel, noi nu ne-am fi făcut exact munca noastră. Cititorului i-au fost indicate unele surse ca Dion Cassius, Istoria romană, Marea Enciclopedie franceză, unde să poată găsi ceea ce îl interesa.

În Serviciul de informare științifică al bibliotecii se primesc o serie de cereri din țară și de peste hotare. Ele provin din cele mai variate surse: biblioteci, institute de studii și cercetare, centre și secții de documentare, persoane particulare (cititori ai bibliotecii și cercetători în diferite domenii de activitate).

Munca depusă pentru întocmirea bibliografiilor speciale pe teme date, la cerere, și cea desfășurată pentru informarea bibliografică curentă a citito-

rilor constituie obiectivul de bază al activității noastre.

Transformările în procesele tehnologice, apariția noului în toate domeniile de activitate sînt astăzi precedate de cunoașterea temeinică a progreselor realizate anterior, de cercetarea materialelor deja publicate. Listele și îndrumările bibliografice pot fi considerate ca o contribuție modestă, dar necesară adusă de bibliografi în această direcție.

Iată cîteva dintre cererile adeseate Serviciului: Ministerul Transporturilor și Telecomunicațiilor, prin secția sa de documentare, ne-a solicitat o informare bibliografică despre igiena transporturilor, în vederea realizării unor cit mai bune condiții în transporturile de persoane. Institutul politehnic din București se interesează de lucrări noi în domeniul automatizării, cel din Brașov solicită o informare din revistele de referate privitoare la stadiul îmbinărilor lemnului cu metalul. Facultatea de geografie din București solicită o bibliografie pe tema *Geografia economică a țărilor socialiste și capitaliste din Europa*, iar Editura politică o bibliografie privind *Revoluția tehnico-științifică contemporană*. Un cercetător ne cere materiale pentru temele *Clasificarea științelor și Dezvoltarea științei și societatea* etc.

Pentru fiecare cerere se întocmesc bibliografii pe baza cercetării materialelor existente în biblioteca noastră și, uneori, și în alte biblioteci. Astfel s-au alcătuit bibliografii din variate domenii conținînd fiecare 200—600 de titluri: *Istoriografia romînă în perioada 1944—1963*, bibliografia operelor lui Sadoveanu, Zaharia Stancu, Marin Preda, Aurel Mihale și altele.

De asemenea, se primesc numeroase cereri și de peste hotare. Acestea pot fi structurate în jurul cîtorva teme generale, ca: producția editorială romînească (atunci cînd se cunosc materialele publicate în țară), fondurile de cărți și publicații existente în bibliotecile din R.P.R. (în cazurile cînd se urmărește depistarea și cunoașterea diferitelor ediții ale unei lucrări) etc. Alte solicitări privesc cunoașterea surselor bibliografice locale în diferite domenii.

În cadrul Serviciului funcționează și un punct de informare deschis publicului. Menirea lui este de a ajuta citito-

rii la depistarea unor publicații sau a unor materiale cu privire la o temă dată pe care nu le găsim la fișiere nici în urma îndrumărilor date de bibliografii de la cataloage.

În scopul satisfacerii solicitărilor de acest gen, care impun cercetări prealabile, consultarea unor variate surse bibliografice, Serviciul a fost înzestrat cu periodice bibliografice și cu alte materiale. Ele formează o mică bibliotecă centralizată a surselor bibliografice. Aici stă colecția completă, la zi, a *Bibliografiei R.P.R.* — *Cărți, albume, hărți, note muzicale*, a *Bibliografiei periodiceilor*, a cataloagelor colective ale cărților și periodiceilor străine nou intrate în țară. Tot aici se găsesc buletinele de informare ale literaturii beletristice de peste hotare, caietele selective de informare asupra creșterii colecțiilor Bibliotecii Academiei R.P.R., Indicatorul selectiv de articole din periodicele marxiste și alte buletine și repertorii de informare bibliografică.

De multe ori, solicitantul este îndrumat să cerceteze direct și pe loc materialele indicate de noi, fie că acestea se găsesc în Serviciu, fie că sînt aduse din depozitele generale ale bibliotecii. Tot în scopul deservirii rapide a cititorilor, a fost introdusă și practica folosirii pe loc a unor bibliografii întocmite anterior de Serviciul nostru sau de alte servicii ale bibliotecii.

Trecem acum la cel de-al doilea obiectiv în jurul căruia Serviciul își axează activitatea. Înființat în 1958, cu un număr de 3 bibliografi, Serviciul de informare științifică al Bibliotecii Centrale de Stat avea sarcina restrînsă de a întocmi bibliografii speciale, la cerere. La numai cîțiva ani de la înființarea sa, s-au creat premisele pentru ca Serviciul să-și creeze instrumente proprii de lucru, care pot deveni, în urma definitivei lor constituiri, instrumente de documentare și informare. Cu alte cuvinte, diversitatea problemelor și specialităților în care sîntem obligați să facem incursiuni — rezultînd din funcțiile pe care biblioteca le are pe plan republican —, au făcut ca Serviciul să treacă în cea de-a doua etapă a dezvoltării sale: la producerea unor instrumente de lucru. De aceea, la începutul acestui an, după restructurarea și lărgirea Serviciului, s-a pornit la strîngerea materialelor pentru crearea unui „instrumentar” — a unui complex de fișiere, care să răspundă problemelor din ce în ce mai variate ale informării bibliografice. Prima gri-

jă a fost acordată organizării bibliografiilor aflate în arhiva Serviciului. Acestea au fost descrise și oglindite într-un *catalog pe subiecte*.

O astfel de organizare a materialului a apărut necesară din mai multe considerente: mai întîi, titlul bibliografiilor nu este cunoscut într-o formă unică de toți cei care l-ar căuta, așa cum se întîmplă cu titlul unei cărți publicate. Aceeași temă poate fi exprimată în două, trei sau mai multe forme. De pildă, în materialele noastre am găsit trei bibliografii pe tema mișcării de eliberare națională din Africa care au trei titluri diferite: *Lupta popoarelor din Africa pentru libertate*; *Popoarele Africii luptă pentru libertate*; *Problema colonială în Africa*. Dacă aceste bibliografii ar fi oglindite în sistemul unui catalog alfabetic, ar însemna ca ele să fie incluse în catalog în locuri diferite și, deci, să nu fie folosite toate, în afară de faptul că nu vedem cum am putea memora cu exactitate primul cuvînt al acestor titluri. Așa dar, posibilitatea organizării acestor materiale într-un catalog alfabetic se exclude.

S-ar părea mai avantajoasă organizarea acestor materiale într-un catalog sistematic. Și, totuși, completarea temelor și, uneori, chiar limitarea lor extremă, interferența domeniilor, fac inadecvată modalitatea organizării catalogului pe baza clasificării zecimale. Spre pildă, în cazul bibliografiei *Figura comunistului în literatură*, indicele din clasificarea zecimală nu dă o indicație prea precisă și nici nu oferă o posibilitate prea rapidă de găsire a materialului în masa celorlalte bibliografii pe teme diferite. Un alt exemplu: clasarea la literatură a bibliografiei pe tema *Vinul în literatură*, oferă o idee vagă și o posibilitate redusă de găsire pentru solicitanți.

Iată cîteva exemple de vedete din catalogul nostru pe subiecte:

Africa, eliberare națională.
Barbusse, H. bibliografie individuală.
Comunistul, în literatură.
Femeia, în literatură.

Prima operație pe care o facem pentru organizarea unor astfel de materiale este *indexarea*, adică găsirea expresiei sau cuvîntului-cheie, sau a cuvîntului tipic. (Сушественное слово, l. rusă; catchword, l. engleză; mot-typique, mot-clé, l. franceză; Schlagwort, Stichwort, l. germană). Aceste „cu-

vinte" exprimă tema principală a bibliografiei și constituie vedeta care oferă descrierii poziția în catalog.

Serviciul nostru de informare științifică, în continuă dezvoltare și perfecționare, își concentrează eforturile și în direcția creării unui complex de cataloage, a unui bogat „instrumentar” al informării pentru ca, pe baza lui, să se poată face îndrumarea și informarea bibliografică. În acest scop, s-a început stringerea unor publicații și materiale bibliografice.

Se știe că există o serie de publicații bibliografice care înregistrează cărți și periodice. Există bibliografii de bibliografii, bibliografii naționale, bibliografii speciale, bibliografii ascunse, periodice bibliografice, repertorii, cataloage de bibliotecă, cataloage de creștere a colecțiilor, de edituri. Depistarea, descrierea, centralizarea și organizarea acestui întreg arsenal bibliografic formează o sarcină de bază a serviciului nostru în această perioadă.

S-a trecut apoi la folosirea materialelor depistate, punându-se bazele următoarelor instrumente de informare: un fișier zecimal al surselor bibliografice (grupa 0), un fișier al surselor bibliografice pe domenii (economie politică, literatură, istorie, geografie etc.) și un fișier al centrelor de documentare. Pentru cunoașterea surselor de informare în fiecare domeniu de activitate, au fost strinse istorii ale disciplinei sau științei respective, dicțio-

nare, enciclopedii de specialitate, bibliografii ascunse, din diferite lucrări mari de sinteză, periodice bibliografice care înregistrează materialele bibliografice din specialitatea respectivă, precum și periodice de specialitate.

Etapa următoare organizării acestor instrumente va fi consacrată fișierelor analitice. Fișele articolelor din periodicele apărute în 1962—1963 urmează să fie intercalate în fișierele deja existente.

Completarea acestui fișier cu fișele analitice ale articolelor din periodicele străine constituie de asemenea o sarcină importantă a planului nostru de perspectivă.

Dacă la aceasta se adaugă intercalarea în fișierul pe subiecte a fișelor bibliografiilor nepublicate, întocmite de alte centre, oferim o imagine mai fidelă a „instrumentarului” nostru. În momentul de față, deținem aproximativ 2 000 de titluri de bibliografii nepublicate, întocmite de 40 de institute de studii și cercetări și centre de documentare din Capitală și provincie. Ele vor fi inserate în Repertoriul „bibliografiilor nepublicate” în curs de alcătuire.

Înzestrarea Serviciului cu un aparat cât mai bogat al instrumentelor de informare ne asigură posibilitatea de a răspunde cu seriozitate și adâncime solicitărilor ce ne sînt adresate.

Alice Bulat

VERIFICAREA FONDURILOR DE PUBLICAȚII ALE BIBLIOTECILOR

Fondurile bibliotecilor (cărți și publicații de orice fel), înregistrate ca mijloace fixe, sînt bunuri de inventar.

În calitate de gestionari, bibliotecarii au obligația să ia măsurile necesare de apărare și păstrare a fondurilor de publicații, în conformitate cu prescripțiile tehnice, contabile și igienico-sanitare legale, cunoscînd că sînt răspunzători dacă din vina sau din neglijența lor s-ar produce pagube.

Unele aspecte ale problemei păstrării fondurilor bibliotecilor au mai fost tratate în revista „Călauza bibliotecarului”. În acest articol ne vom ocupa de un aspect mai puțin cercetat și anume acela al *verificării fondurilor*, privit ca mijloc prin care bibliotecarii pot contribui efectiv la păstrarea fondurilor de publicații ale bibliotecilor. Articolul conține indicații practice de lucru, pentru a veni în sprijinul și a ușura munca celor ce execută astfel de lucrări.

1. PROBLEMELE VERIFICĂRII

Lucrările de verificare au ca scop să stabilească existența fondurilor de publicații din bibliotecă, precum și modul în care se face păstrarea și apărarea acestor fonduri de pierderi și distrugerii.

De fapt verificarea este o operație de control care trebuie efectuată de bibliotecă la termenele și în cazurile prevăzute de instrucțiunile legale în vigoare. Ea se face prin confruntarea fondului de publicații existente în depozite cu registrul inventar și cu celelalte forme de evidență, fără a se mai scrie un nou inventar.

Cu prilejul verificării se poate constata în ce măsură bibliotecă păstrează o evidență reală și clară a tuturor publicațiilor intrate, împrumutate sau scoase din fondurile sale. Tot cu acest prilej se stabilește și valoarea exactă a fondurilor bibliotecii, situația împrumuturilor și modul în care se urmărește restituirea cărților împrumutate. Verificarea contribuie de asemenea la restabilirea ordinii cărților în rafturi, la depistarea cărților degradate etc. Mai trebuie menționat că verificarea permite nu numai să se constate existența fondurilor, a greșelilor sau lipsurilor în păstrarea sau folosirea acestora, ci să se stabilească și eventualii vinovați de aceasta. De aici decurge

și rolul educativ al verificării pentru întregul colectiv al bibliotecii. Prin măsurile pe care le impune pentru apărarea fondurilor, verificarea constituie totodată și un important mijloc de îmbunătățire a muncii din bibliotecă.

2. ORGANIZAREA VERIFICĂRII

Potrivit instrucțiunilor în vigoare, instituțiile de care depind bibliotecile trebuie să asigure verificări periodice — totale sau parțiale — cu prilejul cărora să se constate dacă fondul de publicații existent corespunde cu cel înscris în registrele inventar și cu celelalte acte justificative (instrucțiunile folosesc termenul „inventariere”, care este sinonim cu „verificare”).

Verificarea totală a fondurilor de publicații este obligatorie în următoarele cazuri: a) ori de cîte ori gestiunea este predată, b) ori de cîte ori există bănuiele sau cazuri de sustrageri și c) la termenele stabilite de instrucțiunile în vigoare.

Verificarea fondurilor cere un efort serios din partea colectivului bibliotecii, impune sistarea servirii cititorilor pentru un anumit timp sau reducerea simțitoare a activității bibliotecii cu publicul în cazul cînd verificarea se desfășoară fără închiderea bibliotecii. De aceea, verificările nu se admit decît la termenele legale sau cu ocazia schimbării gestionarilor și numai în cazuri excepționale și din motive bine întemeiate cu alte ocazii.

Se recomandă ca, în toate bibliotecile, operațiile de verificare să se facă după un plan de perspectivă, care să cuprindă, în termenii legali, toate secțiunile, întregul fond. În plan se vor arăta de asemenea metodele verificării, termenele diferitelor lucrări, repartizarea muncii între bibliotecari și răspunderea fiecăruia pentru sectorul ce i-a fost încredințat.

Înainte de începerea operațiilor de verificare și pentru a ușura munca, sînt necesare unele lucrări de pregătire, care privesc, în special: așezarea cărților în rafturi, punerea în ordine a documentelor de evidență, instruirea bibliotecarilor care fac verificarea, cum și alte lucrări de ordin tehnic-gospodăresc.

În ce privește așezarea, munca pregătitoare constă în a pune cărțile în rafturi, în ordinea strictă a cotelor.

Cărțile trebuie așezate în așa fel încît ordinea să urmeze de la stînga la dreapta, de sus în jos, indiferent de sistemul de așezare.

Menținerea ordinii în rafturi și pe polițe este deosebit de importantă. O carte care nu este așezată la locul ei sau este așezată într-un loc greșit poate fi omisă la verificare.

O altă lucrare de pregătire este verificarea registrelor inventar, controlîndu-se dacă sînt numerotate, șnuruite și parafate, cum și dacă au fost trecute toate mențiunile în aceste registre, la rubrica „Observații”. În același timp, se controlează și se pun în ordine și celelalte documente de evidență ale bibliotecii (facturi, specificații, procese-verbale de predare-primire, procese-verbale de scoatere, procese-verbale ale verificărilor anterioare, situația împrumuturilor etc.).

Se inventariază apoi cărțile neinventariate, se întocmesc formele legale pentru scoaterea din inventar a cărților uzate și a celor scoase din alte motive; se pun la punct lucrările pentru urmărirea cititorilor care n-au restituit la termen cărțile împrumutate etc. În același timp se pregătesc materialele necesare lucrărilor de verificare ca: ștampilă, tușiere, caiete, formulare etc.

Munca de pregătire se încheie prin instruirea bibliotecarilor care urmează să execute lucrările de verificare.

3. METODE DE VERIFICARE

La baza tuturor lucrărilor de verificare, ca element principal, trebuie să stea confruntarea fondului de publicații cu registrul inventar. Deși există mai multe metode de verificare, în ultimă analiză toate se redus la această confruntare, fie direct, fie prin mijloace ajutătoare. Cele mai cunoscute metode de verificare, aplicate în biblioteci sînt:

a) *Verificarea după registrul inventar.* Ea constă în confruntarea cărților aflate în raft cu registrul inventar. De obicei, această operație o fac doi bibliotecari, care lucrează în același timp. Astfel, unul scoate din raft carte după carte, în ordinea așezării cărților, și citește cu glas tare numărul de inventar, autorul și titlul. Celălalt, avînd în față registrul inventar, caută numărul corespunzător și face în dreptul acestuia, la rubrica rezervată pentru verificări, un semn convențional.

După aceasta, bibliotecarul care a citit numărul de inventar, aplică pe carte, pe verso paginii de titlu, ștam-

pila verificării. Mențiunea de control va conține numai anul verificării (1963 — de exemplu).

Dacă se găsesc cărți care nu figurează în inventar (neinventariate), cărți care nu corespund numerelor de inventar sau unele așezate greșit, se procedează în consecință: inventarierea imediată a cărților neinventariate, efectuarea modificărilor pentru cărțile greșit numerotate și așezarea cărților la locul lor. Pentru cărțile care nu se găsesc în raft (sînt împrumutate, trimise la legat sau se găsesc în alte sectoare ale bibliotecii etc.), confruntarea se face după fișele de lectură ale cititorilor, borderouri și alte forme legale de evidență. După reîntoarcerea lor în depozit se va aplica ștampila verificării și pe aceste publicații.

Lucrarea de verificare se consideră încheiată numai atunci cînd în registrul inventar, în dreptul fiecărui număr, există o însemnare care arată situația cărții la data verificării.

La prima vedere această metodă pare deosebit de avantajoasă, deoarece permite confruntarea imediată a fondului cu registrul inventar. În practică însă, ea prezintă serioase dificultăți, deoarece știm că în depozite publicațiile nu sînt așezate și nici nu pot fi așezate în ordinea numerelor de inventar și de aceea căutarea numărului de inventar încetinește considerabil ritmul verificării. De asemenea, răsfoirea prea deasă a registrului inventar duce la uzarea și degradarea lui prematură.

b) *Verificarea cu ajutorul catalogului topografic.* Pentru verificarea mai rapidă a bibliotecilor s-a recurs la alte metode printre care și la metoda catalogului topografic.

Catalogul topografic de depozit este acel catalog în care fișele sînt așezate în ordinea în care sînt așezate cărțile în rafturi, fiecare volum avînd cîte o fișă și, în consecință, numărul de fișe corespunde numărului de volume din bibliotecă. Fișele catalogului cuprind o descriere sumară a cărții, indicîndu-se numai cota, numărul de inventar, numele autorului, titlul prescurtat și prețul. Dacă biblioteca are mai multe secții, fiecare secție întocmește un astfel de catalog pentru cărțile pe care le are în evidență. Catalogul trebuie păstrat în cele mai bune condiții, încît să nu poată dispărea vre o fișă din el.

Cum se face verificarea prin această metodă? Un bibliotecar scoate cartea din raft și citește cota, numărul de inventar, autorul și titlul. Un alt bi-

bliotecar caută în catalogul topografic fișa acestei cărți, pe care aplică ștampila verificării sau face o însemnare convențională (aceeași operație se face și pe carte). Dacă volumul lipsește din raft, atunci fișa topografică a cărții respective se așează separat într-un sertar sau într-o cutie, iar dacă rămîne pe loc se așează vertical. Fișele care semnalează lipsa cărților din rafturi sînt apoi centralizate și pe baza lor se controlează situația cărților care n-au fost găsite. La încheierea acestei operații, toate fișele se așează în ordinea strictă a numerelor de inventar și

se compară cu înregistrările din acel registru. Confruntarea fișelor cu inventarul se poate face într-un timp relativ scurt, deoarece ordinea succesiunii numerelor din registrul inventar și aceea de pe fișe este acum aceeași. La rubrica pentru consemnarea verificărilor din registrul inventar se face semnul convențional.

Pe lângă alte avantaje, superioritatea verificării după această metodă constă și în aceea că la ea poate participa un număr mare de bibliotecari, ceea ce accelerează considerabil ritmul de muncă.

Data verificării _____

Foaie de control pentru verificarea fondurilor de cărți

Nr. _____

001	051	101	151	201	251	301	351	401	451
002	052	102	152	202	252	302	352	402	452
003	053	103	153	203	253	303	353	403	453
004	054	104	154	204	254	304	354	404	454
006	055	105	155	205	255	305	355	405	455
006	056	106	156	206	256	306	356	406	456
007	057	107	157	207	257	307	357	407	457
008	058	108	158	208	258	308	358	408	458
009	059	109	159	209	259	309	359	409	459
010	060	110	160	210	260	310	360	410	460
043	093	143	193	243	293	343	393	443	493
044	094	144	194	244	294	344	394	444	494
045	095	145	195	245	295	345	395	445	495
047	095	145	195	245	295	345	395	445	495
015	034	084	165	281	332	383	280	220	466
016	035	085	1	282	333	266	310	287	466
541	591	641	691	741	791	841	891	941	991
542	592	642	692	742	792	842	892	942	992
543	593	643	693	743	793	843	893	943	993
544	594	644	694	744	794	844	894	944	994
545	595	645	695	745	795	845	895	945	995
546	596	646	696	746	796	846	896	946	996
547	597	647	697	747	797	847	897	947	997
548	598	648	698	748	798	848	898	948	998
549	599	649	699	749	799	849	899	949	999
550	600	650	700	750	800	850	900	950	1000

Total

scose anterior
 în depozit
 împrumutate
 scose cu ocazia
 verificării
 Lipsă

După terminarea lucrărilor de verificare, fișele trebuie așezate după cote, adică în conformitate cu așezarea cărților în rafturi, reconstituindu-se astfel catalogul topografic. Pentru ca acest catalog să fie într-adevăr operativ, este necesar ca el să fie ținut la zi cu toate schimbările ce au loc în fondul de publicații al bibliotecii, adică să fie înlăturate fișele cărților scoase și introduse fișe pentru cărțile nou intrate.

c) *Verificarea după fișe (taloane) de control.* Metoda constă în descrierea tuturor cărților din bibliotecă pe foi de hirtie de format mic (jumătate dintr-o fișă de catalog), cuprinzând numai: cota, numărul de inventar, numele autorului, titlul (eventual prescurtat). Fișele de control se întocmesc atât pentru cărțile existente (găsite în raft), cât și pentru cărțile împrumutate, trimise la legat etc. Concomitent cu scrierea fișelor, se aplică pe cărți sau pe documentele de evidență ștampila sau însemnarea controlului. După ce au fost scrise fișele de control pentru întregul fond de publicații al bibliotecii, ele vor fi așezate în ordinea strictă a numerelor de inventar și confruntate apoi cu registrul inventar, în ordinea succesivă a numerelor.

La rubrica respectivă din registrul inventar, se fac semnele convenționale; lipsa semnului din dreptul numărului de inventar arată că această carte lipsește.

Metoda prezintă avantajul că oferă posibilitatea de lucru mai multor bibliotecari în același timp, urgentând astfel lucrările de verificare. Fișele de control o dată întocmite se păstrează, ele putând fi folosite pentru verificările ulterioare.

d) *Verificarea prin metoda „poloneză”* folosește foile de control, tipărite sau liniate de mână, pe care sînt trecute cifre. Foile pot cuprinde 1 000 sau 500 cifre așezate în coloane verticale de 100 sau 50 cifre. Pe fiecare foaie, în partea de sus, se indică numărul cu care începe și se termină foile (de ex. 1—1 000, 1 001—2 000). Cifrele din foile de control reprezintă numerele de inventar. (Vezi modelul de la p. 100)

Cu ajutorul acestor foi de control, bibliotecarii verifică publicațiile din rafturi și pe cele din documentele de evidență și bifează în dreptul numărului de inventar trecut în foaie situația constatată, punînd semne convenționale diferite (cu creionul colorat) pentru cărți existente, împrumutate, date la legat, scoase anterior etc. Totodată,

pe carte și pe documentul de evidență aplică ștampila sau semnul convențional al verificării. Însemnările de pe foi cresc, pînă se ajunge la verificarea întregului fond de publicații. La terminarea operației de verificare, foile consemnează evidența publicațiilor în ordinea numerelor de inventar. Situația de pe foile de control se confruntă apoi cu registrul inventar și se fac mențiunile cuvenite.

Din foile de control, centralizate pe coloane și apoi totalizate, rezultă situația întregului fond verificat, pe categorii: cărți existente, cărți lipsă, cărți împrumutate, cărți date la legat etc.

Metoda prezintă avantaje incontestabile și aplicată cu discernămint poate oferi cele mai bune rezultate.

4. STABILIREA REZULTATELOR VERIFICĂRII

În etapa finală, după terminarea lucrărilor de verificare și înainte de încheierea procesului-verbal, se mai fac câteva operațiuni:

— se iau măsuri pentru căutarea cărților care n-au fost găsite la verificare;

— se cercetează și se îndreaptă toate lipsurile și greșelile de evidență, așezare și păstrare constatate cu ocazia verificării;

— se întocmesc listele cărților lipsă și a cărților scoase din bibliotecă din alte motive (uzate și depășite).

Urmează operația de bază și anume: încheierea procesului-verbal. Rezultatele verificării trebuie expuse clar și precis. Oricare ar fi modul de formular folosit, din procesul-verbal nu trebuie să lipsească următoarele date: totalul cărților existente, totalul cărților împrumutate și totalul cărților care lipsesc. În ultima parte a procesului-verbal, la concluzii, se vor arăta realizările pozitive, precum și lipsurile bibliotecii în legătură cu asigurarea, păstrarea și securitatea fondurilor.

Exemplarele procesului-verbal vor fi semnate de persoanele care au calitatea să o facă (conducătorul bibliotecii, membrii comisiei de verificare și gestionarii fondurilor respective). Ele vor fi înaintate organelor în drept.

În încheierea lucrărilor de verificare se va organiza o consfătuire cu întreg colectivul, pentru discutarea rezultatelor verificării. Aceasta va ajuta ca toți să cunoască lipsurile și să ia măsuri pentru lichidarea eventualelor neglijențe constatate cu prilejul verificării.

Nicolae Oancea

BIBLIOTECA COMUNALĂ — AMENAJAREA SPAȚIULUI

În articolul din numărul trecut al revistei¹⁾ s-au putut urmări principalele funcțiuni ale bibliotecilor publice și zonificarea spațiului în raport cu acestea. În rîndurile ce urmează vom detalia modul în care acționează acest raport în cadrul bibliotecilor comunale.

Pentru realizarea unui interior care să corespundă scopului social și cultural al bibliotecilor comunale, trebuie respectate două principii de bază și anume:

— cunoașterea exactă a funcțiunilor biblioteconomice și cultural-educative specifice;

— amenajarea funcțională și estetică a cadrului interior existent.

Biblioteca comună îndeplinește o muncă biblioteconomică complexă:

— achiziționează fondurile de publicații pentru unitatea comună și filiale;

— prelucrează fondul (înregistrare și catalogare);

— organizează publicațiile în vederea consultării lor. Aici este locul să subliniem câteva trăsături specifice:

(1) organizarea fondului se efectuează fie în sistemul depozitului închis, care mai persistă încă, fie în sistemul accesului liber la raft, tendință aplicată cu perseverență și în curs de generalizare. (2) Ponderea activității în aceste biblioteci revine împrumutului de publicații la domiciliu. (3) Lectura în incinta bibliotecii poate fi asigurată în proporție de 5—8 locuri la o mie de locuitori. Deoarece densitatea medie a populației comunelor noastre este de 2—3000 de locuitori, urmează să se prevadă cca. 18—20 de locuri. (4) Frecvența fluctuează în raport cu perioadele muncilor agricole (iarna indicele de frecvență este cel mai ridicat). (5) Munca bibliotecară este prestată de un salariat;

— exercită îndrumarea metodică a filialelor (biblioteci sătești), a bibliotecilor școlare și a cercurilor de citit;

— organizează manifestări de masă (consfătuiri cu cititorii, întâlniri cu scriitorii etc.).

MODERNIZAREA BIBLIOTECILOR COMUNALE

În abordarea acestei probleme, pornim de la câteva constatări și precizări asupra localurilor acestor biblioteci. Deși soluțiile pe care le sugerăm sînt valabile și pentru clădirile noi, ce se vor construi, ele se referă cu precădere la actualele localuri. Studiul nostru ține seama de faptul că biblioteci comunale sînt încorporate în clădirea căminului cultural, principalul centru cultural al vieții sătești. Astfel, în Regiunea Banat 357 biblioteci (peste 55% din totalul unităților) funcționează în localurile căminelor culturale, în Regiunea Dobrogea 58% din bibliotecile comunale și sătești își desfășoară activitatea în incinta căminelor culturale, și în Regiunea Suceava acest procent este și mai ridicat — peste 62% (148 de unități). Concepția încorporării spațiului bibliotecii publice în clădirea căminului, reclamă proiectanților rezolvări judicioase a compartimentelor destinate bibliotecilor, în proiectele tip elaborate. Vom mai avea în vedere și faptul că destul de multe biblioteci comunale și mai ales sătești, sînt adăpostite în încăperi sau clădiri vechi, moștenind uneori o inadecvată împărțire a spațiului. În aceste cazuri, numai prin reamenajarea spațiului existent se pot crea, pentru biblioteci, condiții funcționale adecvate, corespunzătoare sarcinilor actuale și tendințelor moderne în domeniul biblioteconomiei: introducerea pe scară largă a sistemului accesului liber la raft, folosirea mijloacelor audio-vizuale pentru propaganda cărții etc.

Este de remarcat și varietatea tipurilor de clădiri de la o regiune la alta, caracterizate prin dispoziția planului, materialul de construcție utilizat (lemn, piatră, cărămidă și paiantă) etc.

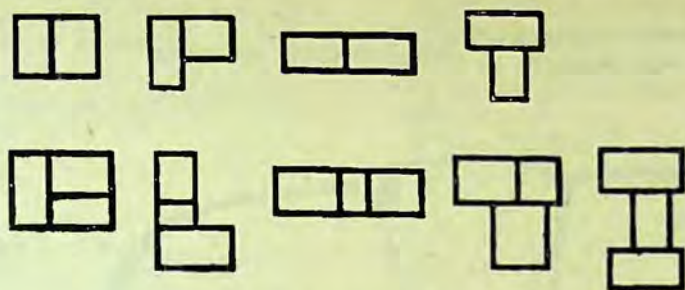
Se constată totodată o mare varietate în ce privește numărul încăperilor (1—3 camere), dimensiunile lor (de la 20 m² la un total de 100 m²), și modul de cuplare a lor (vagon, în T, în I, în L și

1) Paul Caravia și Arh. Nicolae Gabrielli — Funcțiunile, zonificarea și distribuția spațiului în bibliotecile comunale și raionale. În „Călușa bibliotecarului”, 1964, nr. 1, p. 52.

pachet) [schema 6]. Cerințele de modernizare impun o suprafață minimală pentru bibliotecile mici de cca. 50 m². În numeroase cazuri, bibliotecile dispun de prispe și ceardacuri, care, în timpul verii pot fi amenajate ca spații de lec-

Prin modernizarea interiorului unei biblioteci înțelegem:

- localul să corespundă într-o măsură cât mai mare scopului instituției;
- să fie amenajat pe principii științifice și în conformitate cu cerințele

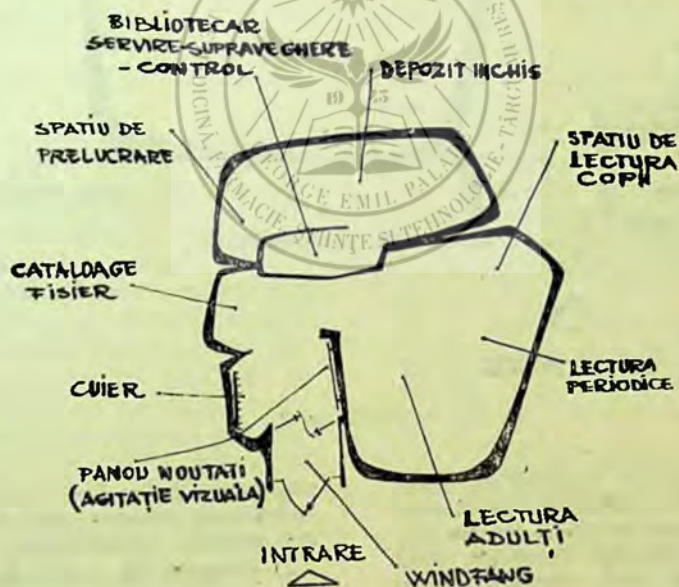

Schema 6

tură, în aer liber. Nu trebuie neglijat nici spațiul verde din jurul clădirii, care se impune aranjat cât mai agreabil. Trebuie ținut seama însă ca orice modificare adusă localurilor, să nu altereze arhitectura exterioară.

cele mai înaintate ale muncii cu cartea (acces la raftul liber și îndrumare activă a lecturii).

Bibliotecarul se va gândi în primul rând să aplice o strictă zonificare funcțională. Schemele [7] și [8] reprezintă

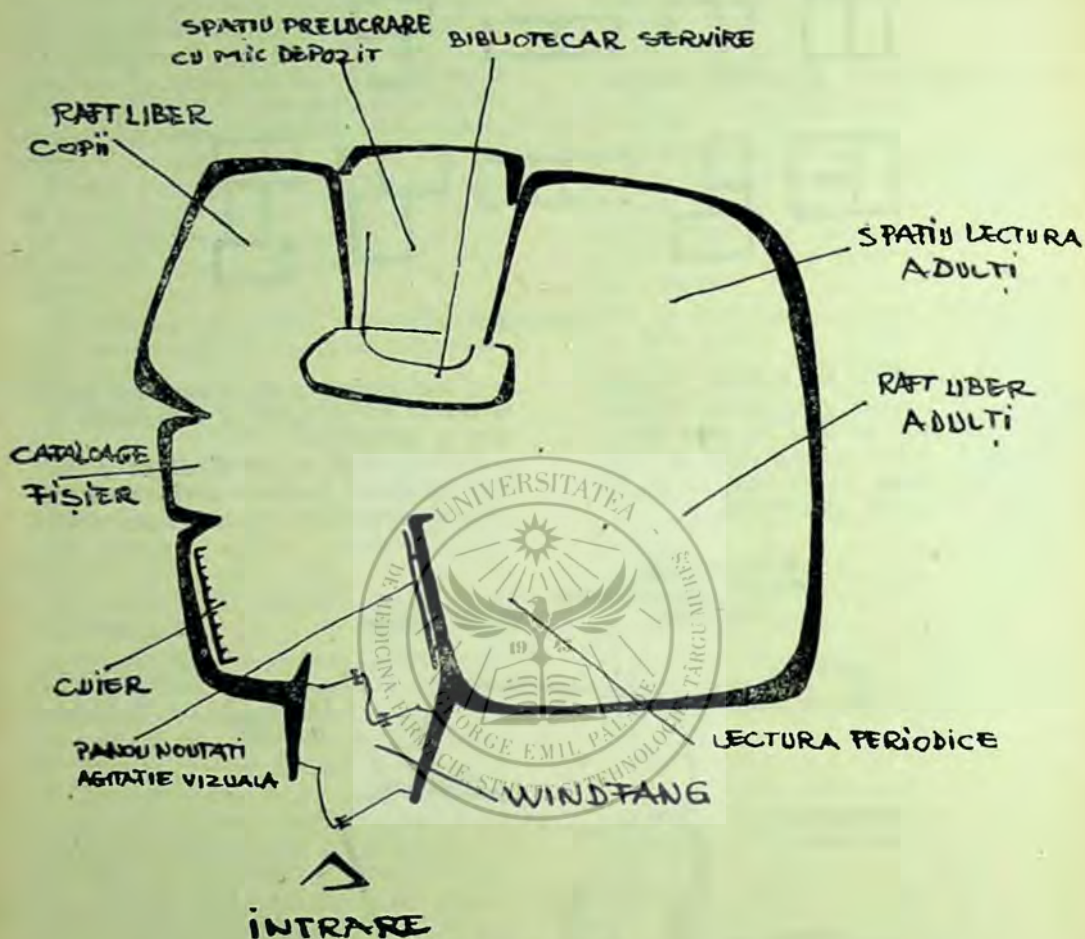
Schema 7

Potrivit constatărilor preliminare de mai sus, cu privire la condițiile constructive ale localurilor de bibliotecă comunale și la rolul social-cultural important pe care îl au, devine perfect justificată atenția ce trebuie acordată modernizării cadrului interior.

scheme de principiu, privind distribuția zonelor de activitate în spațiul unei biblioteci comunale. Ele respectă observațiile cuprinse în articolul anterior și sînt concepute pentru cele 2 tipuri distincte de organizare a fondului de publicații — cu depozit închis și respectiv

raft liber — factor determinant în stabilirea formulei de amenajare. Fiind scheme de principiu, ele pot fi adaptate tuturor tipurilor de clădiri de biblioteci comunale, indiferent de forma spațiului, dimensiunea lui, numărul in-

cientă poate să ceară modificări ale acestor puncte de reper (schimbarea punctului de acces sau a ferestrelor) și că în general nu trebuie sacrificată o bună organizare interioară, pentru a se evita niște modificări constructive nu

Schema 8

căperilor, modul de cuplare al acestora. Zonele pot fi distribuite în diverse puncte ale aceleiași încăperi (spațiu flexibil¹⁾) sau în încăperi deosebite, când avem un spațiu rigid, compartimentat prin pereți. Principiile de amenajare din schemele [7] și [8] vor fi întotdeauna raportate la căile de acces în clădire și la poziția ferestrelor. Subliniem faptul, că, uneori, o adaptare efi-

prea costisitoare (mutarea unei uși, lărgirea unei ferestre, sau spargerea unui zid interior despărțitor).

O remarcă se mai impune la aceste scheme și anume: asigurarea grupului sanitar; el n-a fost prevăzut în scheme, deoarece în multe cazuri el se construiește în alt spațiu al căminului cultural sau în afara clădirii.

Schemele noastre au căutat să respecte nu numai corelația funcțională dintre zone, dar și un raport adecvat între suprafețe și activitatea ce urmează să se desfășoare acolo (depozit — lectură — copii — raft liber — anexe).

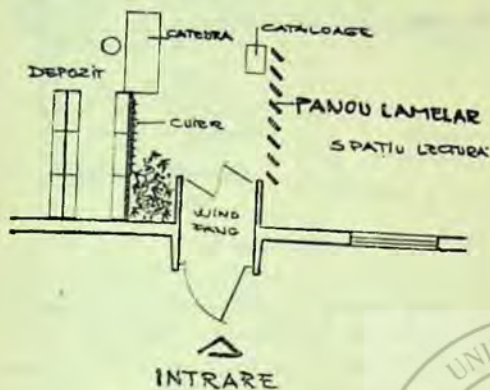
1) Înțelegem prin flexibilitatea unui spațiu, calitatea ce o are de a face posibilă amenajarea zonelor funcționale, de dispunece a mobilierului și de rezolvare diferită a funcțiilor existente sau a celor ce vor apărea în cursul unei noi activități.

TIPURI DE AMENAJĂRI INTERIOARE

Biblioteca cu depozit.

Prin faptul că multe biblioteci comunale mai funcționează încă pe principiul depozitului închis, dăm mai jos câteva îndrumări de amenajare :

— Se va aplica schema [7] cu respectarea principiilor de zonificare, func-

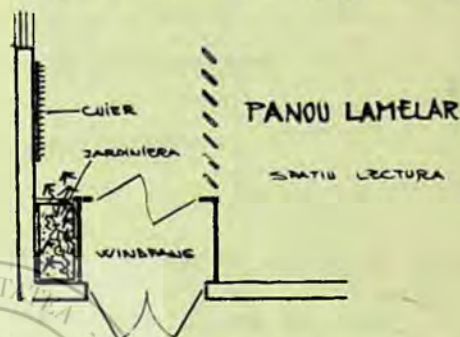

Schema 9 a

— În apropierea intrării, cititorul ia contact cu punctul de cataloage-fișier, care va fi amplasat lângă catedra de supraveghere-servire și îndrumare și vizibil de la intrare.

— Catedra va fi așezată pe fluxul principal de circulație și în directă legătură cu depozitul de cărți. Menționăm că tot aici se face și prelucrarea fondului.

— Depozitul închis conservă tot fondul și este delimitat de spațiul de lec-

Schema 9 b

țiuni și circulației stabilite în articolul precedent.

— În spațiul de intrare trebuie realizat Windfangul¹⁾ și cuierul.

— Acest spațiu se desparte de incinta propriu-zisă printr-un panou, de cca. 2 m. înălțime. Acest panou se execută din PFL (plăci fibrolemnoase), din PAL (plăci aglomerate din lemn) sau dintr-un rastel lamelar de lemn (fig. 9 a și b). Pe ambele părți ale panoului se pot amenaja puncte de agitație vizuală. Rastelul lamelar face posibilă vizibilitatea din punctele de control spre zona de lectură și împiedică tulburarea cititorilor de către mișcarea de la intrare.

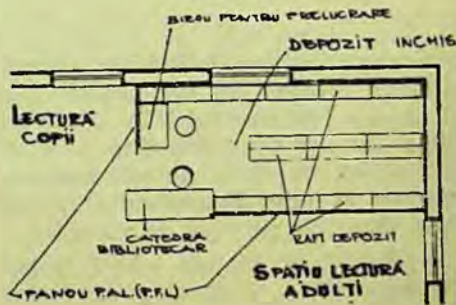
— Cuierul trebuie amplasat tot în spațiul de la intrare, astfel încât să fie imediat utilizabil și supravegheat de bibliotecar; el va fi așezat fie pe pereți, fie pe panoul despărțitor. (Detalii pentru toate piesele de mobilier vor fi date într-un articol viitor).

1) Windfang este spațiul creat la intrare, ca un tampon, între ușa ce comunică cu exteriorul și o a doua ușă în interior. El este necesar datorită climatului din țara noastră, pentru a apăra zona de intrare de intemperii (ploaie, zăpadă, vânt). Windfangul poate avea o suprafață de 1,50 m².

tură printr-un perete-panou executat din PFL, PAL sau placaj; panoul poate fi fixat de rafturi prin holșuruburi, astfel încât se evită construirea unui perete despărțitor [schema 10a]. Partea panoului dinspre sală poate fi folosit ca punct de agitație vizuală. El nu trebuie să depășească înălțimea rafturilor (cca. 2,25 m.).

Când biblioteca are dulapuri-vitrină închise (tipul vechi), delimitarea depozitului se poate realiza prin dispunerea acestora cu fața spre sală. [schema 10 b].

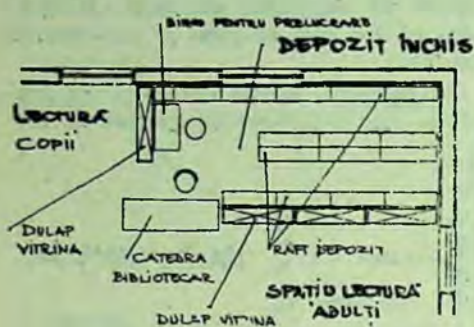
Separarea depozitului de celelalte zone funcționale se mai poate face și

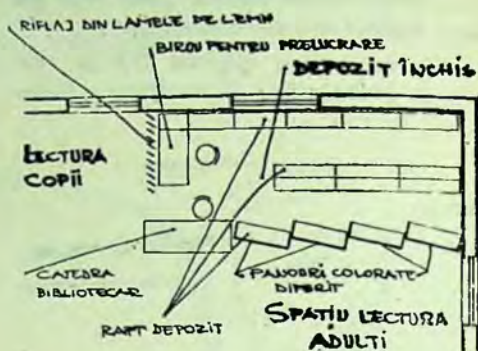
Schema 10 a.

prin așezarea citorva rafturi deschise (rafturi STAS, cu care sînt înzestrate majoritatea bibliotecilor) între depozit și spațiul de lectură. În acest caz, rafturile se închid în spate cu foi de placaj, carton presat etc., care — finisate și colorate în mod diferit — pot fi uti-

și prin mobilierul de dimensiuni normale. Numărul locurilor trebuie să fie raportat la numărul mediu de locuitori și în ultimă instanță la suprafața disponibilă.

Schema 10 b.

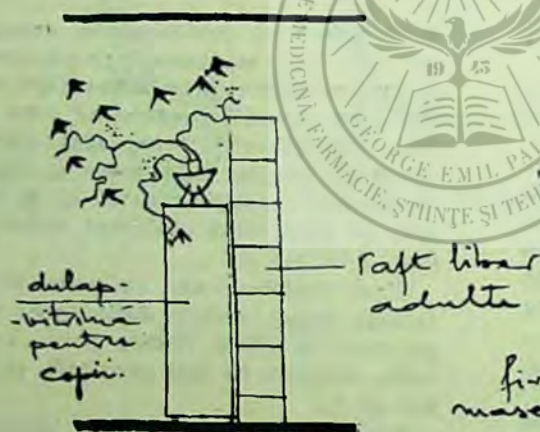

Schema 10 c.

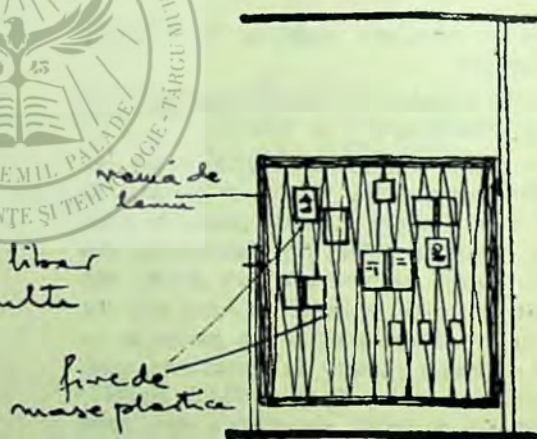
lizate ca puncte de agitație vizuală. [schema 10 c].

— Spațiul de lectură copii se am-
plasează în apropierea catedrei de su-

Toate aceste considerații pot fi rezol-
vate atât în biblioteca comunală cu o
încăpere, cît și în cele cu 2 și 3 încă-
peri. [Schemele 12, 13, 14].

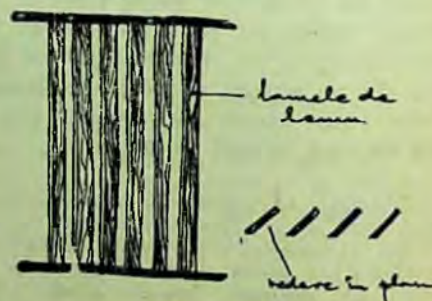
Schema 11 a.

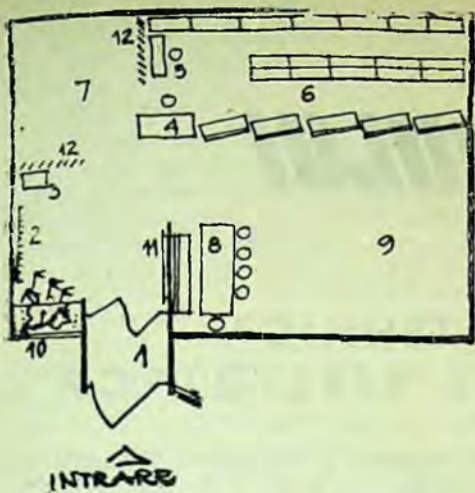
Schema 11 b.

praveghere-servire, delimitîndu-se prin mobilier (vitrină cu față dublă) [Fig. 11 a], sau fire plastice [Fig. 11 b] sau rastel lamelar din lemn [Fig. 11 c] de spațiul lectură adulți. Această zonă este marcată și prin dimensiunile speciale (mai mici) ale pieselor de mobilier.

— Spațiul de lectură adulți trebuie amenajat cît mai retras și în funcție de posibilitățile de iluminare naturală și artificială existentă. El este marcat

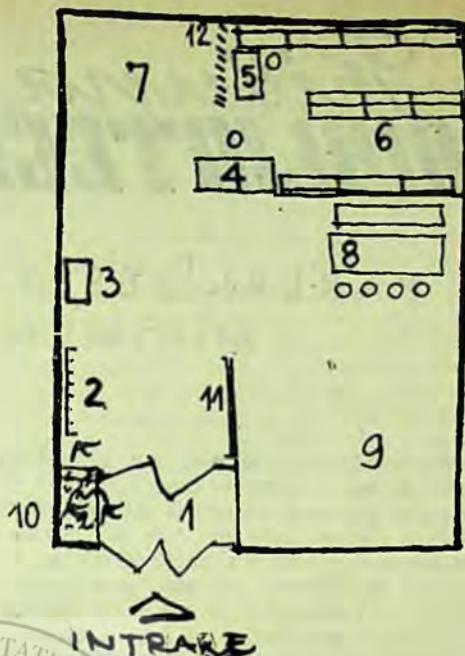

Schema 11 c.

Schema 12

1. Windfang 2. cuier 3. cataloage — fișier 4. Bibliotecar — catedra 5. prelucrare 6. depozit închis 7. lectura copii 8. lectura periodice 9. lectura adulți 10. jardinișera flori 11. panou agitație vizuală 12. riflaj lamelar

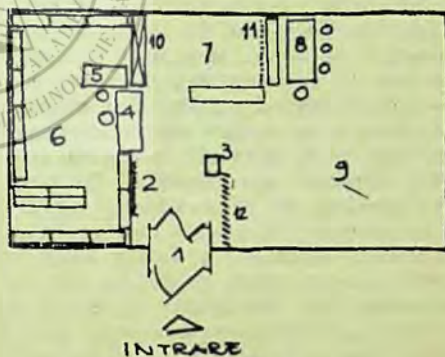

Schema 13

1. Windfang 2. cuier 3. cataloage-fișier 4. bibliotecar — catedra 5. prelucrare 6. depozit închis 7. lectura copii 8. lectura periodice 9. lectura adulți 10. jardinișera flori 11. panou agitație vizuală 12. riflaj lamelar.

În cazul bibliotecii cu 2 camere, gruparea trebuie să țină seamă tot de schema [7]. Se va urmări unificarea celor două spații printr-o deschidere maximă în peretele despărțitor, căutând ca una din încăperi (cea mică) să fie rezervată lecturii adulți și periodice, iar a doua încăpere să rezolve toate celelalte funcțiuni.

Când biblioteca dispune de 3 camere, prima va fi rezervată zonei de intrare, cataloage, periodice și eventual lectură copii, cea de-a doua, legată cu prima (prin deschideri mari în zid) va fi destinată depozitului și împrumutului, iar a treia, spațiului de lectură adulți. Desigur, că rezolvarea este determinată de modul diferit în care sînt cuplate cele trei încăperi și în funcție de amplasarea intrării.

Schema 14

1. Windfang 2. cuier 3. cataloage — fișier 4. bibliotecar — catedra 5. prelucrare 6. depozit închis 7. lectura copii 8. lectura periodice 9. lectura adulți 10. dulap vitrina 11. riflaj plastic 12. riflaj lamelar

Arh. N. Gabrielli
P. Caravia

Tribuna BIBLIOTECARULUI

PĂRERI DESPRE MINIMUM DE TEHNICĂ DE BIBLIOTECĂ

Raționalizarea tehnicii de bibliotecă prin norme minime — dar obligatorii — pentru anumite categorii de biblioteci este o cerință care decurge din necesitatea perfecționării muncii cu cartea, în scopul satisfacerii cât mai corespunzătoare a publicului cititor în continuă creștere. Considerînd ca bună împărțirea bibliotecilor în mari și mici (sub 50 000 de volume), să cercetăm unele probleme de tehnică la unitățile din a doua categorie, care au personal mai redus și aplică accesul liber la raft.

Dacă s-ar renunța la R.M.F., ar trebui găsită o altă soluție pentru a putea satisface la nevoie cerințele statistice. Altfel ar trebui să încărcăm registrul inventar cu anumite rubrici, pentru a aprecia la un moment dat (sau la o verificare) totalul publicațiilor existente și valoarea lor, ținînd seama de scoaterea din uz și evidență a anumitor lucrări depășite sau pierdute. De exemplu, plecînd de la o situație clară în urma unei verificări de gestiune sau a încheierii situației la finele unui trimestru, s-ar putea trece cu cerneală roșie un rînd totalizator al numărului și valorii publicațiilor existente pînă în acea clipă, urmînd ca, în viitor, să se procedeze cam în același mod ca în R.M.F., totalizîndu-se la sfîrșitul fiecărei luni sau trimestru pe trei rînduri orizontale: total publicații intrate, total publicații ieșite în ultima perioadă și soldul rezultat din scădere. În această situație, înseamnă că renunțăm la un registru în plus, dar nu la concluziile lui.

În registrul inventar, după cum propun autorii noului „Minim“, pot fi trecute doar lucrările de bază care depășesc 48 de pagini. Trebuie precizat dacă publicațiile pentru copii mici sub formă de ilustrații cu puțin text, notele muzicale etc., se vor trece tot în caietul

de evidență a broșurilor. Evidența periodicelor se poate face — potrivit noului „Minim“ — doar prin fișa tip de evidență anuală, care să se păstreze în condiții cît mai bune. Pentru eventualele numere pierdute, distruse sau scoase din circulație se recomandă să se încercuiască bifarea cu roșu.

Practica a arătat că, aplicînd cutterizarea, unii autori ca Bădulescu (B16) au fost puși înainte de Barbu (B30), sau Șincai (S59) înainte de Stoica (S88). Ținînd seama că în bibliotecile mici se poate renunța la cutterizare, cota cărții ar putea prezenta la numitor eventual primele trei litere ale autorului sau ale titlului, la lucrările ce se descriu după titlu. Pentru aceasta trebuie doar să se reliefeze indicatoarele separate pe grupe de silabe (Be, Bi etc.).

Propunem ca fișele de cititor să fie păstrate în ordinea datei împrumuturilor pentru a se urmări mai ușor termenele de restituire. În cadrul fiecărei despărțiri a fișierului, ele ar putea fi aranjate în ordinea crescătoare a numărului legitimației de cititor (pe verso căreia s-ar trece data cînd cititorul a fost ultima dată la bibliotecă). Registrul de cititor să fie înlocuit cu un repertoriu alfabetic, care să permită repede găsirea numărului legitimației (carte de intrare), în eventualitatea că s-a pierdut. Acest repertoriu poate fi valabil și în anii următori, numărul cititorilor putîndu-se afla din caietul de evidență a activității zilnice. Sînt de părere că pentru bibliotecile mici nu e absolută nevoie să se întocmească buzunărașe la cărți cu fișa cărții, foaia de termenici registrul de frecvență sau carnetul cititorului prevăzute în ediția din 1958 a „Minimumului de tehnică“, dar neapărat trebuie să existe un caiet de evidență a intrării și ieșirii actelor și corespondenței.

Pentru bibliotecile mari, cu personal specializat, nu se poate renunța la R.M.F. Trebuie însă precizat în „Minim“ care acte urmează să se păstreze la secția de evidență și care la serviciul de contabilitate.

Ținând seama de existența unui catalog central alfabetic și sistematic bine pus la punct pentru toate categoriile de cititori (dacă există secții care folosesc așezarea cărților în raft după principiul sistematic-alfabetic etc) nu mai sînt necesare pentru acestea cataloage separate sistematice și alfabetice, ci doar un catalog topografic pe secție care să aibă aceleași fișe divizionare cum sînt despărțitoarele în raftul cu cărți.

Ar fi bine să se precizeze în noul „Minim“ modul de prelucrare a lucrărilor I.D.T., a seriilor științifice etc. care, prin cuprinsul lor, pot avea un caracter permanent, dar prin format se

prezintă ca broșuri periodice. În registrul inventar, la observații sau pe verso fișei alfabetice din catalogul alfabetic, trebuie menționată secția unde se află cartea respectivă. Numele secției unde se repartizează cartea poate fi trecut cu creionul pe spatele foii de titlu, sub clasificarea zecimală. Avînd în vedere lipsa unor suficiente manuale de tehnică de bibliotecă, cred că noul „Minim“ va trebui să prevadă mai multe detalii din introducerea la „clasificarea zecimală“ și din „tabelul de autori“.

Bibliotecilor regionale, ar trebui să li se indice anumite puncte de reper pentru situații statistice (formularistică), o normă aproximativă de timp pentru efectuarea unor lucrări de bază la prelucrarea cărților, deservirea cititorilor și la alte operații de bibliotecă.

Mattes Leon

CE ȘI CUM SIMPLIFICĂM

Participarea unui număr mare de bibliotecari la discuțiile din „Călașa bibliotecarului“ asupra noii lucrări de tehnică de bibliotecă și chiar la alcătuirea propriu-zisă a unei asemenea lucrări este o problemă careia trebuie să i se acorde o atenție deosebită. Această cerință este motivată și de faptul că lucrarea în discuție nu poate fi decît colectivă, căci orice prevedere a ei se bazează pe experiența acumulată de mii de bibliotecari în cursul a mai multor ani.

Proiectul noului „Minim“ își asumă sarcina de a simplifica unele norme. Din păcate, însă, nu merge pînă la capăt, ci, dimpotrivă, „excelează“ în a recomanda normele. Așa de pildă, alături de fișa cititorului se recomandă carnetul cititorului și „alte formulare de evidență specifice acestui sistem“ (sistemul accesului liber la raft); foaia de termene poate fi înlocuită — potrivit noului „Minim“ — cu fișa cărții (despre care s-a afirmat — aceasta e și părerea mea — că s-a eliminat singură din practica de bibliotecă); buletinul de cerere poate fi înlocuit cu un registru de evidență a cărților, ziarelor și revistelor consultate în bibliotecă; bibliotecilor mobile li se recomandă să folosească ori fișa cititorului ori caietul cititorilor; se recomandă două-trei sisteme de așezare a cărților în raft. Cîteva sisteme pentru așezarea fișelor cititorilor etc.

Bibliotecilor școlare li se sugerează să așeze fișele cititorilor pe clase, iar în cadrul fiecărei clase — alfabetic. Pentru a se urmări evoluția lecturii cititorilor elevi, se recomandă păstrarea fișelor cititorilor pe întreaga perioadă de școlarizare. De ce proiectul noului „Minim“ se limitează numai la recomandări și nu formulează prevederi absolut obligatorii pentru orice bibliotecă școlară? Dacă procedeele de muncă recomandate nu sînt cele mai bune, atunci nici nu trebuie introduse într-o asemenea discuție. O actuală lucrare de tehnică de bibliotecă nu poate avea caracterul unui program experimental: ea trebuie să sintetizeze experiența de pînă acum și să stabilească norme unice și obligatorii. Oricine își dă seama la ce se va ajunge cînd miilor de bibliotecari le vor fi prezentate multiple norme de tehnică de bibliotecă din care ei să aleagă.

Simplificările, dar, mai ales, precizările care se pretinde că se fac în tehnica de bibliotecă ni se par neînsemnate. O asemenea stare de lucruri nu-și mai poate găsi locul cu atît mai mult cu cît au fost prevăzute norme distincte pentru două categorii de biblioteci. Care este elementul principal ce va diferenția aceste două categorii de biblioteci pe linia tehnicii de bibliotecă? Cred că acest element nu este altul decît volumul aceluiași norme, valabile în cea mai mare parte pentru ambele

categorii de biblioteci. Prin urmare, nu trebuie mers pe linia renunțării la unele norme bune și pentru prima și pentru a doua categorie de biblioteci în dorința de a le diferenția, mai ales că bibliotecile acestea mici sînt în continuare creștere, iar unele dintre ele (cele raionale, de pildă) aparțin mai mult nu primei, ci celei de-a doua categorii. Așa stînd lucrurile, nu găsesc că argumentele ce se aduc în favoarea propunerii de a se renunța la registrul de mișcare a fondului și la sistemul de cutterizare în bibliotecile din prima categorie au o serioasă bază de susținere. Dacă, de pildă, registrul de mișcare a fondului va fi prevăzut pentru categoria a doua de biblioteci — după cum se lasă să se înțeleagă din articolul *Simplificări și precizări în tehnica de bibliotecă* apărut în „Căluza bibliotecarului” — atunci nu mai încap nici-o îndoială că el va trebui păstrat și în bibliotecile din prima categorie.

Se observă, însă, și o contradicție în formularea argumentelor aduse în favoarea propunerii de a se înlătura registrul de mișcare a fondului. Din moment ce acest registru nu răspunde la problemele de primă importanță — după cum se afirmă în articolul amintit — ce rost mai are să se argumenteze că „Datorită unor cauze obiective (comasarea de biblioteci, fluctuația de cadre, inconsecvențele în înregistrare etc.)... nu mai răspund scopurilor pentru care a fost adoptat” ?

Dar dacă acest registru nu va mai fi prevăzut ca o normă obligatorie nici pentru bibliotecile din categoria a doua, nimeni să nu-și închipuie că vor exista multe unități care să renunțe la el. Nici un alt document de bibliotecă nu solicită o așa de puțină muncă în schimbul cîtorva întrebări la care poate da răspuns. Dacă încercăm să ne folosim de alte documente pentru a ne informa asupra datelor pe care ni le poate furniza R.M.F., atunci nu facem altceva decît să reconstituim la un moment dat acest document.

Tot cam pe aceeași linie s-a mers și în formularea propunerii de a se desființa sistemul de cutterizare în bibliotecile din prima categorie. Dacă, în aceste biblioteci, „nu e necesar să se indice prin combinații de litere și cifre că — potrivit alfabetului — operele lui Tudor Arghezi, de pildă, se așază în raft după lucrările lui Vasile Alecsandri”, de ce acest lucru va fi necesar în bibliotecile mari? Argumentul nu e convingător, de altfel ca și cel care se referă la posibilitatea unei cutterizări

eronate. Greșeli asemănătoare sau de altă natură se întîlnesc nu numai în bibliotecile mici, ci și în cele mari, dar acest aspect nu este caracteristic și nici nu trebuie să ne conducă în stabilirea anumitor norme.

Nu cred că prin tot ceea ce se prevede în noua lucrare s-a înlăturat cu desăvîrșire posibilitatea ca unii bibliotecari să nu greșescă în aplicarea corespunzătoare a normelor ce se propun. Printre altele, este cazul greșelilor care se pot comite în stabilirea publicațiilor cu caracter temporar pentru a fi înregistrate separat de restul fondului. Avem însă datoria să-i învățăm pe cei care nu știu cum să aplice cutare sau cutare normă.

De fapt, se încearcă să se desființeze ceea ce nu se poate desființa — în cazul în care vrem ca, totuși, cărțile într-o bibliotecă să păstreze sistemul de aranjare sistematic — alfabetic — căci ori de cite ori stabilim locul cărții în raft facem, de fapt, tot un fel de cutterizare. Dar de ce bibliotecarul să procedeze așa de fiecare dată cînd cartea trebuie așezată la locul ei — în acest caz și fără tabelele de autori — și să nu stabilească o dată pentru totdeauna acest lucru prin notarea pe carte a acelei combinații de litere și cifre. Se realizează o mare economie de timp și, ceea ce este mai important, se înlătură haosul ce ar domni de-abia acum în așezarea strict alfabetică a fondului de cărți în cadrul grupelor respective.

Sînt și alte norme propuse în noua lucrare de tehnică de bibliotecă ce nu se vor putea aplica. Așa de pildă, se stabilește ca la alegerea cărților de la colectură să participe direct bibliotecarii. Acest lucru nu s-a realizat în nici o regiune și nici nu e posibil. Aici nu poate fi luată în discuție prezența ocazională a unor bibliotecari la colectura regională. Mai departe, se prevede că bibliotecarii pot cere și „în scris colecțiilor regionale, cărțile care le sînt necesare”, ceea ce se apropie mai mult de realitate. Dar, problema aprovizionării judicioase a bibliotecilor cu publicații se împletește întrucîtva cu aceea a centralizării tuturor sumelor alocate la articolul 7 (deci și a celor pentru abonamente la publicațiile periodice). Noua lucrare arată că sumele „pentru bibliotecile comunale și satești sînt centralizate la raion sau regiune”, fără a se face vreo precizare în acest sens pentru celelalte categorii de biblioteci (școlare, sindicale).

Experiența din regiunea Bacău me-a confirmat justetea măsurii de a centra-

liza fondurile la regiune, nu și la raioane, pentru întreaga rețea de biblioteci din sistemul așezămintelor culturale (deci și pentru cele raionale).

Cît privește evidența fondului de publicații, se ridică și alte probleme în afara celei discutate cu privire la registrul de mișcare. Așa de pildă, inventarierea cărților din fiecare stoc după conținut nu poate să constituie o normă obligatorie, mai ales că ea va da naștere la multe interpretări greșite și cred că se vor găsi bibliotecari care să împartă registrul de inventar conform clasificării zecimale. Această prevedere este mai mult o metodă de muncă pe care cei mai mulți bibliotecari o vor aplica din proprie inițiativă în scopul simplificării unor operațiuni din registrul inventar.

Împrumutul publicațiilor în bibliotecă este capitolul ce merge cel mai mult pe linia alternativelor și a recomandărilor. Cred însă că se trece limita normelor obligatorii atunci cînd se stabilește că „În localitățile rurale se consideră cititori ai bibliotecii numai cititorii înscrși la sediul bibliotecii comunale sau sătești neafiliate, la bibliotecile filiale și mobile“. O astfel de „limitare“ se face și bibliotecilor din localitățile urbane. Nu este nevoie de o asemenea completare din moment ce, în articolul 76, se afirmă că „Pentru folosirea colecțiilor de publicații în sala de lectură sau la domiciliu, cititorii trebuie să fie înscrși la bibliotecă“.

Radu Stoian

SIMPLIFICĂRI ȘI ADĂUGIRI

Noul „Minim“ trebuie să pornească de la ideea simplificărilor utile, care să nu sărăcească fondul activității bibliotecărești. Este bine ca autorii lucrării să țină seama de posibilitățile de dezvoltare a diferitelor tipuri de biblioteci și, în funcție de acestea, să stabilească normele obligatorii de lucru. O atare determinare a tipului de bibliotecă și a sarcinilor lor va arăta că se poate renunța, într-adevăr, la unele practici care, în prezent, frizează formalismul, dar că nu se pot face simplificări forțate, cum ni se par unele dintre cele propuse în articolul *Simplificări și precizări în tehnica de bibliotecă*.

Pornind de la ideea că R.M.F. furnizează informații privitoare la situația fondurilor, componența lor, la schimbările calitative survenite și este, deci, o oglindire succintă a acestora, vom ajunge la concluzia că el reprezintă un instrument de muncă necesar în bibliotecă (inclusiv de tipul celor orășenești, raionale etc.) și că servește, printre altele, la completarea științifică a colecțiilor, mai ales cînd este asociat cu alte instrumente de lucru necesare în acest scop.

În ceea ce privește broșurile, proiectul noului „Minim“ nu face simplificări, ci, dimpotrivă, complică lucrurile, considerînd necesară evidența, (fie și numai într-un „caiet“) a planurilor și cataloagelor editoriale, cataloagelor de expoziții, agendelor etc. Astfel de materiale sînt mai frecvente în biblioteci de tipul celor orășenești, raionale și regionale în care, credem, s-ar putea simplifica,

într-adevăr, operația de evidență a lor. Experiența unor bibliotecari din țările socialiste a arătat că publicațiile de importanță temporară pot constitui obiectul unei evidențe pe fișe, în cadrul catalogului alfabetic de serviciu. Pe verso fișei, se menționează numărul de exemplare, prețul și repartizarea lor pe secții sau servicii. Cînd materialul nu mai este actual și se scoate din uz, fișele sînt extrase din catalog fără a mai reclama alte operații.

Noua ediție a „Minimului“ trebuie să compenseze o serie de lipsuri ale edițiilor anterioare, care au provocat greutăți și rezolvări ad-hoc în practica bibliotecilor. Trebuie stabilite regulile de recuperare a cărților pierdute de cititori, modalitatea de scoatere din evidență a acestora și de includere în evidență a cărților care au fost aduse de cititori în compensare. Aceasta este o problemă care frămîntă mult pe lucrătorii bibliotecilor publice, școlare, sindicale. Rezolvarea ei diferită aduce derută și în rîndul cititorilor.

Ar fi utile precizările în legătură cu verificarea fondurilor. Nu este vorba numai de indicarea perioadelor de timp după care verificarea bibliotecii este obligatorie, ci și de recomandarea celor mai ușoare, mai operative, și totodată, mai eficiente metode de verificare, în funcție de așezarea fondurilor bibliotecii.

Nu știm care vor fi simplificările privitoare la fișa cititorilor; ele se vor axa, probabil, pe discuțiile purtate în paginile revistei noastre și pe expe-

riența bibliotecarilor. Aici se mai naște încă o problemă și anume: diferențierile care se pot face în funcție de vârsta cititorilor. Minimumul de tehnică ar trebui să pornească în acest caz de la obiectivele îndrumării cititorilor maturi

și a celor mici, deoarece fișa cititorilor nu trebuie să rămână o formă de evidență în sine, ci un mijloc de analiză a lecturii, pentru justa și eficienta îndrumare a acestuia.

V. Cruceachevici

BIBLIOTECARIII ÎNTREABĂ... REDACȚIA RĂSPUNDE

1. — În legătură cu problema termenelor de inventariere (verificare) a fondurilor de publicații de orice fel din biblioteci (cărți, reviste etc.), ridicată de către unii cititori ai revistei, se dau următoarele lămuriri:

Instrucțiunile nr. 2071/1958 privitoare la inventarierea valorilor materiale și bănești date de Ministerul Finanțelor, Direcția generală a bugetului, care cuprind cadrul general al inventarierii la instituțiile bugetare, prevăd la pct. 25 litera g că inventarierea cărților și colecțiilor de publicații periodice din biblioteci se face în condițiile și la termenele stabilite prin instrucțiuni speciale date de Ministerul învățământului și culturii în raport cu numărul volumelor de cărți din biblioteci. Instrucțiunile speciale la care se referă prevederile de mai sus sînt „Instrucțiunile” pentru păstrarea securității și igiena fondurilor bibliotecilor aprobate prin Ordinul nr. 144 din 31 ianuarie 1956 al Ministerului Culturii, în care se stabilește că verificarea bibliotecilor se face periodic, în raport cu numărul volumelor de cărți din bibliotecă, după cum urmează:

— bibliotecile care au pînă la 5000 de volume vor face verificarea în fiecare an, cele care au de la 5000 la 10 000 de volume, din 2 în 2 ani, cele cu 10—50 000 de volume, din 3 în 3 ani și cele cu 50 000—150 000 de volume din 5 în 5 ani;

— la bibliotecile care au peste 150 000 de volume, datele de verificare se stabilesc de conducătorii instituțiilor de care depind bibliotecile respective.

Bibliotecarii însă nu trebuie să aștepte verificarea periodică pentru a face imputarea și scăderea lipsurilor imputate, ci vor executa aceste operațiuni trimestrial, cu ocazia verificării imprumuturilor de cărți.

Verificarea bibliotecilor este necesară și la schimbarea bibliotecarilor gestionari. Cu această ocazie se va întocmi un proces-verbal de predare-preluare.

Inventarierea cărților trebuie să se facă și atunci cînd se constată cazuri de atingere a integrității fondului bibliotecii. La inventariere va asista un delegat al instituției de care depinde biblioteca.

2. — Prin inventarierea cărților și publicațiilor din biblioteci nu se înțelege întocmirea unor liste de inventar a cărților aflate în bibliotecă (așa cum se face, de pildă, în cazul inventarierii valorilor materiale). Inventarierea colecțiilor bibliotecii înseamnă confruntarea registrelor de inventar sau cataloagelor topografice cu cărțile și publicațiile periodice aflate în bibliotecă. Se vor întocmi liste de inventariere (în care se trec autorul, titlul, locul și anul apariției, precum și valoarea) numai pentru cărțile care se găsesc în bibliotecă, dar nu figurează în registrul de inventar (aflate în plus) precum și pentru acelea care lipsesc din bibliotecă dar figurează în registrul inventar și în fișele cititorilor. Lipsurile și plusurile constatate cu ocazia inventarierii trebuie analizate în mod temeinic, pentru a se stabili cauzele lor și persoanele vinovate de lipsuri.

La urmă se întocmește un proces-verbal asupra acestor constatări.

150 DE ANI DE EXISTENȚĂ A BIBLIOTECII PUBLICE „M. E. SALTĪKOV-ȘCEDRIN”

T. I. Skripkina
Secretar științific al Bibliotecii
publice de stat
„M. E. Saltikov-Șcedrin”

La 14 (2) ianuarie 1814, s-a deschis la Petersburg prima bibliotecă publică de stat rusă. Evenimentul a avut o mare însemnătate pentru acele timpuri și a fost determinat de nevoia de oameni de cultură pe care o resimțea țara.

Încă din anul 1810, de la începutul organizării bibliotecii, aceasta a obținut dreptul de a primi 2 exemplare legale din întreaga producție de tipar publicată în Rusia, ceea ce a asigurat bibliotecii procurarea fondului național de tipărituri. Fondurile bibliotecii au crescut, de asemenea, prin achiziții, donații și schimb de cărți.

Un mare rol în dezvoltarea Bibliotecii publice și în lărgirea fondurilor ei l-au jucat personalități eminente din domeniul științei și culturii, ca fabulistul I. A. Krilov, eminenții bibliotecari și bibliografi ruși I. V. Sobolșcikov, V. S. Sopikov, V. I. Mejov, cunoscutul istoric A. F. Bicikov și mulți alții. Renumitul critic de artă democrat V. V. Stasov a lucrat peste 50 de ani în această instituție.

Biblioteca publică păstrează cu grijă amintirea personalităților de frunte ale țării care au folosit comorile ei. Între anii 1893 și 1895, un cititor permanent al bibliotecii a fost întemeietorul primului stat socialist din lume, V. I. Lenin. Despre acest lucru amintește placa memorială de pe fațada clădirii bibliotecii, iar sala în care citea V. I. Lenin poartă numele său. În bibliotecă, au lucrat marii revoluționari democrați Cernișevski și Dobroliubov, scriitorii L. N. Tolstoi și M. Gorki, oameni de știință ca D. I. Mendeleev, N. I. Pirogov, K. A. Timirișev, pictorii I. E. Repin, M. V. Vasnețov, compozitorii M. P. Musorgski, A. P. Borodin și alții.

Biblioteca a jucat un rol de seamă în dezvoltarea culturii și învățămîntului din Rusia, dar, în condițiile regimului țarist, marile valori culturale nu puteau fi folosite de masele largi populare, căroră le lipseau condițiile necesare accesului la cultură. În perioada prerevoluționară, funcția principală a Bibliotecii publice era acumularea și păstrarea fondurilor, accesibile unui cerc restrîns de cititori. Biblioteca a devenit cu ade-

vărat populară, accesibilă tuturor oamenilor muncii, abia după Marea Revoluție Socialistă din Octombrie.

Partidul Comunist și Guvernul Sovietic au acordat o mare însemnătate activității bibliotecilor încă din primele zile ale existenței Puterii Sovietice. În acele zile, marele Lenin scria cunoscutele sale propuneri cu privire la modificarea activității bibliotecii publice în care cerea organizarea împrumutului interbibliotecar, a schimbului internațional, prelungirea programului de lucru al sălilor de lectură (de la ora 8 dimineața pînă la 11 seara, inclusiv sărbătorile și duminicile). Aceste cerințe leniniste au constituit un program activ pentru întreaga activitate ulterioară a bibliotecii.

În anii Puterii Sovietice, fondul bibliotecii a crescut de aproape 5 ori și însumează în prezent peste 14 milioane de volume. Biblioteca dispune de lucrări în 89 de limbi ale popoarelor din U.R.S.S., în peste 30 de limbi europene și 126 de limbi orientale, în toate domeniile de cunoștințe.

Într-o schiță sumară, nu se pot descrie neprețuitele comori adunate de biblioteca publică în 150 de ani de existență. Poate fi menționată, în primul rînd, cea mai bogată colecție din lume de cărți și publicații periodice rusești.

Printre operele în limba rusă, au o mare valoare bogatele colecții de tipărituri vechi rusești cu caracter chirilic, cărți din secolul al XVIII-lea și publicații periodice de la primele lor numere. Unic prin completitudinea sa este fondul de tipărituri apărute în timpul lui Petru I. Există, de asemenea, o valoroasă colecție a unor prime ediții românești tipărite în slava veche — printre acestea se numără Evangheliarul lui Macarie din 1512, și Apostolul tipărit de Dimitrie Liubavici la Tîrgoviște, în 1547.

Deosebit de importantă pentru studierea istoriei mișcării revoluționare din Rusia este fondul Presa liberă rusă. El cuprinde întreaga colecție a revistei lui Herțen Kolokol, publicațiile narodnicilor și ale primei grupări marxiste ruse Eliberarea muncii, colecții complete ale ziarelor bolșevice „Iskra”,

„Vperiod” „Proletarii”, ediții deosebit de rare ale lucrărilor lui Karl Marx, Friedrich Engels, V. I. Lenin, manifeste bolșevice etc. În fondul secției de carte rară, se păstrează biblioteca personală a lui Voltaire, pe marginea unui mare număr de cărți din această colecție putându-se studia notele sale.

Un interes deosebit îl prezintă valoarea colecției de rusică (opere despre Rusia în limbi străine), cuprinzând 250 000 de exemplare, precum și colecția de cărți, publicații periodice și manifeste din perioada Comunei din Paris.

Colecția de incunabile europene până la 1500 cuprinde peste 4 000 de exemplare. O minunată colecție a publicațiilor aldine și elzevir cuprinde 7 000 de exemplare. Oameni de știință și artă folosesc intens colecțiile de hărți și atlase geografice și astronomice, gravuri, litografii, afișe, cărți poștale, fotografii și populare, diferite tipăriți muzicale. Fondurile bibliotecii cuprind, de asemenea, microfilme, discuri și benzi de magnetofon.

Fondul de cărți străine al Bibliotecii însumează 6 000 de volume în limba română. Aproximativ 30% din totalul cărților în limba română îl constituie literatura beletristică și cărțile din domeniul istoriei literare și al istoriei. Un procent însemnat îl formează cărțile din domeniul medicinei, matematicii, tehnicii, agriculturii. Printre lucrările istoricilor de seamă români sînt operele lui Dimitrie Cantemir, ale marelui democrat revoluționar N. Bălcescu și ale istoriografilor din a doua jumătate a secolului al XIX-lea B. P. Hașdeu și I. Bogdan. Sînt prezente lucrări ale cunoscuților lingviști romîni, academicienii și profesorii E. Petrovici, I. Iordan, Al. Graur și alții. Fondul bibliotecii cuprinde, desigur, operele clasicilor literaturii romîne (Mihail Eminescu, Ion Luca Caragiale, Ion Creangă, Mihail Sadoveanu și alții).

Foarte solicitate de cititorul sovietic sînt lucrările pionierului medicinei romînești, discipolul lui Pasteur, prof. Victor Babeș, precum și cele ale elevului și continuatorului său Gheorghe Marinescu. Sînt larg cunoscute de cercetătorii sovietici lucrările academicianului C. I. Parhon în domeniul geriatricii. Printre lucrările oamenilor de știință romîni contemporani se găsesc în bibliotecă lucrări din domeniul științelor naturii ale lui Traian Săvulescu, ale chimistului Gh. Spacu etc.

Colecția de manuscrise a bibliotecii publice se bucură de un renume mon-

dial. Se pot găsi aici manuscrise pe pergament, papirus, foi de palmier, mătase, piele, scoarță etc.

Sînt bogat reprezentate manuscrise ale unor mari oameni de stat ruși ca Petru I, ale unor renumiți comandanți militari ruși ca A. V. Suvorov, M. I. Kutuzov, ale marilor scriitori și critici N. V. Gogol, M. I. Lermontov, V. G. Belinski, N. A. Dobroliubov, M. E. Saltikov-Șcedrin, I. S. Turgheniev, ale marilor compozitori, pictori, savanți și inventatori ruși. Biblioteca păstrează manuscrise referitoare la mișcarea decembristilor, precum și arhiva personală a lui G. V. Plehanov.

Printre manuscrisele străine se păstrează o parte însemnată a arhivei Bastiliei, autografe ale cardinalului Richelieu, ale lui Danton, Napoleon, Cromwell, Jan Hus, Adam Mickiewicz, Bach, Beethoven, Chopin și alții.

Fondurile Bibliotecii cresc neîncetat, îmbogățindu-se zilnic cu peste 1 600 de cărți și reviste și peste 3 000 numere de ziare.

O mare însemnatate în completarea fondurilor il are schimbul de cărți. Biblioteca efectuează schimb de cărți cu 200 de biblioteci din U.R.S.S. și 1996 de biblioteci, edituri, redacții, institute de cercetări științifice din 73 de țări. Începînd din 1956, se efectuează intens schimbul de cărți cu Republica Populară Romînă. În 1962, Biblioteca a primit 715 cărți romînești și 198 de titluri de reviste romînești din toate domeniile. Pe această cale s-au primit, în 1963, lucrări valoroase și interesante ca Opere de Mihail Sadoveanu, volumul I al Dicționarului enciclopedic romîn, Dicționarul general și etimologic al dialectului aromîn etc.

Activitatea multilaterală a Bibliotecii publice în domeniul completării, al organizării fondurilor și al alcătuirii cataloagelor este subordonată sarcinii fundamentale a Bibliotecii — propagația cărții și satisfacerea cerințelor cititorilor. Biblioteca este frecventată zilnic de peste 5 000 de cititori, care consultă peste 22 000 de cărți, reviste, ziare, note muzicale etc. În total, Biblioteca este folosită de aproximativ 132 000 de cititori, care, în 1962, au consultat aproximativ 9 milioane de volume.

La dispoziția cititorilor Bibliotecii publice stau 28 de săli de lectură cu 2 169 de locuri. Există săli de lectură generale și științifice, săli profilate pe diferite domenii de cunoștințe și tipuri de publicații. Se acordă o mare însem-

nătate servirii diferențiate a cititorilor, precum și organizării accesului liber la fondurile de referință ale sălilor de lectură. În sălile de lectură ale Bibliotecii publice, pot fi întâlniți reprezentanți ai celor mai diferite specialități: colaboratori ai institutelor de cercetări științifice, profesori din învățământul superior, ingineri și tehnicieni, inovatori și raționalizatori din producție, scriitori și pictori, studenți, muncitori, artiști de teatru și cinema etc.

În 1962, în sălile de lectură științifice au fost înregistrați aproximativ 4 000 de oameni sosiți din Moscova, Kiev, Baku, Riga, Tallin, Norilsk, Iakutsk și din alte orașe. Printre cititori, sînt și numeroși străini. În 1962, în sălile de lectură ale bibliotecii au studiat 496 de cititori din 32 de țări străine. Printre aceștia, erau și cititori romini — savanți, studenți, aspiranți, medici, ingineri, filozofi, fizicieni, filozofi, istorici și profesori de alte specialități. În cursul anului, Biblioteca a fost vizitată de 240 de delegații din diferite țări ale lumii, printre care și din Republica Populară Romină.

În ajutorul cititorilor se desfășoară o vastă activitate bibliografică și de informare. Solicităriile de informări cuprind toate domeniile de cunoștințe și sînt de-a dreptul nelimitate prin varietatea tematicii lor. Drept răspuns la cererile scrise venite din Leningrad și din sute de alte localități din Uniunea Sovietică și de peste hotare, se expediază, anual, peste 3 000 de liste de lucrări. În afară de aceasta, în cursul anului cititorii obțin citeva sute de mii de informații verbale referitoare la lucrările de care se interesează.

Se acordă multă atenție răspîndirii cunoștințelor de biblioteconomie și bibliografie în rîndurile cititorilor. În acest scop, se organizează convorbiri, discuții în cercuri, expoziții, prezentări de lucrări, consultații la catalog, vizite în bibliotecă. Se efectuează, de asemenea, informarea individuală a unor cititori-profesori, doctori în știință, despre cărțile și publicațiile periodice rusești și străine nou intrate. Se editează, lunar, un buletin de creștere al cărților străine intrate în bibliotecă și un repertoriu anual al numărului publicațiilor periodice abonate de bibliotecă.

Una dintre formele cele mai importante de propagandă activă a cărții și dezvăluire a fondurilor bibliotecii îl constituie expozițiile, lecțiile, conferințele și întîlnirile cu cititorii, vizitele în bibliotecă etc. În 1962, în Biblioteca publică au avut loc 169 de lecții, seri

literare, întîlniri, etc., s-au organizat 509 de expoziții tematice și 605 vizite. La expoziții, au fost prezentate 37 385 de cărți, reviste, ziare și alte genuri de materiale. La vizitele organizate în bibliotecă au participat peste 9 000 de oameni. Un mare număr de cititori folosesc fondurile Bibliotecii prin împrumutul interbibliotecar. Astfel, de pildă, în 1962 au fost expediate 131 749 de publicații unui număr de 2 037 de biblioteci din țară. De împrumutul interbibliotecar internațional s-au folosit 83 de biblioteci din 27 de țări.

Biblioteca publică de stat este unul dintre cele mai mari centre ale muncii de cercetare științifică în domeniul bibliografiei și biblioteconomiei. În anii Puterii Sovietice, s-a înregistrat o creștere masivă a volumului și tematicii cercetărilor. Numai în 18 ani postbelici, diferitele lucrări științifice pe probleme importante și actuale publicate de bibliotecă au însumat 4 226 de coli tipar, în timp ce, în 100 de ani pînă la Revoluție, s-au tipărit în total 2 500 de coli de tipar (cu preponderență rapoarte și materiale de descriere a fondurilor).

Biblioteca elaborează și publică bibliografii de recomandare pe diferite probleme actuale ale vieții social-politice, economice și culturale a țării, lucrări de mare amploare pe diferite probleme de biblioteconomie și bibliografie (generală și specială), efectuează studierea și descrierea științifică a manuscriselor și a fondurilor tipărite ale bibliotecii, participă la elaborarea catalogelor colective și la studierea metodică-științifică a diferitelor probleme ale teoriei și practicii muncii de bibliotecă. Se publică, anual, volume de lucrări ale Bibliotecii, se editează cu regularitate culegeri de articole metodice din domeniul biblioteconomiei și bibliografiei. Biblioteca publică acordă sprijin metodic-științific bibliotecilor de masă din diferite regiuni. Lucrători calificați ai Bibliotecii se deplasează la bibliotecile regionale, raionale și comunale, acordîndu-le, la fața locului, ajutor metodic sub formă de consultații, seminarii, lecții, referate, consfătuiri. În 1962, au fost efectuate 277 de deplasări la 287 de biblioteci din țară în legătură cu problemele propagandei materialelor congreselor de partid și ale plenarelor C.C. al P.C.U.S., educării comuniste a tineretului, în legătură cu organizarea consiliilor interdepartamentale de bibliotecă, pentru stimularea campaniei de pătrundere a cărții în fiecare familie, pentru îndrumarea în utilizarea bibliografiilor de recomandare.

Un mare ajutor în activitatea științifică și metodică a bibliotecii îl acordă consiliile metodico-științifice ale secțiilor bibliotecii și consiliul științific al bibliotecii. La activitatea științifică participă un mare număr de lucrători ai Bibliotecii. Astfel, în 1963, la îndeplinirea planului de activitate științifică au participat 309 bibliotecari. În total, în Bibliotecă lucrează circa 1 500 de specialiști de diferite profesii, dintre care circa 100 au titluri științifice.

În 150 de ani de existență, Biblioteca publică „M. E. Saltikov-Șcedrin“ a ajuns una dintre cele mai mari biblioteci ale lumii iar ca mărime a doua bibliotecă din U.R.S.S. S-a înfăptuit visul lui V. I. Lenin, care dorea ca Biblioteca publică să devină cu adevărat bunul celor mai largi mase populare. În anii Puterii Sovietice, Biblioteca publică a parcurs un drum glorios și a devenit un puternic centru cultural-educativ, un sprijin activ în opera de construire a comunismului în țara noastră.

ȘTIRI

Unul din primele cataloage colective a fost alcătuit în sec. al XIV-lea în Anglia. Lucrarea intitulată REGISTRORUM LIBRORUM ANGLAIE, a inserat cărțile existente în 186 de mănăstiri engleze, indicând locul unde se află fiecare carte. Catalogul se păstrează astăzi la Biblioteca Bodleiana din Oxford.

★

În prezent se lucrează la redactarea celei de-a IV-a ediții din vasta lucrare bibliografică Th. Besterman, World Bibliography of bibliographies. Noua ediție va insera peste 100 000 de bibliografii din întreaga lume.

★

În anul 1963 a apărut prima bibliografie națională retrospectivă a Pakistanului. Volumul, elaborat cu sprijinul UNESCO, cuprinde toate cărțile, notele muzicale, hărțile, foile volante, publicațiile periodice și seriale apărute în perioada 1947—1961 în țară.

Elaborarea bibliografiei a întâmpinat mari dificultăți din cauza numeroaselor dialecte în care este scrisă literatura din Pakistan.

Se preconizează ca, o dată cu intrarea în vigoare a legii depozitului legal, bibliografia națională a Pakistanului să apară în mod curent.

INTRODUCEREA ACCESULUI LIBER LA RAFT ÎN BIBLIOTECILE DIN R. P. BULGARIA

Impus de noile condiții în care se desfășoară activitatea cu cartea, de nivelul cultural și de exigențele sporite ale oamenilor muncii, accesul liber al cititorilor la rafturile cu cărți a început să se aplice în bibliotecile din R. P. Bulgaria din anul 1959.

Inițiativa introducerii noului sistem de servire a cititorilor a avut-o Biblioteca regională din orașul Plevna. Mai târziu, această experiență a fost extinsă la Biblioteca citaliștei din satul Kosteneț și la Biblioteca citaliștei „Speranța“ din orașul Tîrnovo.

Comitetul de Stat pentru Cultură și Artă a luat măsuri ca acțiunea de organizare a accesului liber la raft să se desfășoare în mod organizat în întreaga țară, cu sprijinul metodic al bibliotecilor regionale. Până în prezent raftul liber a fost introdus în peste 283 de biblioteci, punându-se astfel la dispoziția cititorilor peste un milion de volume, dintre care aproximativ jumătate de milion sînt cărți științifice, tehnice și de popularizare a științei. Studiul rezultatelor obținute de bibliotecile care au introdus accesul liber la raft a arătat că datorită folosirii noului sistem de lucru, numărul cărților difuzate a crescut cu 20%, iar numărul cărților de literatură științifică și de popularizare a științei cu 30%. Aceste prime rezultate demonstrează eficiența sistemului atît în privința largirii sferei de cuprindere a bibliotecilor cît și a îmbunătățirii conținutului lecturii.

Până acum, accesul liber la raft a fost introdus în zece biblioteci regionale, 59 citaliști orășenești, 148 citaliști sătești, 48 biblioteci din întreprinderi și instituții, 6 biblioteci tehnico-științifice și 17 biblioteci școlare. Treptat, pe măsura rezolvării problemei spațiului corespunzător, se va trece la introducerea acestui sistem în bibliotecile tehnico-științifice, ale sindicatelor și cele școlare.

Trebuie subliniat faptul că raftul liber se organizează numai acolo unde există condiții corespunzătoare. Se știe că dispunerea publicațiilor în rafturi și circulația publicului în condițiile accesului liber la raft, necesită un spațiu considerabil mai mare decât în cazul sistemului închis de servire a cititorilor. Aceasta impune executarea de amenajări interioare pentru asigurarea unor încăperi corespunzătoare, în scopul desfășurării activității în bune condițiuni. Pentru înzestrarea bibliotecilor cu un mobilier modern, corespunzător, solid și ieftin, necesar sistemului raftului liber, secția științifico-metodică de pe lângă Biblioteca de Stat „Kiril și Metodiu” și Institutul de proiectări-tip au creat proiecte tip de mobilier, cu desenele detaliate de execuție.

O problemă de mare importanță pentru fiecare bibliotecă în care este introdus accesul liber la raft este asigurarea numărului corespunzător de volume ce trebuie date la dispoziția cititorilor. Este știut că numărul mic de volume de la raftul liber nemulțumește pe cititori. Ei fac repede cunoștință cu literatura expusă, și dacă nu li se oferă mereu noutăți, interesul lor pentru bibliotecă scade. Pentru evitarea acestei stări de lucruri bibliotecile mici expun la raftul liber tot fondul lor, lăsând la o parte numai literatura învechită și depășită. Bibliotecile orașenești, medii ca mărime, includ de obicei în fondurile raftului liber până la 10.000 de volume, iar cele mari, regionale, de la 20.000—40.000 de volume. Pentru alegerea literaturii, bibliotecile fac apel la specialiștii în diferite ramuri ale științei și tehnicii. Fondul de cărți pentru raftul liber se reînnoiește continuu. În el se includ în primul rând noile apariții, scoțându-se în același timp cărțile pentru care a scăzut interesul cititorilor.

Bibliotecile care au introdus accesul liber la raft, așează separat literatura beletristică de cea științifică și de popularizare a științei. Diferitele ramuri ale literaturii se organizează în mari grupe complexe: literatură social-politică și științe istorico-geografice, lingvistică, studii literare și artă.

Principiul de bază al servirii cititorilor în mare bibliotecă cu acces liber la raft, este acela al recomandării diferențiate pentru fiecare categorie de cititori. Problema servirii diferențiate este deosebit de complexă, în funcție de diversitatea cerințelor cititorilor, de specializarea lor profesională. Și în bibliotecile cu un număr mic de salariați, există preocupări pentru servirea diferențiată a cititorilor, bibliotecarii străduindu-se să studieze interesele diferitelor grupe de cititori.

Introducerea accesului liber la raft în bibliotecile din R. P. Bulgaria a determinat obținerea de succese importante în munca de propagandă a cărții, de atragere la lectură a unui număr sporit de oameni ai muncii. Statul nostru creează toate condițiile pentru ca, pe baza experienței acumulate de bibliotecari, inițiativele bune, metodele noi de muncă, să capete o cât mai mare răspândire.

V. Protici

În Ghana funcționează o școală de bibliotecari cu o durată de doi ani. Elevii școlii, absolvenți ai cursurilor secundare, studiază probleme de catalogare și clasificare a publicațiilor, organizarea și administrarea bibliotecilor etc.

După absolvirea cursurilor, cei mai buni elevi devin membri ai Asociației de bibliotecari.

În viitor, se preconizează ținerea unor cursuri speciale, destinate absolvenților școlilor superioare, care doresc să devină bibliotecari și organizarea unor stagii de scurtă durată, pentru învățătorii care se ocupă de bibliotecile școlare.

★

În ultimii ani s-a inițiat un interesant schimb de publicații între unele școli din Anglia și S.U.A.: 100 de școli din S.U.A. trimit cărți la 100 școli din Anglia și invers. Cărțile destinate schimbului, sînt alese de către elevi sub îndrumarea profesorilor și reprezintă cele mai importante și valoroase lucrări din domeniul beletristicii.

Cînd elevii primesc cărțile de la școala cu care fac schimbul, le citesc și le discută apoi în colectiv. Aceste discuții se înregistrează pe bandă de magnetofon, care se trimite apoi elevilor de la care s-au primit cărțile respective.

★

În fondul de periodice al Institutului Deutsche Presseforschung din Bremen, s-a descoperit recent cel mai vechi cotidian german, necunoscut pînă în prezent, intitulat „Einkommende Zeitung”. Ziarul a apărut în perioada iulie—septembrie 1650 în 83 de numere (cel mai vechi cotidian german cunoscut pînă în prezent, datează din anul 1660). Se presupune că ziarul a fost editat de tipograful și librarul Timotheus Ritzsch din Leipzig.

NOI LUCRĂRI DESPRE ORGANIZAREA ACTIVITĂȚII ȘTIINȚIFICE ÎN JAPONIA

Seria lucrărilor de referință privind organizarea activității științifice în domeniul științelor naturii și științelor aplicate s-a îmbogățit cu primul ghid de documentare asupra instituțiilor și societăților științifice și tehnice din Japonia, apărut în limba engleză¹⁾, precum și cu ghidul de prezentare a universităților și colegiilor din domeniul științelor naturii și științelor aplicate, inclusiv institutele științifice tutelate de acestea²⁾.

Fiecare instituție este menționată în ghid printr-o serie de date esențiale și unitare: numele exact al instituției (care este prezentat în limba engleză și în transcriere din limba japoneză), adresa completă, numele directorului, anul fondării, numărul de membri, numărul de reuniuni anuale, periodicele pe care le publică și cîteva date speciale, cum sînt: profilul instituției, pentru societățile și centrele de cercetări, facultățile și secțiile lor, pentru instituțiile de învățămînt superior.

Aceste două lucrări reprezintă volumele I și III din seria completă a *Ghidului institutelor de cercetări științifice din Japonia*, din care urmează să mai apară încă un volum, care va cuprinde instituțiile de cercetare și laboratoarele, din aceleași specialități. Astfel vom avea o privire de ansamblu asupra modului de organizare a activității științifice din Japonia, asupra instituțiilor de învățămînt superior care pregătesc cadrele de cercetători și specialiști precum și asupra publicațiilor care apar în această țară.

Ghidul societăților științifice și tehnice cuprinde 334 instituții orînduite pe materii și anume: științele naturii, inginerie și tehnică, științe agricole și științele medicale precum și un index de titluri de reviste și un index de subiecte.

În *Ghidul universităților* sînt prezentate — în ordine strict alfabetică, în

funcție de domeniile lor (în limba engleză) toate instituțiile de învățămînt superior din Japonia. Lucrarea are, la sfîrșit, indexul institutelor și laboratoarelor de cercetări ale universităților, orînduite pe materii: fizică pură și aplicată, chimie pură și aplicată, știința solului, biologie, inginerie și tehnică, științe medicale, precum și un indice al publicațiilor universitare, dispuse în aceeași ordine a materiilor.

Aceste lucrări, redactate de secția de informare științifică a Ministerului Educației din Japonia și publicate de Societatea japoneză pentru propășirea științei, sînt completate de un raport întocmit de Societatea japoneză de documentare, asupra informării științifice în Japonia, apărut în 1962³⁾. Raportul prezintă pe larg forurilor superioare care coordonează informarea științifică în Japonia, modul de organizare a institutelor științifice, cu cele 1062 de reviste pe care le publică și principalele lucrări de informare științifică editate în această țară: ghiduri, manuale, cataloage colective, bibliografii. Lucrarea semnalează și serviciile care întocmesc și tipăresc rezumate pentru articolele din presa științifică, serviciile de informare științifică de pe lîngă bibliotecile publice și naționale (în număr de 762), furnizînd, în același timp, numeroase date despre activitatea de documentare desfășurată de bibliotecile universitare, despre sistemul de formare a cadrelor de bibliotecari, mecanizarea procesului de informare științifică, schimbul internațional de publicații, informarea studenților și informarea publică generală prin televiziune, filme și expoziții publice.

Ghidurile prezentate constituie o sursă importantă de documentare și cunoaștere pentru cercetători, bibliotecari și documentalști, punînd la îndemîna acestora un tablou complet al organizării activității de cercetare din Japonia, ușurînd astfel munca de informare și schimburile internaționale de publicații.

Josephine Leibovici

¹⁾ *Scientific and Technical Societies in Japan*, 1962. Tokyo, Japan Society for the Promotion of Science, 1962. 109 p.

²⁾ *List of Universities and Colleges in Japan, Natural and Applied Sciences* Tokyo, Japan Society for the Promotion of Science, 1963. 107 p.

³⁾ *Science Information in Japan* Tokyo, Japan Documentation Society, 1962, 74 p.

EVIDENT? NU, ÎNCĂ NELĂMURIT ¹⁾

Rostul acestei cărți este de a prezenta, așa cum spune și subtitlul, teoria relativității pe înțelesul tuturor sau, cum spune autorul în prefață, de a analiza, de a înțelege cât mai riguros cu putință conținutul pur fizic al teoriei pentru a feri cititorul de concluziile senzaționale, obiecțiile stupide sau interpretările entuziaste, dar la fel de stupide, ale unor cercuri largi de nefizicieni, lansate pe marginea acestei teorii.

Problemele complicate ale dezvoltării mecanicii, fizicii și astronomiei sînt legate nemijlocit de numele lui Aristotel, Ptolomeu, Copernic, Kepler, Galilei, Descartes și redată în schema generală a teoriei lui Newton despre spațiu, timp, masă și forțe.

Sistemul universului analizat de Newton, încununat de descoperirea gravitației universale a îndrumat știința pe un nou făgaș, spre aplicarea schemei newtoniene în toate domeniile fizicii. Galilei a fost fondatorul dinamicii raționale, adică al teoriei mișcării corpurilor sub acțiunea unor forțe. El a descoperit în mișcare elementul ei esențial făcînd abstracție de lucrurile întîmplătoare. Aristotel spunea că un corp se va mișca, sub acțiunea forței, în linie dreaptă cu o viteză constantă. Galilei a separat în mișcarea reală forțele întîmplătoare și, studiînd mișcarea corpurilor pe un plan înclinat, a ajuns la concluzia că fără acțiunea unor forțe, un corp se va mișca uniform sau va rămîne în stare de repaus. Tot el a schițat a doua lege a mecanicii, legea acțiunii interdependente a forțelor. La rîndul său, Descartes a înțeles însemnătatea primei legi a lui Galilei arătînd că mișcarea, fără acțiunea forțelor, trebuie să fie rectilinie.

În problema gravitației corpurilor legile lui Kepler au formulat o problemă determinată de mecanică, Galilei a stabilit principiile pe baza cărora ar urma să fie rezolvată această problemă, iar Huyghens a elaborat primele metode pentru rezolvarea problemelor de dinamică. Cu darul său de a desprinde baza fizică a fenomenelor și cu geniul său matematic Newton a dezlegat problema pînă la capăt.

Iată-l dar pe cititor pus în fața schemei istorice a descoperirii legii gravitației universale.

În secolul al XIX-lea schema newtoniană se completează cu teoria electricității și magnetismului a lui Faraday și Maxwell, iar fizica clasică de la sfîrșitul secolului al XIX-lea și de la începutul secolului nostru introduce pretutindeni masele elementare (atomi, electroni) care acționează unele asupra altora prin forțele de gravitație și forțele electromagnetice. Astfel fizicii clasice i se mai adaugă un capitol: optica electromagnetică clasică.

Dar fenomenele legate de propagarea luminii și acțiunile ei, de mișcarea particulelor cu viteză mare, care se apropie de viteza luminii, precum și de procesele dinlăuntru atomilor au demonstrat caracterul limitat al postulatelor lui Newton.

Secolul XX începea nu numai ca un secol al atomului, dar și ca un secol al electricității, eforturile fizicii teoretice fiind împărțite între problemele teoriei cinetice (atomice ale substanței) și cele ale cîmpului electromagnetic.

La această răscruce de drumuri în istoria științei a apărut Einstein și o dată cu el teoria relativității.

Einstein începe prin generalizarea unui număr mare de experiențe privind fenomenele electromagnetice în medii în mișcare, formulînd principiul electromagnetic și optic.

Din ipoteza lui Einstein că viteza luminii este constantă și că depinde de mișcarea sursei luminoase rezultă caracterul substanțial al principiului relativității. Einstein afirmă că în natură nu există o viteză față de eter pentru că nu

¹⁾ Smilga, V. *Evident? Nu, încă nelămurit*. Buc., Editura științifică, 1963, 326 p.

există eter. Dacă viteza luminii este substanțial aceeași în diferite sisteme inerțiale, atunci etaloanele spațiale și temporale se vor schimba, se vor transforma la trecerea de la un sistem de coordonate la celălalt. Aceasta impune revizuirea bazelor mecanicii și fizicii în ansamblu. Prin urmare, concepția relativității substanțiale a făcut trecerea la o nouă imagine fizică despre lume. Ea a impus o nouă concepție despre simultaneitate introducând noțiunea de timp propriu. Mai departe, Einstein examinează variația etaloanelor speciale și temporale la mișcarea sistemului precum și teoria transformărilor coordonatelor și timpului de la un sistem în repaus la un sistem având o mișcare de translație uniformă față de primul. Aici el introduce relațiile încetățenite în fizică sub denumirea dată de Poincaré, și anume „transformarea lui Lorenz“.

La lucrarea sa din 1905 — an important în istoria fizicii — Einstein adaugă noțiuni noi în dezvoltarea teoriei inițiale. El vorbește despre realitatea conținutului cvadridimensional și despre caracterul abstract al spațiului și timpului considerate separat, relații care au stat la baza dezvoltării electrodinamicii.

Cele arătate pînă acum reprezintă geneza teoriei relativității restrinse, datorită transformării lui Lorenz și a invariațiilor ei. Caracterul fizic, neformal al dezvoltării teoriei relativității restrinse se găsește în deplin acord cu geneza ei, în care rolul hotărîtor l-a jucat constatarea fizică a invariației substanțiale a vitezei luminii.

Teoria relativității generală, creată în 1916, este o sinteză între teoria gravitației a lui Newton, generalizată relativist, teoria conținutului spațiu-timp cvadridimensional curb și extinderea principiului relativității aplicat mișcărilor uniforme asupra mișcărilor accelerate.

Cu aceasta cartea se încheie.

După lectura acestei cărți cititorul — orice om cu o pregătire de cultură generală, fără studii speciale de fizică și matematică — se va simți îndemnat să citească și va înțelege și alte lucrări în care este tratat acest principiu de bază al fizicii moderne.

Stoian Alexandra

LUCRĂRI DE POPULARIZARE A ȘTIINȚEI

Creația lui N. K. Tsiolkovski — părintele cosmonauticii — privită în contextul ei istoric și în perspectiva succesorilor obținute prin pătrunderea omului în Cosmos, constituie obiectul interesantei broșuri Omul nu va rămîne țintuit pe pămînt,¹⁾ cu care prof. univ. Al. Stoianescu sporește colecția „Mari descoperiri“ editată de C.R.C.C.S. și Editura științifică. Este remarcabil efortul autorului de a expune pe înțelesul tuturor principiile rachetei cosmice, condițiile pentru realizarea unui sate- lit artificial sau a unei planete artificiale, suprasarcina și imponderabilitatea ș.a. Broșura izbutește să clarifice în mintea cititorului un șir de probleme despre care oricine a auzit sau a citit cîte ceva, dar nu oricine știe prea limpede despre ce este vorba. Abordînd o chestiune de acută actualitate, broșura vine în întîmpinarea interesului și a curiozității științifice a unui larg cerc de cititori.

Cît de mult poate trăi omul? ²⁾ este titlul unei alte broșuri, de dr. N. Zaharia, editate de C.R.C.C.S. și Editura științifică, în colecția „Cunoștința folositoare“ — care se adresează cu prioritate cititorilor de la sate (ceea ce nu înseamnă că ar fi mai puțin utilă și altor cititori). La p. 7 un tabel prezintă durata maximă a vieții unor animale: rîma — 10 ani, crocodilul — 300 ani, gîsca — 100 de ani, balena — 300 de ani... Dar omul? Autorul nu dă răspunsul imediat. Numai cîmpă ce arată că longevitatea depinde de mulți factori — între care orînduirea socială are un rol deosebit de mare —, după ce înfățișează cauzele îmbătrînirii, după ce trece în revistă principalele „leacuri pentru bătrînețe“, el conturează și răspunsul: durata firească a vieții omului este de 100—150 de ani.

Avuțiile din apele planetei noastre sînt prezentate succint de M. Gh. Andrieș în broșura intitulată metaforic Comorile oceanului planetar,³⁾ apărută în co-

1) Stoianescu, Alexandru. Omul nu va rămîne țintuit pe pămînt. Buc., Editura științifică, 1963. 72 p. (Colecția „Mari descoperiri“).

2) Zaharia, N. Cît de mult poate trăi omul? Buc., Editura științifică, 1963, 56 p. (Colecția „Cunoștințe folositoare“).

3) Andrieș, M. Gh. Comorile oceanului planetar. Buc., Editura științifică, 1963. 80 p. (Colecția „Natura fără taine“).

lecția „Natura fără taine“ editată de C.R.C.C.S. și Editura științifică. Despre ce „avuții“ este vorba? O imensă „lume în miniatură“, adică microorganismele animale și vegetale; 10.000 de specii de pești; „pajiști și pășuni submarine“ sau alge de tot felul; clorură de sodiu, aur, argint, cobalt și alte metale rare; zăcămintele petroliere, funduri prin cele mai diverse împrejurări. Iată, pe scurt și doar într-o enumerare schematică, „comorile“ oceanului planetar.

Pompiliu Caraioran

Alte lucrări publicate de Editura științifică

GRUMAZESCU, MIRCEA. *Cucerirea marilor viteze*. Buc., Editura științifică, 1963. 64 p.

O scurtă incursiune în istoria evoluției vitezei mijloacelor de transport — iată pe scurt subiectul broșurii de față. De la Magellan la Gagarin, de la vechea roată de lemn, la racheta cosmică, omenirea a parcurs un drum plin de căutări, de succese și uneori de neizbutiri vremelnice.

Convingerea cu care va încheia cititorul lectura broșurii este aceea că pe măsura supunerii forțelor naturii, omul devine mai conștient de adevărata sa putere, se convinge de propria-i măreție.

★

DAN, STERE. *Stații solare*. Buc. Editura științifică, 1963. 72 p.

Menționând câteva dintre obiectivele mari ale heliotehniciei, broșura de față face o trecere în revistă a posibilităților și realizărilor concrete ale acestei ramuri importante a tehnicii.

Acum când proiectele creării unor uzine solare pe Marte, a unor heliostații pe Venus, sau a unui sistem energetic Lună-Pământ au încetat să mai fie de domeniul literaturii științifico-

fantastice ele preocupând oamenii de știință din lumea întreagă, cunoașterea unor date sumare asupra acestor probleme este la îndemina oricui. Acesta este și scopul broșurii de față.

★

HARAS, I. *Există boli incurabile?* Buc., Editura științifică, 1963. 64 p.

Noile descoperiri științifice ale veacului nostru deschid posibilități minunate și în domeniul medicinei. Lucrearea de față oferă cititorului o imagine a progresului realizat în diferite domenii ale medicinei.

Lectura ei prezintă interes pentru un cerc larg de cititori.

★

NICOARĂ, PAVEL. *Inchiziția*. Buc., Editura științifică, 1963. 88 p.

Înființată în secolul al XIII-lea de biserica romano-catolică, inchiziția a reprezentat ceea ce avea orînduirea feudală mai retrograd. Urmărind fără cruțare orice manifestare de gândire liberă și progresistă, orice protest față de rînduiriile feudale, ea a încătușat rațiunea omenească, rămînînd un permanent act de acuzare împotriva obscurantismului religios.

TRICHOPTERELE — NEÎNTRECUȚI ARHITECȚI ACVATICI

Marele naturalist francez Fabre, autorul unora dintre cele mai frumoase pagini din cîte au fost create vreodată în literatura științifică a polemizat adesea cu specialiștii care criticau stilul prea înaripat al descrierilor sale. Ei i-au reproșat, după cum arată entomologul, că limbajul său „n-are solemnitate sau mai bine-zis uscăciune academică. Acestora le este teamă că o pagină care se citește fără oboseală nu ar fi întotdeauna expresia adevărului“. „Dacă i-aș crede — conchide Fabre — ar însemna că nu poți fi profund decît cu condiția să fii obscur“.

Specializarea tot mai accentuată a științelor, dezvoltarea considerabilă a terminologiei de specialitate, complexitatea crescîndă a problemelor ce se pun în fiecare domeniu al cunoașterii în parte, îngreunează neîndoielnic exprimarea adevărilor științifice într-un limbaj general accesibil. Dar cele mai bune cărți de popu-

larizare a științei dovedesc că un astfel de limbaj poate fi găsit; totul depinde de arta scriitorului popularizator.

Recent a apărut în Editura științifică cantea tînărului biolog L. Botoșăneanu ¹⁾, căreia știința noastră îi datorează o serie de descoperiri interesante în hidrobiologie. Autorul descrie „opera” unor insecte acvatice: trichopterele. Urmărindu-le cu același interes mereu viu cu care Fabre observa viața insectelor terestre, L. Botoșăneanu înfățișează construcțiile pline de măiestrie ale acestor vietăți: galerii săpate în rocile de pe fundul apelor, capcane țesute cu migală de meșteșugari iscusiți, „căsuțe”, în formă de tuburi, de butoiase sau de pălărie, realizate din pietricele cimentate cu o substanță anume secretată sau din felurite materiale vegetale, din cochilii de moluște etc. (Căsuțele trichopterelor au uneori două etaje, un adevărat sistem de ventilație, sînt adaptate cu pricepere la viața în curentul de apă).

„Privind prin lupă o larvă, vom vedea cum ea alege cu grijă boabele cele mai fine de nisip, aruncîndu-le peste cap pe acelea care nu-i convin, apoi procedează exact ca un zidar: ia granula de nisip și o cimentează bine cu secreție pe marginea uneia dintre cele două valve. Din cînd în cînd, larva întrerupe lucrul la marginile valvelor, pentru a mai tencui cu secreție și pereții interiori... Pentru ca construcția să nu se desfășoare «în gol», căsuța este atașată de obiectele din jur, prin cîteva fire secrete”.

Pagini de o rară frumusețe prezintă ingeniozitatea cu care larva izbuteste să „smulgă” mediului materialele de care are nevoie în elaborarea construcției, extraordinara diversitate a diferitelor tipuri de lucrări efectuate, plasticitatea instinctului acestor insecte, care se adaptează celor mai variate condiții. O ilustrație bogată și foarte sugestivă completează textul.

Bibliotecarii pot recomanda cu succes această carte nu numai cititorilor interesați în problemele științelor naturii, dar și celor care trebuie atrași spre lectura științifică.

I. M. Ștefan

GHIVIRIGA, MIHAI. *Copilul unic*. Buc., Editura didactică și pedagogică, 1963, 92 p.

Colecția „În ajutorul părinților”, ne oferă o nouă lucrare intitulată *Copilul unic* de Mihai Ghivirigă.

Autorul s-a oprit la cîteva probleme educative care i s-au părut esențiale pentru educația copilului unic: formarea unor trăsături pozitive de caracter, care exprimă atitudinea copiilor față de propria lor persoană și față de ceilalți oameni (modestie, sinceritate, tovarășie, prietenie, umanism ș.a.), a unei atitudini noi față de muncă (dragoste și respect pentru muncă, corectitudine și punctualitate etc.). Totodată, autorul a fost preocupat în măsură egală să prezinte mijloacele de prevenire și de combatere a unor trăsături negative de caracter care apar de multe ori la copilul unic: egoismul, individualismul, lena, încăpățînarea. Aceste trăsături negative pot fi evitate dacă părinții acționează la timp și cu tact pedagogic.

Se desprinde din lucrare ideea că existența unui singur copil, în loc să

consolideze familia, constituie de multe ori un motiv de dezechilibru moral, datorită „poziției centrale” pe care o deține copilul în familie. Eșecul educației este provocat de faptul că dragostea părinților pentru singurul lor copil crește în mod exagerat, generînd multe griji inutile și chinuitoare.

Lucrarea de față a încercat să schițeze orientarea generală a eforturilor făcute de părinți și totodată să indice — sau măcar să sugereze — o parte din mijloacele de rezolvare a dificultăților în educația copilului unic.

Mihai Ghivirigă oferă unele sugestii — și mai ales exemple — ferindu-se de greșeala de a da „rețete pedagogice”! În materie de educație „rețetele” și „șabloanele” nu pot face decît rău, generalizînd într-o formulă unică soluții care nu pot fi valabile decît în anumite cazuri concrete. Cei care trebuie să decidă sînt în ultimă instanță, părinții.

Popovici Victoria

¹⁾Botoșăneanu, L. *Insecte... arhitecți și constructori sub apă*. Buc., Editura științifică, 1963. 248 p.

MIHAI, BENIUĆ. *Dispariția unui om de rînd*. Buc., Editura tineretului, 1963, 518 p.

Prin apariția celui de-al doilea roman, alături de nuvelele și povestirile publicate cu mai mulți ani în urmă, ca și prin mărturisirile făcute în cadrul unor emisiuni de radio în legătură cu creația sa viitoare, Mihai Beniuc se arată un prozator tot atît de înzestrat și fecund, ca și în domeniul poeziei. Dar, dacă în lucrarea *Pe multe de cuțit* din care a apărut doar prima parte, scriitorul adoptă scheme cunoscute clasice, de organizare a romanului, în *Dispariția unui om de rînd* autorul abordează o formulă cu totul nouă, inedită de redare a realității. El folosește deopotrivă visul, sondajul subconștientului, apariția halucinantă și inițial inexplicabilă, pentru a lega între ele episoade și aspecte ale realității pe care o urmărește și o descrie cu o deosebită putere de reconstituire. Avram Proțap, „omul de rînd“ a cărui viață o reconstituie autorul în romanul său, apare astfel ca o personalitate multiplă, complexă, plină de surprize, dar și consecventă pe linia omului din popor, cinstit, harnic, muncitor. Avram Proțap a trăit o viață plină de evenimente însemnate, așa cum viața celor mulți e întotdeauna plină de evenimente importante. Fiu de țărani ardeleni, el a avut o copilărie amară în anii primului război mondial, a învățat cu multe sacrificii și s-a apropiat încă de pe atunci de cei ce luptau pentru a alunga nedreptatea din lume, de comuniști. A participat chiar la luptele dintre gărzile roșii ale lui Bella Kun și armatele regale române. Bursier în Germania, mai târziu, asistă la înscăunarea la putere a fascismului și la primele mari represiuni antipopulare ale hitleriştilor. Ură sa împotriva exploataților, împotriva oricărei nedreptăți îl duc firesc în rîndul comuniștilor. Multele și întortochiatele sale încurcături sentimentale nu-l abat de pe drumul adevărat. Împotriva voinței sale, Avram Proțap ajunge și în războiul împotriva Uniunii Sovietice de unde, după un stagiul de prizonierat, revine în țară ca ostaș în divizia de voluntari „Tudor Vladimirescu“. Acum se dovedesc încă o dată adevăratele sale sentimente, se verifică eroismul său. Eroism lipsit de paradă, de orice gînd de mărire sau răsplată.

Eroismul omului de rînd, care s-a manifestat cu atîta putere în lupta popoului nostru împotriva fascismului, pentru doborîrea de la putere a exploataților. Cînd dispăre cu adevărat Avram Proțap? Acolo, în Cehoslovacia, la Zvolen, pe Gron cum s-a aflat din unele mărturii, spulberat de un obuz, sau în clipa cînd singur renunță la personalitatea sa, la numele și renumele său, și pleacă în necunoscut. Cititorul trebuie să dezlege singur. El e pus parcă în fața unei șarade. Căci Avram Proțap a împrumutat, din întîmplare, o dată cu hainele unui tovarăș de luptă căzut în război și personalitatea celuiilalt și idealurile acestuia. Și le-a dus mai departe, cu cinste, pînă pe cele mai înalte culmi ale gloriei. Ale gloriei adevărate, gloria muncii, a străduințelor puse în slujba celor mulți iar renunțarea de bunăvoie la această glorie, la personalitatea făurită prin ani de muncă încordată și trecerea ei asupra altcuiva, vine să sublinieze ideea de bază a romanului: de fapt, omul de rînd, adevăratul om de rînd al zilelor noastre, nu muncește și nu agonisește gloria pentru dînsul. El a preluat idealurile celor căzuți în luptă pentru libertate și le-a însușit, le-a dus cît a putut mai departe, și apoi, cu aceeași modestie le trece altcuiva, își trece toată gloria sa spirituală celor ce vin și care de asemenea vor lucra pentru binele celor mulți. Astfel noțiunea de „om de rînd“ e ridicată, în romanul *Dispariția unui om de rînd*, la o mare înălțime, devine sinonimă cu eroismul. De aceea, cînd savantul care a preluat cîndva, acolo, în Cehoslovacia, idealurile celui căzut în lupta cu fascismul, predă soția sa noului „om de rînd“, autorului povestirii, el spune „Aceasta se face în mod curent în omenire, de la generație la generație. Eu sub numele altcuiva am dus, cinstit, mai departe ceea ce începuse el, și am crezut eu că poate fi continuat prin contribuția mea, nu tocmai neglijabilă. Tu, care ai norocul de a purta exact numele lui, vei duce mai departe aceeași operă și sper că vei adăuga un puțin la ea“. Subordonată acestei idei nobile și generoase, întregul roman apare ca o construcție încheată, deși cu neașteptate ocolșuri și apariții de vis. Formula adoptată i-a permis autorului să confrunte permanent cele trei perso-

naje ale sale, reprezentînd de fapt trecutul, prezentul și prefigurînd în același timp viitorul.

Îmbrățișînd o epocă atît de întinsă — aproape o jumătate de secol — și o galerie atît de vastă de personaje, era normal ca autorul să se folosească în mare măsură de experiența sa de viață, să se oprească asupra unor momente și împrejurări care-i erau mai familiare din contactul său direct cu realitatea. Asemenea momente și împrejurări pot fi întîlnite și în romanul *Pe multe de cuțit*. De altfel, ca loc al acțiunii — Ardealul — și ca epocă descrisă — anii celui de al doilea război mondial — cele două romane se întîlnesc în bună parte, fără a se repeta însă, ci completîndu-se. Dar nici aceste suprapuneri, nici povestirea la persoana întîii, nu pun un semn de egalitate între autorul romanului și eroul său Avram Proșap. „Omul de rînd“ cum subliniază autorul cu insistență de-a lungul întregii sale lucrări, reprezintă o noțiune importantă, aceea a eroului timpurilor noastre, luptătorul de ieri pentru libertate și fericire, constructorul de azi al socialismului și al comunismului de mîine. Acesta e mesajul luminos, profund contemporan al romanului *Dispariția unui om de rînd*.

Viniciu Gafița

★

RADU THEODORU. *Muntele*, roman. Buc., Editura pentru literatură, 1964.

Cu *Muntele*, Radu Theodoru se găsește la cel de-al doilea vast roman al său, de data aceasta situat în plină perioadă contemporană.

De la tablourile cuprinzătoare din *Brazdă și paloș* de acum aproape un deceniu, roman în două volume, în care se realiza fresca unei țări întregi la sfîrșitul secolului al XVI-lea, scriitorul și-a concentrat atenția asupra unui mediu mai restrîns, dar explorat mai în adînc, mai minuțios — lumea tăietorilor de lemne și a țărănimii sărace dintr-un sat aflat la poalele munților Banatului în cei dintîii ani după Eliberare (1945—1946). Într-un proces de dramatice frămîntări și ciocniri de clasă, această lume se trezește la viață, în noua epocă, se ridică la conștiința rolului și locului ei în societatea nouă care se construiește.

Eroi ca Pătru Dragalina, Pițu, Martin Bălaci, Ion Sglivăr, străbat, fiecare în felul său, drumul complex care a schimbat din temelii viața satului romî-

nesc în anii noștri. Amplu desfășurat, romanul aduce printr-un ritm viu, sugestiv, chipuri originale, psihologii inedite, laturi și aspecte ale luptei comuniștilor în această perioadă.

M. G.

★

S. ȘATROV. *Blana de nylon*. Buc., Editura pentru literatură universală, 1963. 222 p.

Cu *Blana de nylon*, S. Șatrov aduce în fața cititorului o seamă de tablouri satirice ilustrate cu vervă și finețe, lăsînd să se întrevadă clar, sub șarja provocatoare de ris a povestirilor, aspra condamnare a unor oameni care nu au nimic comun cu pașii mari către viitor ai societății sovietice.

Munca adevărată cere elan, înfăptuirile cer dăruire și abnegație, spirit colectiv și generozitate. Sînt încă oameni, din fericire puțini la număr care, robiți de un individualism îngust, limitați și tributari ai unor educații vechi, înțeleg altfel viața. Portretele cîtorva din aceștia le cuprinde cartea lui Șatrov.

Povestirile — zece la număr și împărțite pe capitole — deși distincte, au o unitate comună: fatidica blană de nylon. Profesorul Motovilîn cumpără în dar soției sale un mantou din fire sintetice de culoarea „razelor argintii ale lunii“. Din păcate haina nepotrivindu-se ca măsură familia Motovilîn o vinde la „Consignație“. Abilul prețuitor Venea o preia cu 40% din valoarea ei reală învîluind în torente de vorbărie negustorească timidele proteste și nedumeriri ale cinstîtului profesor.

Obiect deosebit, blana nu va avea soarta obiectelor comune, ci dosită cu grijă va fi vîndută cu preț întreit diversilor clienți de soi cu care iscusitul Venea are de mult, pentru astfel de treburi, legături telefonice.

Astfel, blana de nylon de culoarea „razelor argintii ale lunii“ își începe peregrinările. Temporarii ei posesori, cercul lor familial și de prieteni, devin așadar, rînd pe rînd, obiectul povestirilor cărții. Ne întîlnim în felul acesta cu uscatul și maniacul medic stomatolog cu cabinet particular, Isidor Andrianovici, cu viața și preocupările lui; cu Inga Fedorova, frumoasa soție a unui avocat „maestru al delimitărilor locale“, incapabilă de a concepe munca drept rațiune a vieții; cu prezbiterul Karabanov, cu iluzionistul Soldi, cu Akundin colhoznicul egoist, le-

neș și șperțar, și cu mulți alții, rătăciți, fără suport moral într-o lume care nu-i asimilează. Este în cartea lui Șatrov un adevăr amar pe care îl recunoaștem existent încă în mijlocul nostru. Aspectul lui izolat se pierde însă încetul cu încetul sub opinia sănătoasă pe care o simțim în carte, opinie a imensei majorități a societății socialiste.

I. Crețeanu

★

NUVELA AMERICANĂ CONTEMPORANĂ — *Antologie* — 2 vol. Buc., Editura pentru literatură, 1963. 888 p. (Colecția „Biblioteca pentru toți”, nr. 209—210).

Recenta culegere apărută sub titlul *Nuvela americană contemporană* este o antologie de prestigiu în al cărei cuprins figurează nume cu răsădit în literatura universală. Medalioane bibliografice completează imaginea cititorului asupra fiecărui scriitor în parte, după cum o concisă și foarte instructivă prefață semnată de Silviu Iosifescu îl ajută să se orienteze în aprecierea lucrărilor.

Schițele cuprinse în antologie sînt lucrări literare valoroase scrise între anii 1910—1960 și zugrăvesc viața Americii din această perioadă.

Lista autorilor care cuprinde pe O'Henry, Anderson, Dreiser, Runyon, Sinclair Lewis, John Reed, Sullivan, Parker, Gold, Faulkner, Hemingway,

Saroyan, Steinbeck, Caldwell, Maltz, Salinger și mulți alții încă, este totuși incompletă față de ce ar mai fi putut cuprinde antologia. Ordinea autorilor este cronologică.

Rețin în mod deosebit atenția, schițele lui O'Henry cu finaluri surprinzătoare, delicatele povestiri despre copiii ale lui Saroyan, aproape unice, mărturiile uneori brutale ale lui Faulkner, tonul uman cu implicații de simbol în construirea personajelor la Hemingway, analiza atentă și denunțarea rasismului la Steinbeck, personajele ciudate ale lui Salinger, prin ele inșele act de acuzare socială.

Deși sînt atît de diverse, atît de proprii fiecărui scriitor în parte, cu caractere artistice diferite, produse de oameni cu concepții diferite, o trăsătură comună le reunește: evocarea realității americane și atitudinea față de ea.

Începînd cu ajunul primului război mondial, urmînd cu vremelnica bunăstare a anilor 1920—1925, cu febrele bursei Newyorkeze, anii crizelor războiului antifascist, legile de îngrădire socială, isteria atomică, majoritatea schițelor din antologie, pătrund și analizează această perioadă, dînd uneori răspunsuri, altelei mîrgîindu-se doar la constatări. Oricum ar fi ele însă constituie un remarcabil document în care cititorul român găsește tradițiile unei proze umaniste a cărei cale de expresie artistică este realismul.

Dorin Iancu

PROVERBE DESPRE CĂRȚI

- Cartea pînă a nu citi-o n-o porni din mîna ta
(Proverb românesc)
- O carte bună e ca un musafir plăcut.
(englez)
- Cartea e pomul înțelepciunii.
(maghiar)
- Cartea numai atunci ți-e prietenă dacă o alinți.
(italian)
- Ce rost are scoarța cărții, dacă conținutul-i gol.
(german)
- Cînd citești prima oară ceva — e argint. A doua oară — aur, a treia oară — înțelepciune.
(gruzin)
- Mîntea-i oțelită nu de viața lungă, ci de lectură multă.
(lituanian)

ANIVERSĂRI ȘI COMEMORĂRI

25 ANI DE LA MOARTEA MATEMATICIANULUI ROMÎN GH. ȚIȚEICA (1872 — 1939)

Născut într-o familie sărmană, la Turnu Severin, cunoaște de mic greutățile existenței. Încă din liceu își susține familia din bursa obținută și prin meditații. După studii strălucite la București și apoi la Paris, unde își ia docto-

ratul, el este numit în anul 1900 profesor de geometrie analitică la Facultatea de Științe din București, unde activează aproape patru decenii, formând o adevărată pleiadă de matematicieni români, și ilustrând, prin creația sa, nivelul înalt la care se ridică școala noastră matematică. Membru al Academiei Române din anul 1913, Țițeica a fost totodată membru al mai multor academii și societăți științifice străine.

Țițeica rămâne în știința românească și universală, unde are contribuții socotite clasice. El este considerat un precursor al geometriei.

În matematică sînt cunoscute „suprafețele lui Țițeica” și „curbele lui Țițeica”. Opera sa cuprinde peste o sută de memorii și articole de matematică, precum și o serie de volume de specialitate de mare valoare. [Țițeica, Gheorghe. *Culegere de probleme de geometrie*, Ediția a 4-a revăzută. Buc., Editura tehnică, 1962. 384 p. cu fig. (Societatea de științe matematice și fizice din R.P.R.); Țițeica, Gheorghe. *Geometrie diferențială proiectivă a rețelelor*.

Buc., Academia Republicii Populare Romîne, 1956. 287 p. cu fig. (Academia R. P. R.); Botez, Mihail Șt. *Gheorghe Țițeica* Buc., Editura tineretului, 1958. 136 p.+4 f. pl., portr. și facs. („Oameni de seamă”); *Gheorghe Țițeica (1873—1939)*. Buc., Academia Republicii Populare Romîne, 1955. 72 p. cu portr. (Academia R.P.R. Seria de bio-bibliografie)].

150 ANI DE LA NAȘTEREA LUI JENNY MARX TOVARĂȘA DE VIAJĂ A LUI KARL MARX (1814 — 1881)

„Ceea ce a făcut timp de patruzeci de ani în mișcare această femeie, cu o inteligență atât de pătrunzătoare și cu atîta simț critic, cu atîta tact politic, cu atîta energie și cu un caracter atît de pasionat, cu atîta devotament pentru tovarășii de luptă, nu a ajuns la cunoștința opiniei publice și nici nu se află consemnat în analele presei contemporane. Toate acestea trebuie să le fi văzut tu însuși. Dacă a existat vreodată o femeie pentru care cea mai mare fericire era să-i facă pe alții fericiți, apoi aceasta a fost Jenny Marx”.

(Din cuvîntarea rostită de Friedrich Engels la moartea ei.)

[*Amintiri despre Karl Marx*. Buc., E.S.P.L.P., 1956. Capitolul: *Prieteni și discipoli despre Karl Marx*. p. 126 și urm.; Dornemann, Luise. *Jenny Marx*, Ediția a 2-a. Buc., Editura politică, 1962. 192 p.; Serebriakova, Galina. *Tinerețea lui Marx*. Roman. Buc., E.S.P.L.A. — Cartea rusă, 1959. 820 p.; Vorobiova, O. V., Sinelnikova, I. M. *Fiii lui Marx*. Buc., Editura politică, 1962. 152 p.]

400 ANI DE LA MOARTEA LUI MICHELANGELO BUONARROTI

(1475 — 1564)

Personalitate de seamă a vremii sale, Michelangelo Buonarroti rămâne în istoria omenirii ca unul din cei mai mari artiști. Sculptor, pictor, arhitect, inginer

și poet el este un produs al Renașterii despre care Engels spunea că „... a fost cea mai mare răsturnare progresistă din câte trăise omenirea până atunci, o epocă care avea nevoie de titani și care a creat titani, titani ca gândire, pasiune și caracter, ca multilateralitate și erudiție“.

Născut în Toscana în localitatea Caprese, Michelangelo pătrunde tainele picturii și cele ale sculpturii în atelierul artiștilor de seamă ai vremii sale.

Principalele sale creații: *David*, *Moise*, *Sclav murind*, *Sclav înlănțuit*, *Pieta*, *Brutus*, *Madona* — în sculptură; plafonul „Capelei Sixtine“ (Vatican), *Judecata de apoi* (pe un perete al Capelei Sixtine) — în pictură; Biblioteca lorenzină, curtea interioară a palatului Farnese și cupola bisericii Sf. Petru (Roma) — în arhitectură, reflectă concepțiile înaintate ale lui Michelangelo despre artă. [Constantin, Paul, *Michelangelo*. 1475—1564. Buc., E. S. P. L. A., 1957. 90 p. (Maestrii artei universale); Drimba, Ovidiu. *Istoria literaturii universale*. Vol. I. Buc., Editura didactică și pedagogică, 1963. p. 162; *Maestri ai picturii universale în muzeele din România*. (Album). Ediția a 3-a revăzută. Buc., Editura Meridiane, 1960. XXXI p. 120 f. pl.; Vasari, Giorgio. *Viețile celor mai de seamă pictori, sculptori și arhitecți*. Vol. 2. Buc., Editura Meridiane, 1962. p. 331].

25 ANI DE LA MOARTEA LUI N. K. KRUPSKAIA

(1869 — 1939)

Eminentă pedagogă, unul dintre cei mai vechi membri ai Partidului Comunist al Uniunii Sovietice, prietena și tovarășa de luptă a lui V. I. Lenin, Nadejda Konstantinovna Krupskaia s-a născut la Petersburg (1869).

Educată din fragedă copilărie în spiritul unui față de nedreptate, împotriva exploatării celor ce muncesc, ea s-a apropiat încă din tinerețe de cercurile cu orientare revoluționară.

Dedicându-se luptei revoluționare, N. K. Krupskaya duce o activitate neobosită. Devenind tovarășa de viață a marelui Lenin, ea a fost cea mai apropiată ajutoare a lui.

N. K. Krupskaya a fost membru a C. C. al Partidului Comunist (bolșevic) al Uniunii Sovietice, deputat și membru în Prezidiul Sovietului Suprem al U.R.S.S., academician de onoare, primul doctor în științe pedagogice din țara sa.

Toată viața ei și-a dăruit-o luptei pentru cauza partidului, pentru fericirea oamenilor muncii, pentru comunism. [Krupskaya, N. K. *Amintiri despre Lenin*. Buc., Editura politică, 1960. 456 p. *Lenin ca propagandist și agitator*. Buc., Editura politică, 1958, 31 p.; *Opere pedagogice alese*. Vol. 1—2. Buc., Editura de stat didactică și pedagogică, 1959—1960. Vol. I. 1959. 352 p.; Vol. 2. 1960. 440 p.; *Scrisori către pionieri*. Buc., Editura politică, 1962. 96 p.].

2 MARTIE 1919. *Deschiderea primului congres al Internaționalei a III-a.*

— 1859. S-A NĂSCUT ȘALOM ALEHEM, scriitor clasic în limba idiș. (m. 1916). [Șalom Alehem (Șalom Rabinovici): *Opere alese*. Buc., E.S.P.L.A., 1959. 668 p.+1 f. portr. (Clasicii literaturii universale); *Băiatul Motl*. Buc., Cartea rusă, 1949. 157 p. cu ilustr.; *Halal de mine, sint orfan*. Buc., Editura tineretului, 1956. 232 p. cu portr. (Biblioteca școlară); *Mister Green are o slujbă și alte povestiri*. Buc., E.S.P.L.A., 1952. 235 p.+erata; *Tevie Lăptarul*. Buc., Editura pentru literatură, 1961. XV+261 p. +1 f. portr. (Biblioteca pentru toți)].

— 1824. S-A NĂSCUT CUNOSCUȚUL COMPOZITOR CEH B. SMETANA. (m. 1884).

4 MARTIE 1879. S-A NĂSCUT SCRITORUL GERMAN ANTIFASCIST BERNHARD KELLERMAN. (m. 1951). [Kellerman, B. *Dansul morților*. Buc., Editura de stat, 1945. 371 p.]

6 MARTIE 1945. *Masele populare de la orașe și sate, sub conducerea P.C.R., au instaurat puterea democrat-populară în țara noastră.*

8 MARTIE. *Ziua internațională a femeii.*

— 1869. A MURIT HECTOR BERLIOZ, compozitor și critic muzical francez. (n. 1803).

9 MARTIE 1944. A MURIT GRIGORE ANTIPA, om de știință, întemeietorul Muzeului de istorie naturală din București. (n. 1867). [*Antipa, Gr.* (1867—1944). Buc., Editura Academiei R.P.R., 1961. 84 p. cu ilustr. și portr. (Biblioteca Academiei R.P.R., Seria de biobibliografii, 13); *Motaș, C. Grigore Antipa*. În: *Figuri de naturaliști*. Buc., Editura științifică, 1960. p. 243—289].

— 1814. S-A NĂSCUT TARAS ȘEVČENKO, mare poet revoluționar ucrainean (m. 1861). [Șevčenko, T. *Cobzarul*. Buc., Cartea rusă, 1957. 203 p.; *Cobzar*. Buc., Cartea rusă, 1952. 175 p.+13 f.+1 f. portr.; *Viață de artist și alte nuvele*. Buc., Editura pentru literatură universală, 1961. 434 p.; *Baț, L. și Deici, Al. Taras Șevčenko*. Buc., Editura tineretului, 1958. 343 p. cu ilustr. și portr. (Oameni de seamă). Kiriliuk, E. P. *Taras Șevčenko*. Marele poet ucrainean democrat-revoluționar. (1814—1861). Buc., Cartea rusă, 1955. 59 p. (Monografie)].

14 MARTIE 1879. S-A NĂSCUT MARELE FIZICIAN GERMAN ALBERT EINSTEIN (m. 1955). [Einstein, A. *Teoria relativității*. Ediția a 5-a care cuprinde și teoria relativistă a cimpului nesimetric, de Albert Einstein. Buc., Editura tehnică, 1957. 195 p.; Einstein, A. și Infeld, L. *Evoluția fizicii*. Dezvoltarea ideilor de la primele concepte la teoria relativității și teoria cuantelor, de Albert Einstein și Leopold Infeld. Buc., Editura tehnică, 1957. 240 p. cu fig.+3 f. pl. Lvov, V. E. *Viața lui Albert Einstein*. Buc., Editura științifică, 1960. 320 p. cu fig.+9 f. portr.]

— 1854. S-A NĂSCUT POETUL ROMÂN ALEXANDRU MACEDONSKI (m. 1920). [Macedonski, Al. *Poezie și proză*. Buc., Editura tineretului, 1960. 184 p. (Biblioteca școlară, 25); *Poezii*. Buc., E.S.P.L.A., 1958. 212 p.+1 f. portr. (Biblioteca pentru toți); *Poezii*. Buc., E.S.P.L.A., 1955. 210 p.+1 f. portr. (Biblioteca pentru toți)].

18 MARTIE 1844. S-A NĂSCUT COMPOZITORUL RUS NIKOLAI ANDREVICI RIMSKI-KORSAKOV (m. 1908). [Rimski-Korsakov, N. A. *Cronica vieții mele muzicale*. Buc., Editura muzicală, 1961. 438 p.+16 p. ilustr.+1 f. portr. Principii de orchestrație. Cu exemple din partiturile lucrărilor proprii. Vol. 1—2. Buc., Editura muzicală, 1959, Vol. 1. *Text*. 139 p. Vol. 2. *Exemple din partituri*, 348 p.; *Gordeeva, E. M. Grupul celor cinci*. Buc., Editura muzicală, 1962. 231 p.]

19—21 MARTIE 1949. *A avut loc Congresul de constituire a U.T.M.*

— 1914. A MURIT ȘTEFAN GHEORGHIU, conducător de seamă al muncitorimii din țara noastră. (n. 1879).

21 MARTIE 1839. S-A NĂSCUT M. P. MUSSORFSKI, compozitor clasic rus. (m. 1881). [Gordeeva, E. M. *Grupul celor cinci*. Buc., Editura muzicală. 1962. 231 p.; *Poleakova, L. Tablouri dintr-o expoziție de Mussorgski*. Buc., Cartea rusă, 1956. 35 p. (Muzica pentru toți); *Stasov, V. V. Articole alese despre M. P. Mussorgski*. Buc., Cartea rusă, 1954. 420 p.+1 f. portr.]

23. MARTIE 1749. S-A NĂSCUT P. S. LAPLACE, astronom francez. (m. 1827).

BIBLIOTECA CENTRALĂ DE STAT A R. P. R.

București, Str. Ion Ghica nr. 4

Raionul T. Vladimirescu

editează și pune la dispoziția bibliotecilor și centrelor de documentare :

FIȘE - TIPĂRITE

pentru cataloagele alfabetice și sistematice.

Prețul unui abonament anual (1 aprilie 1964 – 1 aprilie 1965) este de:

- 400 lei (pentru abonamentul care cuprinde majoritatea cărților ce apar în R.P.R.)
- 250 lei (pentru abonamentul care cuprinde fișe numai pentru cărțile ce apar în tiraje de masă).

Fișele se difuzează direct instituțiilor abonate; (bilunar pentru abonamentele de 400 lei și lunar pentru abonamentele de 250 lei).

Bibliotecile, serviciile de documentare din întreprinderi și instituții, catedrele de învățămînt superior și alte instituții interesate pot primi fișe tipărite, pe baza comenzilor ferme trimise pînă la 1 martie 1964.

Comenzile se vor adresa direct sau prin instituțiile și organizațiile tutelare pe adresa :

BIBLIOTECA CENTRALĂ DE STAT A R.P.R.

București, Str. Ion Ghica nr. 4

Cont virament 136.201.31 D.O.B.

La acest număr au colaborat : A.BULAT, șefa serviciului de informare științifică a Bibliotecii Centrale de Stat; V. CRUCEACHEVICI, șefa serviciului schimb cu străinătatea al Bibliotecii Centrale Universitare; Iolanda CEANGÎRU, Biblioteca Școlii medii „Unirea“ Tr. Măgurele; Paul CARAVIA, bibliotecar la Institutul de arhitectură „Ion Mincu“; Alexandru DUȚU, cercețător, Institutul de studii Sud-Est European; Viniciu GAFIȚA, scriitor; Nicolae GABRIELLI, asistent universitar; R. IARAI, redactor; Josephine LEIBOVICI, Biblioteca Academiei R.P.R.; Atanase LUPU, șeful serviciului metodic-bibliografic al Bibliotecii Centrale de Stat; Liana MAXY, ziaristă; Emil MANU, documentalist, Editura muzicală; Mattes LEON, bibliograf principal Biblioteca regională Banat; A. MANEA, Institutul de Documentare Tehnică; Elvira MORARU, bibliograf principal la Biblioteca Centrală de Stat; Nicolae OANCEA, Biblioteca facultății de științe juridice; V. PROTICI, redactor, revista „Bibliotecar“ R. P. Bulgaria; D. RĂDUCANU, redactor; T. I. SKRIPKINA, secretar științific al Bibliotecii publice de stat „M. E. Saltikov-Șcedrin“; Radu STOIAN, bibliotecar-șef, Biblioteca regională Bacău; I. M. ȘTEFAN, scriitor.

COLEGIUL DE REDACȚIE : BAICULESCU George, GRUIA Ștefan (redactor șef), GRÜNBERG Aron (redactor șef adjunct), IOVANOV Eugen, JIANU Marcel, LUPU Atanase, POPESCU-BRĂDICENI Angela, RAUȘ Nicolae, TOMESCU Mircea.

BIBLIOTECARI!

Popularizînd secțiile „Carte prin poștă” asigurați o documentare multilaterală a cititorilor dvs.

Cititorii pot obține cărțile dorite adresîndu-se printr-o scrisoare sau carte poștală secției „Cartea prin poștă” din orașul reședință de regiune, la următoarele adrese :

REG. ARGES — INTREPRINDEREA COMERCIALĂ INTER-RAIONALĂ (I.C.I.) Pitești, str. Tîrgul din Vale nr. 23.

REG. BACĂU — I.C.I. BACĂU — Bd. 23 August nr. 34.

REG. BANAT — I.C.I. TIMIȘOARA, str. Ungureanu nr. 17.

REG. BRAȘOV — I.C.R. BRAȘOV, str. Cărămidarilor nr. 4.

REG. CLUJ — I.C.I. CLUJ, str. Fabrica de chibrituri nr. 1.

REG. CRIȘANA — I.C.I. ORADEA, str. Martirilor Deportați nr. 32.

REG. DOBROGEA — I.C.I. CONSTANȚA, str. Ștefan cel Mare nr. 84.

REG. GALAȚI — I.C.R. GALAȚI, str. 11 Iunie nr. 25.

REG. HUNEDOARA — I.C.I. DEVA, str. George Enescu nr. 40.

REG. IAȘI — I.C.I. IAȘI, str. 7 Noiembrie nr. 20.

REG. MARAMUREȘ — I.C.I. BAIA MARE — cartier depozit.

REG. MUREȘ-AUTONOMIA MĂGHIARĂ — I.C.I. TG. MUREȘ, str. Parlov nr. 3.

REG. OLTENIA — I.C.I. CRAIOVA, str. Rampei nr. 35.

REG. PLOIEȘTI — I.C.I. PLOIEȘTI, str. Grivița Roșie nr. 23.

REG. SUCEAVA — I.C.I. SUCEAVA, str. 8 Mai Cartierul Burdujeni sau :

LIBRĂRIEI „CARTEA PRIN POȘTĂ” DIN BUCUREȘTI, str. Biserica Enei nr. 10.

Cărțile solicitate vor fi trimise prin poștă la adresa indicată de cititori plata făcîndu-se la primirea coletului.

La aceleași adrese se pot cere și se vor trimite gratuit, cataloage de cărți din orice domenii de activitate, cataloage ale cărților literare, recomandări, recenzii, note bibliografice etc.

BIBLIOTECARI!

Și dvs. puteți folosi fondurile bănești disponibile, recurgînd la serviciile secțiilor „Cartea prin poștă” și a librăriei „Cartea prin poștă” din București pentru a achiziționa unele lucrări necesare bibliotecii dvs.